

este fără îndoială aceia a monștrilor o-menești.

Nimic nu poate fi mai zguduitor, de cât rândurile acelea de capete moarte, sau în agonie, ale giganților.

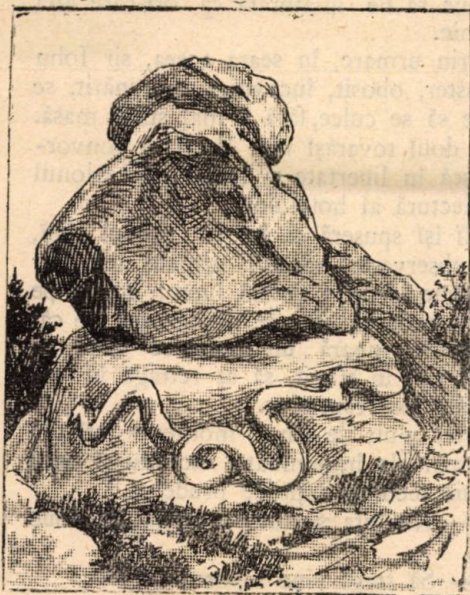
Se pare uneori, că s'a materializat în piatră, spiritul care însuflețea acele capete.

Ochii te privesc din fundul orbitelor cavernoase; gurile par că exalează o ultimă suflare. Giganții aceștia par că suportă lumea pe capetele lor ca Atlas, și ți se pare aproape că îi auzi gemind și îi vezi prăbușindu-se sub greutatea care îi apasă.

Unul singur dintre ei suride; dar e un suris spăimântător, un suris care te îngheață.

Geniul lui Lowy este oare cum un geniū macabru; mai târziu, când a devenit un sculptor mare, îi plăcea să orneze mai ales sicriile și mormintele.

Maî încoco, o grupă de cântăreți conspiră în fundul unei caverne, pentru a urzi nu știu ce cântec nou. Vederea acestei grupe, era o ușurare, după aceia a monștrilor giganți

Un șerpe de piatră se încălzește mereu la soare.

Străbătînd pădurea, ajunserăm la picioarele unei coline stîlcoase. Creștetul colinei, botezat cu bizarul nume de «Herculanum», era un amfiteatru natural de stînci, pe care neobositul sculptor le transformase în ruine de castel.

Acolo am fost primit de către un tînăr care purta la cîngătoare o legătură de chei; locul fusese înconjurat cu un grilaj, ca măsură de apărare împotriva vandalismului vizitatorilor.

La intrare, două cavaleri giganți de piatră,—doi cruciați—în picioare, înarmați, îl păzesc pe împăratul Frederik Barbă-roșie, cel mai celebru dintre mo-

narhi s'întului imperiū roman. Barbă-roșie stă în fața lor, pe tronul său, în scobitura unei stînci mai mari. Figura, prin atitudinea și prin dimensiunile pe care le atinge, este în adevăr impozantă. Se știe că după spusa legendei, marele împărat este adormit în mijlocul cavaleriilor, într-o sumbră cavernă a muntelui Untersberg.

El așteaptă cu răbdare de secole întregi, ca corbi să înceteze de a mai croncăni în jurul culmei pentru a se deștepta, și a veni să readucă armonia și pacea în bătrîna Germanie.

Eroi Bohemiei, n'au fost nici ei uitați de către sculptori: Jean Ziska, teribilul șef al husiților, ducele Wencesbas, călugărul Prokop, își au fie-care statuete lor.

Cavalerii îi înconjoară din toate părțile, urcați de cai de foc, gata să se avînte în orî-ce moment, pentru a salva regatul. Dar pînă acuma, n'a sunat încă ora!

Sculpturile pădurei Libechow au aspectul altei lumi; ele te fac să cazi pe gânduri, și să te înfiorî. Chiar însăși ideea de a-și intrupa cine va gândurile în pietrele unei păduri, nu este prin ea însăși, destul de bizară?

Lowy apare printre contemporanii săi, ca un artist al unei alte vriste.

În orî-ce caz, pădurea Libechow este mică în lume, și îndrăznesc s'o recomand călătorilor, în adevăr iubitori de artă.

I. Dormoy.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

— Sunteți amândoi, occidentali romantici... Orî-ce ați spune d-ta, noi nu putem crede că te vei opri în mijlocul drumului... Să știi că din momentul acesta, nu te vom mai perde nici o singură clipă din vedere...

— Lucrul acesta îl vom vedea.

— Nici unul dintre gesturile d-tale, nici o mișcare, nici un cuvînt nu ne va scăpa.

— Ei bine!.. vă mulțumesc pentru această înștiințare; mă voi plimba după bunul meu plac, fără să mă preocup cătuși de puțin de d-tră.

— Te înșeli.

Tînărul romancier începu a ride cu hohote.

— Oare nu cumva aveți pretenția de a ști mai bine de cât mine ceea ce voi face?

— Se poate.

Răspunsul acesta scurt și serios, îngheță surisul pe buzele lui Max.

— Cum asta «se poate»?

— Vei înțelege i dată. Dacă într'un spațiu de timp, pe care îl vom fixa noi, după aprecierea noastră, nu vei fi lucrat pentru noi.

— Nu vă opriți, vă ascult cu bucurie.

— Ne vom aduce aminte, că odinioară în Asia, devenisem celebru printr-o cunoaștere perfectă a legilor magnetizmului.

— Ah!.. dacă e așa, atunci știu că d-ta ați fost falșul doctor Basset.

— Ce-mi pasă!

— Ah!.. ah!.. dacă credeți că veți putea izbui cu mine prin asemenea mijloace, să-mi dați voi a vă spune că veți înșelați amar..

— Vei crede și d-ta același lucru, când îți vom spune căi vor fi supuși noștri magnetici.

— Numește-ți.

— Unul dintre ei se numește Max Soleil...

— Eu?

— Celalt se numește d-ra Violeta Fowler.

Iarăși numele acesta.

Romancierul avu senzația unui pumnal implantat în inimă.

Cum!.. Oare acea drăgălașă fată, care cu atîta entuziasm se aruncase în aventura celor două doamne necunoscute, punându-și la dispoziție averea și focul tinereții ei pentru a încerca să le salveze, avea să cadă și dînsa victima acelor teribile Măști galbene?

Cu toate acestea, Max știu să se stăpînească:

— Nu pot fi magnetizați, răspunde dînsul, de cât aceia cărî se supun de bună voie unei asemenea operații... Cu forța, experiențele de soiul acesta nu pot reuși de cât asupra unor oameni bolnavi, nenorociți.

— Și d-tră nu veți voi să vă supuneți acestei experiențe? întrebă necunoscutul.

— Fără îndoială că nu.

— Și eu vă asigur că nu veți putea să vă împotriviți.

— Ah!.. dar asta e prea mult!

— Și cu toate acestea, lucrul este că se poate de simplu... O ființă adormită n'are conștiința faptelor cărî se vor întîmpla... Despre o împotrîvire din partea unei ființe adormite, nici nu poate fi vorba...

— Din partea unei ființe adormite?.. Cum asta?..

— Iată... Într-o bună seară, vom încerca experiența fie asupra d-tale, fie asupra grațioasei d-rei Violeta... Vom începe experiența în timpul cînd d-tră veți fi adormiți... Din starea de somn, ve

voi face să treceți în starea de hipnoză... Recunoașteți și d-voastră că o dată în această stare, imi veți destăinui singur propriile d-tră gânduri... Tinera și frumoasa d-tale amică, va putea să ne facă același serviciu.

Și cu o ironie mușcătoare, misteriosul personagi adăogă:

— Am fost corect... M-am desvâluit întreg jocul în fața d-tale... Vă las acum cu gândurile d-tră...

Ca prin farmec, lumina se stinse... Fără îndoială, unul dintre misterioșii vizitatori, întorsese comutatorul electric...

O clipă, Max rămase uimit. Când în clipa următoare, întinse mâna spre cheia de aprindere, și lumina se răspândi din nou în cameră, cele trei măști galbene nu mai erau nicăieri.

Max se sculă, alergă la ușe.

Cheia era în interior, dar nu era de loc întoarsă. Mizerabili putuseră deci intra și eși, fără să fie supărați de cineva.

Constatarea aceasta ar fi trebuit să-l liniștească oare-cum pe romancier. Nu mai avea acumă să-și bată capul pentru a pătrunde misterul introducerii bandiților în camera sa.

Cine știe? Poate că vre-unul dintre ei făcea parte chiar din personalul hotelului.

Cu toate acestea Max Soleil nu se liniști. Până dimineața fu mereu agitat, gândindu-se la amenințarea care-i fusese adresată.

Cum? Avea să fie silit să descopere, fără voia sa, locul de retragere al celor două victime? Oh! dar asta nu era cu puțință.

Apoi bunul tînăr, se gândi la primejdia de moarte care plana deasupra tinereții sale prietene. Și în fața unei asemenea perspective, se întrebă o clipă, dacă nu cum-va ar fi fost mai bine să părăsească pentru tot-d-a-una partida.

Dar îndoială aceasta nu fu de cât de foarte scurtă durată.

A doua zi dimineață, tînărul se înșenina din nou, mai ales după ce povesti frumoasei englezoaice scena emoționantă petrecută în timpul nopții.

— Oh! zise tînăra fată, după ce ascultase cu atenție povestirea romancierului, dar mi se pare că nici eu, nici d-ta, nu vom adormi nici odată prin localuri publice.

— Fără îndoială.

— Prin urmare, va fi de-ajuns să ne zăvorim întot-d-a-una ușile, pentru ca să fim siguri că nu vom putea fi surprinși în timpul nopții.

— Toate acestea sunt cât se poate de adevărate. Va trebui de asemenea să ne cercetăm cu grijă camerele, înainte de culcare. S'ar putea întâmpla să se ascundă cineva chiar din timpul zilei. În ori-ce caz, trebuie să mărturisim că cu toată băgarea noastră de seamă, s'ar putea foarte bine întâmpla să fim surprinși

într-o noapte. Oamenii aceia sunt foarte primejdioși.

— Dar... d-ta mai ales, cu imaginația d-tale bogată de romancier, vei găsi, va trebui să găsești un mijloc, pentru a scăpa de urmărirea acestor bandiți.

«D-ta, care ai știut să le descoperi secretul în ascunzătoarea lor, care ai demascat pe falsul doctor Bassel, care ai știut să descoperi enigma fugei celor două victime din casa de sănătate a doctorului Ellevioussse... d-ta, care te pricepi să faci atâtea lucruri ingenioase, vei ști fără îndoială, să scapi și din această încurcătură.

Am cea mai deplină încredere.

Max îi mulțămi pentru atâtea laude, cu o privire plină de recunoștință.

După un moment de tăcere, tînăra fată întrebă:

— N'ai recunoscut nici una dintre cele trei măști printre oamenii hotelului?

— Nu. Și cu toate acestea te rog să mă crezi că ȳ-am examinat pe toți cu cea mai mare atenție.

«M'am întrebat și eu prin ce mijloace au putut pătrunde bandiții în hotel, fără să fie observați, cel puțin de către portier.

«Fără îndoială că lucrul trebuie să fie cât se poate de simplu, dar pînă acumă, nu știu încă lămurit cum s'a petrecut...

— Dacă-ȳ așa, eu ȳ propun să plecăm îndată și să începem o lungă plimbare... Vom merge la întâmplare, și în cele din urmă, va trebui să ne piardă urma... Va fi un concurs de abilitate... Aici, iarăși am cea mai deplină încredere în talentul d-tale inventiv...

— Aceasta este și părerea mea... mai cu seamă că voi avea și concursul unei persoane care este așa de cunoscătoare a tuturor soiurilor de călătorii...

CAP. XII

Supliciul nesiguranței

— În urma acestei hotărîri, cei doi tineri rătăciră toată ziua, tîrîndu-l în urma lor și pe John Lobster, pe are exercițiul acesta îl făcea cât se poate de nenorocit.

Gentilomul englez era cât se poate de uimit văzînd pe Cesar Landrun care avea aparența unui om de vre-o cincî-zeci de ani, mergînd mereu tot înainte, fără să dea cel mai mic semn de oboseală.

— Ah! murmură dînsul, dar știți că eu nu te înțeleg de loc pe d-ta!... Ești cu mult mai bătrîn de cât mine, și parȳ a nu obosi de loc, pe cînd eu, abia mă pot mișca.

La fie-care cincî-zeci de pași, sir John se opria și-ȳ exprima cu timiditate dorința sa arzătoare de a lua o băutură răcoritoare.

D-ra Violeta, veselă de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, îi răspundea rîzînd:

— În interesul sănătății d-tale, nu te

voi mai lăsa să beți... E foarte primejdios pentru un om gras să bea cînd e obosit...

Și Lobster, de voe de nevoe, rîdea și dînsul.

Odinioară, pe vremea cînd era așa de plictisită, frumoasa fată ar fi avut milă de reprezentantul Camerei comunelor. Dar acumă se produsese în spiritul ei, o mișcare, o metamorfoză, pe care ea însăși n'ar fi putut s'o definească... Dar de un lucru era sigură: roșul și gravul domn Lobster îi desplăcea acumă peste măsură, și vîzîndu-l ast-fel, asudat, obosit, într-o situație demnă de plîns, nu simțea alt sentiment de cât acela care se oglindește în următoarele cuvinte, pe care dînsa le pronunța adese-orȳ, a parte:

— Dacă drumul îl obosește, n'are de cât să se reîntoarcă la hotel.

Și la urma urmei judecînd drept, tînăra fată avea perfectă dreptate gîndind ast-tel; pentru că, dacă din nenorocire, o persoană nu se poate mișca, nu urmează de aci că și toate persoanele care l înconjoară să fie condamnate la nemișcare.

Tirania infirmității sau a slăbiciunii, trebuie să fie înlăturată ca orȳ-care altă tiranie.

Prin urmare, în seara aceea, sir John Lobster, obosit, încovoiat, gutunărit, se duse să se culce, fără a mai sta la masă. Cei doi tovarăși fură lăsați să convorbească în libertate și liniște, în salonul de lectură al hotelului.

Ei își spuseră că în tot timpul zilei, nu observaseră nicăieri urmele măștilor galbene, și își repetară lucrul acesta pe niște variante atît de numeroase, în cât ceasurile sunară un-spre-zece cînd se hotărîră, în sfîrșit, să se retragă în camerele lor respective.

Mai mult de cincî momente stătura cu mâinele împreunate, făcîndu-ȳ unul altuia recomandății de prudență.

— Nu uita să întorci cheia de două ori.

— Să tragi bine zăvorul.

— Să bagi de seamă ca fereastra să fie închisă bine, și să cercetezi dacă nu cum-va coșul sobei nu este destul de larg pentru ca să poată îngădui trecerea unui om.

— Să vezi dacă nu cum-va mai există și o altă ușă de comunicare...

Și cînd în sfîrșit, mânele lor încetară de a se mai strînge, cînd se părăsiră, se mai întoarseră de mai multe ori pentru a se mai vedea încă; numai părășii săli, care interveniră între ei, îi putură face să-ȳ urmeze înainte, fie-care calea sa.

Dacă cine-va s'ar fi mirat de simpatia aceasta așa de vie, și într'un mod atît de naiv manifestată, fără îndoială că romancierul și frumoasa englezoaică ar fi răspuns cu tonul cel mai natural din lume:

— O primejdie comună ne amenință

Ne-am unit pentru a fi mai puternici... Orî-cine cunoaşte dictonul : «Unirea face puterea».

Şi se pare că amândouă tinerii au luat cele mai complete măsuri, pentru că în timpul nopţii, nici o sonerie, nici un strigăt nu deşteptă oamenii hotelului.

Dimineaţa, Max se sculă foarte bine dispus; dormise regeşte, lucru pe care nu-l putuse face noaptea precedentă.

Se îmbracă şi se pregăteşte să aprindă o havană, cum avea obiceiul să facă în fiecare dimineaţă.

Tabacherea sa era pe măsura de noapte; se apropie, întinse mâna, şi se opri de o dată, ca în faţa unei arături.

De-asupra tabacherii sale de aur, o hârtie îndoită în formă de scrisoare, îi atrăsese atenţia.

De-asupra acestei hârtii, se puteau citi următoarele cuvinte, care forma o adresă :

Domniei-sale

Domnului

Max Soleil

Literat.

Ce însemna oare scrisoarea aceasta? Cine o adusesse acolo?

Un moment Max se gândi că scrisoarea fusese depusă acolo de cu seară; dar respinse îndată ideea aceasta, ca neputând fi verosimilă; şi iată pentru ce :

Seara, când se culcase, tabachera sa era în buzunar împreună cu cutia de chibrituri.

Ținea minte când le scosese din buzunar pentru a le pune pe măsura de noapte.

Dacă bizara scrisoare ar fi fost de mai înainte acolo, ar fi trebuit să fie dedesubtul tabacherii, iar nu de-asupra, cum era acum...

Atunci?..

Nimeni nu putuse intra în camera sa, şi totuşi, era evident că scrisoarea aceea intrase.

Un semn de întrebare, un semn mare se ridica în faţa lui, plin de nedormire.

Călătorul alergă îndată la uşă.

Uşa era închisă, cheia la locul ei; zăvorul era tras.

Fereastra era hermetic închisă soba, era o simplă sobă de paradă hotelul Metropol era încălzit în mod mecanic cu calorifere perfecţionate, şi sobele nu erau aşezate prin odăi de cât ca simple obiecte de ornament, şi n'aveau nici o comunicaţie cu exteriorul.

Nedomirit în faţa acestor constatări grave, pe care de alt-fel le făcuse şi mai înainte, ca măsură de precauţiune, Max sfîrşi prin lucrul cu care ar fi trebuit să înceapă.

Luă scrisoarea şi o desfăcu.

Dar abia îşi aruncase ochii asupra rîndurilor pe care le cuprîndea, şi un strigăt de mânie îi scăpă :

— Dinşii!.. Iarăşi dinşii!.. Dar oamenii aceştia îşi bat joc de mine!

Iată ce cuprîndea scrisoarea :

Scumpe d-le Max,

Nimic şi nimeni nu ne poate împiedeca de a intra acolo unde credem noi că trebuie să intrăm, acolo unde voim să intrăm. Am venit astă noapte să-ţi admirăm somnul; timpul pe care l'am fixat ca armistiţiu n'a trecut încă, lucru care ne-a oprit de a încerca asupra d-tale experienţa de hipnoză pe care ţi am făgăduit-o.

«Dar, poţi fi sigur că experienţa aceasta nu este de cât amînată... Sentimentele de simpatie pe care le nutrim pentru d-ta, precum şi delicateţea procedurii noastre, ne fac să sperăm că în cele din urmă vei sfîrşi prin a deveni prietenul şi asociatul nostru.

F. d. M. I. A. B. C.

Post-scriptum. «Mi se pare că e-ri v'arî obosit cam prea mult. Vă rog să nu vă mai necăjiţi aşa de mult şi să nu-l duceţi pe sir John Lobster la disperare.»

A spune, a descrie încurcătura în care tu aruncat Max după cetirea acestor rînduri, ne-ar fi aproape imposibil.

El îşi sfîrşi toaleta în cea mai mare grabă, şi se coborî în sala de lectură.

Violeta nu era încă acolo.

Max trimise o cameristă să-î aducă vestii de la tinăra fată.

Aceasta reveni anunţându-î că d-ra Fowler dormise foarte bine şi că îndată după ce va deţuna, se va coborî în sala de lectură.

Răspunsul acesta îl mai linişti puţin pe tînăr. El îşi spunea că cel puţin Violeta nu fusese neliniştită de Măştile galbene.

Şi mulţumit în privinţa aceasta, el îşi îndreptă toată atenţia asupra scrisorii care căzuse ca din senin în camera sa.

Puse întrebări servitorilor.

Dar nici unul dintre ei nu putu să-î dea vre-o lămurire.

— Aşa dar, îşi spunea romancierul, au adus-o în timpul somnului meu!... Dar pe unde naiba au putut dînşii să treacă?

«Timpul în care geniile se introduc în casele oamenilor pe gaura uşilor sau pe crăpăturile ferestrelor, trecuse de mult; timpurile acestea erau departe, foarte departe, şi nu mai sta în puterea nimănui, nici chiar în aceia a afiliaţilor «Drapelului albastru», să le reînvie...

Pe când Max era chinuit de gândurile acestea care nu-l conduceau la nici o concluzie logică, apărui şi Violeta.

Când tînărul îi povesti cele întâmplate, frumoasa fată izbucni într'un hohot sgomotos.

— Ah!... bunul meu amic, îi zise dînsa, ai uitat să-ţi închizi uşa, şi atîta tot.

În zadar afirmă Max contrariul; Violeta nu voi să-l creadă nici în ruptul capului.

D-ra Fowler era englezoaică şi nu putea admite evenimente de acestea de ordin supra natural.

— Max nu mai stăruie.

El era sigur că închisese uşa, şi luă hotărîrea de a veghea cu cea mai deplină atenţie.

După masă, tinerii eşiră împreună.

De astă-dată, sir John rugat să-î întovărăşească, refuză hotărât. Starea subredă a sănătăţii sale, îl împiedeca de a mai întreprinde curse lungi.

El ură «bună osteneală» tinerilor, şi se duse să se instaleze într'un fotoliu comod, la soare.

Pe la orele şase, tinerii se reîntoarseră.

John îi aştepta, preumblându-se nervos prin faţa hotelului. De astă-dată, gentilomul nu mai era amabil şi surăzător ca la plecare. Faţa îi era strîmbă de furie, şi enormul său abdomen se agita.

Părul său roşietec căpătase o culoare incendioasă; ochii ameninţau să-î iasă din orbite.

Zărindu-î pe cei două tineri apropiindu-se, se repezi în calea lor.

— Ah! domnilor, a-ţi ris de mine în modul cel mai îndrăzneţ din lume!

Şi înălţându-ş capul în faţa lui Max care îl privi uimit, continuă cu dinşii strînşii :

Se pare că sub deghizarea aceasta originală se ascunde domnul Max Soleil.

Cum? ce spui?... exclamă cei două tineri în cor.

— D-ta eşti Max Soleil, continuă infuriatul d. Lobster, şi te-ai deghizat pentru a putea flirta în voe cu d-şoara Violeta Fowler.

Englezoaica fu cea d'întăiu care-ş reveni din uimire.

— Cine ţi a povestit d-tale lucrurile acestea?... întrebă dînsa.

— Oh!... Un călător foarte cum se cade, care a fumat în sala de lectură alături de mine.

— Şi cam în ce mod ţi-a spus dînsul lucrul acesta?..

— Dînsul nu ştia că eu mă pretindeam logodnicul d-tale.... Şi de odată l'am auzit exclamînd :

«Foarte frumos duo... D-ra Violeta şi francezul Max Soleil.

«Când am auzit cuvintele acestea, am rectificat îndată :

— Nu e Max Soleil, ci Cezar Landrun.

«Necunoscutul a început să rădă cu hohote, şi a răspuns :

— Te rog să mă crezi că este romancierul francez Max Soleil, ascuns sub o deghizare bine reuşită.

Tinerii se priviră, plini de nelinişte. Acelaşi gând le venise la amîndouă.

Unul dintre «Măştile galbene», stîr-nise gelozia englezului, şi le dăduse astfel un supraveghetor mai mult.

De alt fel, ca şi cum ar fi voit să nu le mai lase nici o îndoială în această privinţă, sir John adăugă :

— Dar de acum înainte, să nu credeţi că voi mai lăsa câmpul liber... Vă voi urmări ca o umbră şi vă voi îm-

piedeca flirtul.... Iată ce aveam a vă spune... Acuma, vă rog să pottiți la masă pentru că a sosit timpul...

Toți trei se îndreptară în spre sala de mâncare.

Dar cina fu tristă, tăcută. Veselia celor două tineri dispăruse ca prin farmec.

Prezența unor dușmani invizibili pe care îi ghiceau însă în toate părțile, îi întrista foarte mult, și apoi o idee născută din cuvântul «flirt», zguduise foarte adânc spiritul lui Max.

Un flirt între dânsul și Violeta, n'ar fi putut să aibă de cât o singură concluzie logică: căsătoria.

Și-a se gândi la o căsătorie cu acea multi-milionară, dânsul, care abia reușea să câștige câte-va zeci de mii de lei pe an; acest lucru i se păru nedemn de dânsul.

— Fără îndoială, își zise dânsul, trebuie să părăsesc partida aceasta cât mai repede posibil.

Și gândul acesta de care creierul îi era plin, i se reflectă și în privire.

Frumoasa englezoaică care îl privia cu neliniște, îi ghici îndată impresiile.

Violeta care își lua repede toate hotărârile, se aplecă la urechea tânărului și-i șopti:

— Dacă nu mă înșel, d-ta nu ești angajat cu nici o femeie?

— Eu?... bolborosi dânsul, surprins de această întrebare... nu.

— În acest caz, continuă dânsa, pe când obrazul i se colora ușor,... dacă flirtul ni se pare plăcut, cred că n'avem nici un motiv pentru a-l înlătura.

Și cum tânărul o privia turburat, ea adăugă:

Din contra, eu am motive să continui flirtul pentru a nu cădea din nou în plictiseala care mă chinuia mai înainte.

În clipa aceia, sir John întrebă supărat.

— Pentru ce vorbești cu Max Soleil în șoaptă?

Violeta răspunse su răceală:

— Mi se pare că lucrul este clar: pentru ca să n'auzi d-ta.

Răspunsul acesta urcă roșiata cronică a englezului la un diapazon incendiat. Când își reveni în fire și voi să-i răspundă, tinăra fată dispăruse împreună cu Max.

Dânsa îi murmurase cu dulceață:

— Să ne retragem în camerele noastre pentru a scăpa de domnul acesta.

Măine vom pleca de dimineată.

Și cu o strângere de mână mai mult de cât prietenească, tinăra fată adăugă:

— De astă-dată domnule Max — tinere flirtist — te rog să te închizi bine, pentru că răutăcioasele «Măști galbene» să nu mai poată pătrunde în camera d-tale.

Dar de-odată, se întrerupse cu vioiciune:

(Va urma)

O casă făcută din sticle

O CASĂ FĂCUTĂ DIN STICLE

Singurul om care locuiește într-o casă de sticle (nu de sticlă) și care se simte foarte bine într'nsa, este unul din cei d'întâi coloni ai Goldfieldului, om ingenios, anume Ogilby Smith.

Maî întâi el locuia într-o casă de scânduri; însă aceasta nu-i păru destul de durabilă. Pentru altă casă, din nenorocire, îi lipsia materialul

necesar. Și ast-fel îi veni ideea de a întrebuința sticlele de bere, ce îi stăteau cu grămada la dispoziție, în loc de cărămidă.

Sticlele fură așezate întocmai ca cărămizile, cu deschizătura pe dinăuntru și legate între ele, ca de obicei, cu ciment. Numai pentru acoperiș, ușă și ferestre, trebui să întrebuințeze scânduri.

Smith, de altmintrelea, spune că locuința lui ar fi foarte igienică.

OMUL ȘI NATURA

În lacul Titicaca obiectele de metal, nu ruginesc.

Ferul se găsește în stare aproape pură în muntele «Durango», din statul Mexic. Mineraiul conține 75% fer.

Puțurile oleifere din California sunt foarte productive. De și nu se întind de cât pe o suprafață de abia 5 km. pătrați, se numără mai bine, de 900 de puțuri, și fie-care dintre ele produce de la 3 până la 400 tone de ulei.

Traiul la Tonkin este cât se poate de eștin, în completă opoziție cu chiriile, care sunt cât se poate de ridicate. Un puț, se plătește cu 0,30 bani, o rață cu 0,40 bani. Ouăle se vînd cu 30 bani duzina; un boi se vinde cu 50 franci, un cal cu 80 franci, un porc cu 20 franci.

Peștele și orezul se vînd cu câte 25 bani kilogramul.

Satul nebunilor. În Birmania și în Laos întâlnești adese ori, indigenii atinși de o nebunie particulară. Oamenii aceștia își închipuiesc că au un taur în stomah. Sub influența acestei credințe, cel atins de nebunie, face tot felul de extravagante.

Atunci vecinii caută să-l îndepărteze de sat.

Nenorociții aceștia au ajuns să fie într'un număr atât de mare, în cât a trebuit să se creeze un sat anume pentru ei. Satul acesta se numește «Bau-Kenne». Mai înainte ca cine-va să fie condamnat la exil, se face o experiență pentru a se vedea dacă este în adevăr atins de nebunie. Cel bănuț, este legat cu mâinile la spate, și aruncat în apă. Dacă se lasă să se scufunde înseamnă că e nebun; dacă se împotrivesc, înseamnă că e teafăr.

Nebunia aceasta curioasă se vindecă de multe ori.

Mulți dintre cei exilați la «Bau-Kenne» se întorc la vetrele lor.

Savanții n'au putut explica până acum cauzele unei atât de curioase nebunii.

*

Valurile mării sunt obiectul unei continue exagerări. Câți oameni nu ne spun că au văzut valuri înalte ca niște munți. Se pare că munții, luați ca termen de comparație, devin niște coline neînsemnate, în imaginația acelor fecunde persoane.

În adevăr, în timp de furtună, înălțimea valurilor ajunge cel mult până la 4 metri, plecând de la nivelul normal al mării. S'au văzut în adevăr unele valuri care ajung până la o înălțime de 12 metri, prin unele părți ale oceanului Atlantic și ale mării Mediterane. Dar numai atât !...

*

Permisuniunea de vânătoare în Uganda. Numărul purtând data de 29 Septembrie 1906, al ziarului «East African Standard», ne aduce știrea că costul unei permisuni de vânătoare în Uganda se ridică până la respectabila sumă de 1250 franci.

Pentru prețul acesta, vânătorul are drept să abată: două elefanți, 2 rinocerși, 2 ipopotami, 2 zebre, 2 antilope, 2 gazele, 2 vulturi, 2 struși și 10 alte animale diverse. Dacă voește să mai vinzeze unul sau două animale în plus, vânătorul trebuie să plătească o supra-taxă de 125 franci pentru fie-care animal. Permisunile trebuiesc cerute la Nairobi sau la Mombasa, în colonia «East Africa protectorat».

*

Cavernele din America sunt numeroase și gigantice. Grotă Mammoth (Kentucky) trece drept cea mai mare din întreaga lume.

Alături de această grotă, s'au găsit sute de altele mai mici. Comitatul Edmonsan numără el singur 500 de grotte; una dintre cele mai importante a fost descoperită acum vre-o zece ani și e cunoscută prin stalactita gigantică pe care o posedă și care a fost botezată «monumentul Henry Clay».

*

Uniforma armatei Chineze. Soldații chinezi au primit în timpul din urmă o uniformă europeană. Ofițerii poartă gaaloane asemănătoare cu acelea ale ofițerilor germani. Ofițerii de artilerie poartă uniformă neagră, cu benzi roșii la pantaloni, cu caractere de aur pe umăr, indicând corpul și arma. Pitoreasca pălărie chineză, a fost înlocuită prin severa caschetă germană.

Aproape întreaga uniformă a armatei a fost refăcută după modelul celui german. S'a căutat a se înălțura pe cât posibil culorile strălucitoare.

*

Un erou de 11 ani. (Poveste adevărată) Tatăl lui John Mann a fost unul dintre primii pionieri care au venit să se instaleze la Knoxville, în Tennessee, pentru a cultiva pământul, într'un timp când această parte a Statelor-Unite era aproape cu totul sălbatică. Trăiau pe acolo numai indieni. D. și d-na Mann, obligați de mersul afacerilor, să lipsească adeseori de acasă, îl învățaseră pe fiul lor John, care pe atunci n'avea decât un-spre-zece ani, să mănuiască pușca, pentru a se putea apăra el însuși în cazul unui atac.

Prevedere foarte nimerită, căci într-o zi, pe când tatăl și mama lui John se duseseră la lucru în depărtare, lăsând alți doi copii mai mici în paza lui, înopă, mai înainte ca părinții să se fi întors acasă.

De odată, John auzi niște pași afară, și se repezi spre ușă, crezând că erau părinții săi. Dar după ce ascultă un moment, ca măsură de prudență, micul John putu să se încredințeze că nu erau părinții săi, ci niște indieni care înconjurau casa.

Vecinii cei mai apropiați erau la o distanță de mai bine de 15 kilometri; prin urmare, nu era de loc speranța unui ajutor din afară.

John baricadă cât putu mai bine ușa, transportând toate mobilele pe care le putea ridica. Apoi, ordonă celor doi frațiori mai mici să rămâne nemișcați. El însuși, fără să facă mult sgomot, își înarmă pușca.

După ce se consultă câte-va momente, indienii at-cară ușa și făcând o deschidere destul de largă, pentru ca un om să poată trece.

În momentul în care unul dintre ei se pregătea să pătrundă înăuntru, John se apropie și cu cel mai mare sânge rece, își descarcă pușca. Gloanțele trântiră la pământ trei indieni.

Cei-alți indienți, văzând trei morți dintr-o dată, și neauzind niciun sgomot înăuntru, crezură că aveau de-a face cu mulți oameni înarmați. Fără să mai stea la îndoială, luară fuga.

Erau vre-o douăzeci și cinci de indienți, și John, micul erou, era el singur, un copilăș în vîrstă de 11 ani.

Povestea de mai sus abia a fost crezută, de către cei care au auzit prin împrejurimi. Indienții au prins teamă de micul John.

Nat.

dească câte un castel. Fetei celei mai mari lucrul îi mergea cu spor și zidul castelului se ridica din ce în ce; zidul fetei celei mai mici însă, se surpa noaptea. Ori ce încercare a fetei celei mici fu zadarnică; iar după o lună de zile castelul surorii sale fu gata, iar al său era la început.

Pizma și mânia începu atunci să roadă inima bietei fete și în cele din urmă o coprinse o furie nebună.

— Dacă nu pot să-mi zidesc și eu un castel, gândea dânsa, cel puțin nu va avea nici sora mea pe al ei.

Și zicînd așa apucă un fier mare de plug și îl repezi din toată puterea spre castelul surorii sale. Dacă îl nemerea, mărșul castel era să se prăbușească în ruine; nu-l nemeri însă, și fierul trecu ca un fulger pe d'asupra și reteză piscul muntelui, care din pricina aceasta poartă până în ziua de astăzi numele de Retezatu.

Moldoveanu.

BICICLETA-SANIE

S'a vorbit de mai mult timp despre o «bicicletă pe apă», însă după cum se vede, n'a reușit să capete amatorii. Acum e vorba de o bicicletă-sanie, inventată de curând, care care

LEGENDA MUNTELUI RETEZATU

Se zice că de mult, tare de mult, trăiau în țara unde locuim noi acum, oameni uriași. Unul din acești uriași, care locuia în ținutul Hațegului, avea două fete uriașe și dânsule. Acestea, după moartea tatălui lor, se apucară să-și zi-

a și început să fie întrebuințată la patinaj.

Bicicleta ne prezintă toate avantajele posibile: comoditatea, ușurința de cărmă, viteza, eleganța, etc.

La decanul bandiților corsicani

Întâlnisem pe bulevardul Italianilor un prieten corsican, care după câte-va frase banale pe care le schimbăram, îmi zise:

— Te invit la masă la Mondolini.

Mondolini! Numele acesta îmi era cu totul necunoscut; crezui că era vorba despre vre-un restaurant oare-care, și mă scuza.

— Îți mulțămesc, amicul meu, dar sunt așteptat acasă.

Corsicanul meu începu să ridă.

— N'ai ghicit, zise el. Te invit la masă la Mondolini, faimosul bandit corsican... Știu că d-ta iubești aventurile.

— Chestiunea aceasta a bandiților, răspunsei eu, nu e tocmai nouă, și nu mi se pare de loc originală. Te rog să-mi erți sinceritatea; dar eu nu prea țin la onoarea de a cina la un asasin.

— Oh! un asasin! exclamă tovarășul meu; acesta este un cuvânt cu totul continental. Da și de data asta te înșeli. Aș vrea să faci o anchetă serioasă; ai ajunge fără îndoială la un rezultat, care ți s'ar părea de necrezut: banditismul nu mai există în Corsica. Banditul corsican e mort!

Cum! Corsica fără revolte și fără bandiți! Se poate concepe așa ceva? Ne-am hotărât deci, să vizităm această Corsică nouă. M'am dus cu trenul la Marsilia și m'am imbarcat pentru Ajaccio.

Să nu uit a vă spune că, despărțindu-mă de amicul meu care era foarte cunoscut în țara sa, am luat hotărârea de a ne prefăce că nu ne cunoaștem, și a nu ne întâlni de cât mai târziu în arondismentul Sartena, la Olmeto.

Olmeto!.. Sunt niște case albe-gălbui, aglomerate pe flancul muntelui, strînse unele lângă altele, ca niște oi care se tem de lupi; desfășurându-se în amfiteatru, acoperite cu ardezi roșii; casele acestea micș formează o cetate în adevăr pitorească.

Seara, când diligența pe care o luasem din Ajaccio mă lăsase acolo, orașul era adormit. După o noapte petrecută într'un han, Olmeto îmi apărui ca un vis delicios care avea însă avantajul realității.

Respirai un aer ușor, parfumat de migdalii în floare, care îți făcea așa de bine! În pragul hanului, o fată frumoasă mușca cu poftă dintr-o portocală roșie, părea că sugă sângele unui mic animal viu.

În atelierul unui ferar, un copil de vre-o douăspre-zece ani, cânta cu voce tare:

Fratello per te so disgraziato

Nun no regretto d'averti vindigatto.

(Frățioare, din pricina ta sunt nenorocit, dar nu-mi pare rău că te-am răz-bunat).

Clopotele unei biserici răsunau greoa-

în depărtare. Menajerele treceau prin fața mea, cu panerele pe cap.

Cu cea mai mare ușurință găsi casa pe care mi-o indicase prietenul meu corsican, pe bulevardul Italianilor.

Prietenul era acasă la dînsul, și mi făcu cea mai cordială primire.

— Astă-seară, îmi zise dînsul, vom merge să cinăm la Missiao.

— Missiao?

— Da, în dialectul corsican, missiao înseamnă bunic. Ast-fel îl numim toți pe bătrânul Bonello Mondolini, decanul bandiților corsicani. Îi voi trimite îndată un «espress», pentru a-î da întâlnire. Vino cu mine la domnul «espres».

Espress-ul locuia alături; când am deschis ușa să intrăm, l'am găsit încărcându-și pușca.

Cum se odihnește banditul corsican

— Buna ziua, Hudreani! zise tovarășul meu.

Bon giorno, signor Paolo Quilici! răspunse Hudreani.

Express-ul se ridicase; era un corsican cu un fizic impunător.

Quilici pronunță câte-va cuvinte în dialectul corsican, și Hudreani fără să mai întârzie, își luă pușca și plecă șuerând.

— L'am trimes, îmi explică călăuza mea, la ciobanul Francesco Piengli-Mogliu, la Pietra-Rossa. El va face cele necesare; acuma să mergem să mâncăm.

Signor Paolo Quilici tăia se în onoarea mea un miel, pe care l'a fript întreg; am mâncat bine, și-apoi, pe onoarea mea! am luat exemplul de la gazdă, și mi am făcut siesta...

M'am doșteptat pe inserate. Am deschis fereastra; cerul se întuneca repede, și ic, colo, începură să apară câte-va stele. Se aprindeau una câte una, și a-

proape fără nici un crepuscul se făcu noapte; noaptea mult așteptată, care aparține bandiților și acelor care îi apără.

Paolo Quilici postase niște prieteni devotați împrejurul jandarmeriei, pentru a se asigura că jandarmii nu pleacă în noaptea aceea în recunoaștere.

Când fu sigur că jandarmii dormiau, am plecat din Olmeto și la o mică distanță ne-am întâlnit cu trei veri primari ai bătrânului șef, și cu vre-o duzină de prieteni ai lui Quilici.

Toți erau înarmați până la dinți. Apucărăm pe niște drumuri stâncoase și ascunse, îndreptându-ne spre Pietra-Rossa.

Luna se ascunsese după niște nori, și noi înaintam în mijlocul celui mai complex întuneric. Nimeni n'avea voie să vorbească; se auzea numai șueratul vîntului printre crengile măslinilor.

De odată, o siluetă înaltă apărui în fața noastră și o voce distinctă se auzi:

— Sunt Francesco!

Era ciobanul care trebuia să ne conducă la Missiao, și care venise într-o întâmpinarea noastră.

Quilici mă prezintă:

— Îți prezint pe unul dintre prietenii mei, un continental care a dorit să facă cunoștința ta, și aceea a lui Missiao. Cum mai merge bătrânul de când nu l'am văzut?

Ciobanul se sprijini în pușcă, și ne răspunse:

— Bătrânul trage mereu tabac corsican și-și blestemă dușmanii!.. Dar trebuie să fiți cu cea mai complexă băgare de seamă, căci abia acum cinci-sprezece zile, am fost înconjurat de către jandarmii din Olmeto. Missiao a scăpat ca prin minune.

Ne-am urmat drumul, și nu departe de podul Barracci, am întâlnit o escortă de alți cinci ciobani, care trebuia să ne conducă la grotă, unde se găsea în seara aceea decanul bandiților.

Erau orele un-spre-zece, prin urmare pornisem la drum de mai bine de cinci ore.

Am înaintat cu multă băgare de seamă, ne vorbind de cât prin gesturi; când am ajuns aproape de grotă, am zărit un bătrîn stînd în picioare, răzemat de pușcă.

Quilici înaintă spre dînsul. Cei doi bărbați se îmbrățișară și vorbiră în dialectul corsican.

După aceea prietenul meu îmi zise:

— Missiao și-a făcut rugăciunea de seară, dar n'a cinat încă; vino să te prezint.

Și banditului:

— *Carro Missiao, migrazzio il mio amico francese!*

— *Sapia che erati arrivato!* răspunse bătrânul.

Apoi, ridicându-și ochii în spre mine, zise în cea mai curată franțuzească:

— Quilici nu este făcut să trăiască în pădure!..

Bătrânul Mondolini ne pofti după aceea în grotă, a căreia intrare fu astupată cu pietre și cu ramuri; acolo mi se făcură toate onorurile.

Ne-am așezat cu toții în jurul unui foc care ardea în mijlocul grotii și cina începu.

La masa proscrisului

Mondolini este un bărbat de vre-o 65 de ani, cu barba lungă, deasă și albă. Are ochii pătrunzători, dinții foarte albi, nasul mare; în schimb însă mâinile sunt foarte mici, foarte delicate, disproporționat de mici și de delicate în comparație cu statura sa de uriaș.

Era îmbrăcat în costumul ciobanilor, și în afară de pușca sa, — o splendidă pușcă de vânatoare, pe care o primise cadou în timpul din urmă de la un personaj politic, — mai purta la cingătoare un pumnal și un pistol.

O femeie îndoliată intră, cu o figură de madonă, aducând furturi și furculițe.

— Bună seara, Paolella, zise Quilici.

Ea răspunse cu un suris și eși din noți. Era soția unui cioban vecin și fica unui bandit ucis de jandarmi.

Vorbirăm despre răcoale, despre teribila «vendetta». Fie-care—afară de mine, bine înțeles,— își avea povestea sa personală, povestea familiei sale.

Quilici, văzând că nu mă simțeam tocmai bine, începu să vorbească despre bulevardul Italianilor, și eu mă mai înșeninaii puțin.

De o dată patriarhul înălță capul în spre mine :

Și amicul meu, Emmanul Arena, «comeva»?

Nu-l cunoșteam de cât din vedere pe senatorul corsican, Emmanul Arena, și m'am mulțumit să răspund :

— E un scriitor ales.

— Ei bine !... dacă-l vei întâlni vre-o dată, roagă-l din partea mea.—Emmanuel e un vechi prieten—să-mi ceară grațiarea de la președintele republicei.

— Îți făgăduiesc că voi face acest comision.

Paolella intră din nou, surizătoare și tristă în același timp, aducând pe o farfurie brânză de oi.

Missiao scoase un cuțit pentru a tăia brânza, și arătându-mi-l, zise :

— «Bravo amico», din pricina cuțitului acesta, trăesc de două-zeci și două de ani prin păduri.

L'am rugat să-mi spue povestea vieții sale.

— Volontieri, răspunse dînsul. Intre familia mea și familia Pontalacci, domnise totdeauna cea mai complectă înțelegere; când, în urma unui «dano»..

— În urma unui dano?..

— Da, o pagubă adusă proprietăților noastre... Am fost chemați în fața judecătorului de pace din Ziccalo. Afacerea aceasta, care la început n'avea nici o importanță, a creat o ură foarte mare între cele două familii.

Judecătorul încercă să ne împace, dar nu reuși. Cuvinte tari fură schimbate, focuri de revolver porniră. Fură două morți, și trei răniți. Ambele familii erau greu încercate.

Missiao suspină și reluă :

— Și apoi, vendetta s'a urmat. Cu o ură sălbatecă ne făcuserăm unul altuia tot răul pe care ni-l puteam face. Eu am fost acuzat de mai multe asasinat, și a trebuit să iau drumul codrului.

Comesenii ascultau cu un fel de venerație povestea aceasta, pe care o cunoșteau pe dinatară.

Missiao urmă :

— Curtea cu jurați din Bastia, m'a condamnat la moarte.

De cât să mor pe ghilotină, m'am zis eu, mai bine să fiu împușcat de către jandarmi, în vre-o cursă. Și iată, sunt acum două-zeci și două de ani, de când rătăcesc prin munți...

Cu toate acestea, m'am păstrat mereu dragostea rudelor, și a tuturor acelor care m'a cunoscut.

— Acum ceri grație?... crezi oare că ceea ce se numește banditism, va dispărea odată cu d-ta?..

— Cred. Mai mulți dintre prieteni mei, tot așa de nenorociți ca și mine, ar primi să reintre din nou în viața socială, dacă ar fi grațiați.

— Și vendetta n'ar fi reînceptă din nou?.. Temperamentul cors n'ar fi mai puternic de cât alte considerații?

— Nu ; pentru că cea ce numim d-tră civilizație, a făcut și pe aici foarte mari progrese. Eu însumi regret că n'am înțeles mai de mult că nu eram îndreptățiți să ne facem noi înși-ne dreptate.

Dar oare este aceasta greșeala noastră?

Această stare de lucruri nu este oare rezultatul nedreptăților pe care le-a suferit țara noastră timp de secole întregi în cursul cărora trebuia să ne facem singuri dreptate, de vreme ce la noi nu exista nici o justiție?.. Obiceiul ne-a rămas de atunci...

Ast-fel vorbi patriarhul și se ridică.

Am eșit afară. Noii se împrăstiaseră. Luna strălucea. În jurul grotii, aerul părea îmbalsămat; atunci, pentru întâia oară, am înțeles bine cuvintele lui Napoleon I : «cu ochii închiși, recunoșteam Corsica după mirosul său».

Missiao își îmbrățișă rudele și prietenii; dupe aceia își întinse și mie mâna.

Ne-am reîntors spre Olmeto; de astă dată, ne mai având de ce se teme, corsicanii vorbeau tare, și unii dintre ei, începură să cânte.

Era același cântec pe care 'l auzisem de dimineață în gura copilului din atelierul ferarului :

«Fratello, per te so disgraziato

Nun no regretto d'aver ti vindigatto.

Rafael Ch.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

«A călătorit foarte mult prin țările pe care le vom vizita noi, cunoaște toate dialectele din Asia și din Oceania... știe toate meseriile; cu un cuvânt d. Dick este o adevărată comoară...

— Da, da... e un fenix.

— D. Dick îndată ce a văzut viitorul nostru itinerariu, a făgăduit să ne procure toate informațiile pe care le vom dori, chiar acolo unde lucrul s'ar părea oare-cum imposibil.

— Ei!.. Dar așa putea să știu și eu care este acest itinerariu?

Iată-l!.. Cel puțin așa l'am stabilit noi, exceptând bine înțeles, cazurile de forță majoră. Vom trece prin strâmtoarea Torres spre Noua Guinee, Moluște, Celebe, Borneo, Filipine, și după aceea vom traversa Oceanul Pacific.

— Un vis!.. marele vis al vieții mele îndeplinit!.. Și în ce condiții încă!..

— Il vom aduce în totul la îndeplinire, amicul meu, vei vedea!..

Vaporul înainta mereu; în urma lui, sub bătaia arzătoare a razelor soarelui, valurile în care străluceau reflectele de cristal ale vasului, păreau argintate.

— Avem șapte-spre-zece noduri, d-le Harry!.. exclamă căpitanul, frecându-și mâinile de bucurie. Peste patru zile vom fi la intrarea strimtorii Torrès.

Și bucuria lui Totor devenea din ce în ce mai mare.

Curios, însetat mereu de amănunte noi, el aleargă în toate părțile. caută, întreabă, cercetează, examinează de aproape toate mașinăriile, privește, admiră tot.

În două-zeci și patru de ore Totor devenise favoritul întregului echipaj, atât de mult îi captivase pe toți felul său de a fi.

Toate lucrurile îi plac, îl încântă, îl uimesc. Mai mult de cât ori când, Totor vede viitorul în roz și pare a fi uitat cu totul fatala dată de 13. Cu totul cucerit,

Totor uită chiar și de primele sentimente de reîncredere pe care le avusese față de d. Dick.

Și cu toate acestea cine știe dacă d. Dick nu trebuia să fie obiectul unei supravegheri atente!

D. Dick era un om voinic, de talie mijlocie, între două vârste, sau mai bine zis de o vârstă nehotărâtă. Putea să aibă trei-zeci și cinci de ani... poate mai puțin... Cu ochii arzători, negri, cu profilul său roman, d. Dick avea înfățișarea unui deklasat.

Sau cel puțin, cu vorba sa aleasă, cu eleganța ținutei sale, părea indicat pentru ceva mai mult de cât poziția subalternă pe care o ocupa pe iacht.

De ce naționalitate era?... Nimeni n-o știa și era imposibil să-l fixeze cineva origina, cu toate că aducea foarte mult cu tipul spaniol.

În rezumat, cu toată corectitudinea pe care o pune în serviciile sale, d. Dick era un om enigmatic și atitudinea sa ar fi neliniștit pe niște oameni cu mai multă experiență de cât cum erau cei trei tineri.

De altminteri nici un incident nu veni să turbure liniștea călătorilor.

Timp de patru zile «Morgan» păstră o viteză medie de trei-zeci și cinci de kilometri pe oră.

Mai întâi de toate se îndepărtase de coastă pentru a înlătura stâncile, care formează o barieră în fața Australiei orientale.

După aceea se apropiase de țărm puțin câte puțin, înaintând mereu spre nord. După ce străbătuse marele zid de coraliu, înaintase direct spre capul Iork. Acesta este punctul extrem al continentului australian. Aici începe spăimântătoarea strimtoare, căreia navigatorul portughez Torrès i-a dat numele său.

«E un adevărat cimitir al vaselor!...» zise căpitanul; dar eu deschid bine ochi!

Erau orele două și timpul era foarte scurt, pentru că la orele șase avea să fie noapte și strimtoarea cerea patru ore pentru a fi trecută.

— Înainte!... și cu cea mai mare băgare de seamă.

Strimtoarea Torrès are o lărgime de 150 de kilometri, dar e peste tot plină de insule și de stânci. Nu sunt de cât cinci sau șase canale foarte înguste și care trebuiesc să fi admirabil de bine cunoscute. O singură manevră greșită, o singură lovitură prea repede și se poate întâmpla o catastrofă ireparabilă.

«Morgan» porni înainte pe canalul «Principelui de Galles». Înainta cu o încredințată maestrosă printre valurile spumegânde.

Iată stâncile botezate «Marți», lângă care se văd catargurile unui vapor înghițit. Iată mai încolo insulița «Mercuri», lângă care se văd de asemenea resturile unor vase distruse. Apoi, mai spre sud-vest, insula, sau mai bine zis, stânca

«Hammond», de pe care se ridică miș de păsări de mare.

Cei trei tineri urmăreau mișcările vasului cu cea mai încordată atenție; pretutindeni întâlneau numai sfărâmatul de vase. Iată și insulele Ipili, insule mici de coraliu, care își fac impresia unor spectre roșii. Iată în sfârșit și Booby-Island.

— Uf!... bine că s'a sfârșit odată!... — zice căpitanul părăsind cârma.

Booby-Island e un archipelag deșert, care servește de azil naufragiaților și pe care s'a instalat un post telegrafic, comunicând cu întreaga Australie continentală.

Nelly voi să trimează o telegramă părinților ei. Erau la o distanță de o milă de archipelag și prin urmare lucrul n'avea să fie de loc greu.

— Ne-am înțeles, zise căpitanul, examinând împrejurimile cu lorgneta, mâine vom merge să dăm telegrama.

«Priviți... pavilionul naufragiaților cere ajutor... Ne vom face în același timp și o datorie.

Inoptase. Aruncară ancora. Vasul rămase nemiscat. Cinară cu poftă și admiră sub paza oamenilor de quart.

A doua zi dimineața, la orele șase, Nelly, Totor și Harry erau gata. Șalupa era înarmată; numai căpitanul mai era așteptat.

De odată cei trei tineri îl văzură pe doctor alergând, galben, tremurător, cu ochii pe jumătate eșiți din orbite.

Presimțiră o catastrofă.

— Doctore... ce s'a întâmplat?... exclamă Harry.

— Căpitanul!... L'am zărit mort în patul său.

— Mort!... căpitanul!... oh!... D-zeule!...

— Da, d-le Harry!... Și mi se pare că nu e mort de moarte naturală, ci asasinat!...

CAP. II

Teribilele bănueli ale doctorului. — Veghe funebră. — Naufragiații din Bobby-Island. — Furtună. — Oamenii în valuri. — Moartea celui de-al doilea căpitan. — Vasul în pericol. — Reconșterea. — Descoperirile lui Totor. — Nău fost efectele furtunei. — Dinamita

Mort!... Căpitanul Harrison era mort... Aceste cuvinte produsese un efect fulgerător asupra celor trei tineri. Nelly izbucni în hohote de plâns, și lacrimile străluciră în ochii celor trei bărbați. La vârsta lor, durerile sunt mai vii, și pentru Harry și sora sa, căpitanul fusese un prieten bun, un sfătuitor înțelept.

Loviți în fericirea lor, plângeau cu lacrimi amare, incapabili de a scoate vre-o exclamare, de a și striga durerea, disperarea.

Și pe de-asupra, doctorul lăsase să-i scape o bănuială spăimântătoare; el spusese că era cu puțință să fie la mijloc un asasinat. Cum?... Era oare pe bord

un trădător a căruia prezență să fie o amenințare continuă pentru toți?...

Doctorul, cu vocea înecată și tristă, continuă:

— Neliniștit că-l vedeam pe căpitan întârziind, și știind bine că lucrul acesta era cu totul împotriva obiceiurilor sale, am pătruns în cabina sa de comandant... L'am găsit nemiscat, livid, cu privirea rătăcită, cu corpul rece... Buzele îi erau încă spumegânde, și aveau pe ele urmele unei materii suspecte.

«Ah!... e teribil!...

— Da, bolborosi Harry, e teribil!... Sărmanul meu căpitan!... Și nu ne mai rămâne nimica de făcut, d-le Frêd?... Nu-l putem salva?

— Vai!... d-le Harry, nu mai putem încerca nimica... Sunt mai bine de cinci ore, de când bietul căpitan și-a dat ultima suflare.

Miss-Nelly își șterse lacrimile și murmură:

— Doctore, noi voim să ne ducem lângă mort... să-l înlocuim familia absentă pe care dânsul o iubea atât de mult... Vom sta noi să veghem.

— Da, scumpă surioară, noi trebuie să îndeplinim această datorie...

«Vino, Totor!...

«Și pe d-ta, doctore, te rog... nici un cuvânt în privința bănuelilor pe care le ai... cel puțin pentru un moment.

În timpul acesta, teribila veste aruncă cea mai deplină consternare în personalul echipagiului care îl iubea foarte mult căpitanul.

Cât-va timp, cea mai mare dezordine domni printre mateloși, dezordine care se întinse chiar și printre oamenii de la mașini.

Catastrofa era aât de neașteptată, atât de turburătoare!

Dar grijile prea mari ale prezentului, situația vasului care era încă destul de primejdioasă, o rină exploziile unanime de reri.

Timpul era scurt; marea se urca repede. Abia dacă mai aveau timpul necesar pentru a trimite o șalupă la Booby-Island.

În timpul acesta, ajutorul căpitanului luase comanda vasului.

Foarte palid, plângând din adâncul inimei pe șeful de la care își primise educația marină, d. Rowland își înăbuși durerea, și luă toate dispozițiile necesare, cu sângele rece al unui vechi marinar.

Patru oameni bine înarmați, un mecanic și șeful echipagiului, Alik, luase loc în șalupa care stetea gata de plecare.

Harry Stone, compuse în grabă următoarea telegramă:

«Booby-Island, 16 August, orele 6 dimineața. O nenorocire teribilă ne lovește. Căpitanul Harrison a murit subit. Ne este absolut cu neputință să ne continuăm drumul înainte numai cu un singur ofițer. Ne vom reîntoarce fără întârziere la Sydney. Alt-fel, suntem bine cu toți. Multe sărutări. Harry.

Dădu telegrama în mână lui Alik și îi recomandă să o expedieze fără întârziere.

Șalupa se puse în mișcare cu toată viteza de care era capabilă. În mai puțin de zece momente, ajunsese la insulă.

Alik, uimit, constată că totul era pus-tiit...

Nu mai era în picioare de cât catargul care servea la darea semnalelor de alarmă. Postul telegrafic fusese pustiit; nu mai rămăsese nici urmă de clădiri, de aparate. Casele funcționarilor erau transformate în grămezi de ruine; magaziiile cu proviziuni dispăruseră. Era o distrugere, o anihilare completă, ca și cum un ciclon teribil ar fi trecut pe acolo.

La picioarele catargului de alarmă, două bărbați aproape slărșiți de câte înduraseră, chemați în ajutor cu o voce slabă.

Mateloții se repeziră spre ei, îi ridicară în picioare, și se încercară să le redeștepte energia prin câte-va frase de încurajare.

Alik le puse întrebări scurte:

— Cine sunteți d-tră?... De unde veniți?... Cum ați ajuns aici?..

— Suntem niște sărmani naufragiați, scăpați ca prin minune în urma distrugerii unui vas.

— Dar telegrafiști?... Oamenii de serviciu?... Ce s-au făcut?... Unde s-au dus?

— Noi nu știm nimica... Când am sosit aici acum două zile, am găsit totul în această stare... Totul era devastat, cum vedeți. Ne-am pomenit fără nici un adăpost, fără apă, fără hrană!..

«Fie-vă milă de noi!.. Salvați-ne!..

— E o datorie sfântă să ajute cine-va niște marinari în pericol, și să nu credeți nici o singură clipă că noi am putea să nu ne îndeplinim această datorie.

«Veniți în șalupă!.. Alik aleargă în toate părțile voind să se asigure cu proprii săi ochi, că în adevăr nu mai era nici o altă ființă vie în insula aceea.

După cinci momente de cercetări atente, era edificat. Nimica viu nu mai rămăsese pe insula cea bătută de vânturi și de valuri.

Trebuia să se întoarcă la «Morgan.»

În timpul acesta, naufragiații ajutați de mateloți, luaseră loc în șalupă.

Alik apucă bara și comandă:

— Înainte!.. cu toată viteza!..

Peste zece momente, Alik dădea seamă căpitanului Rowland de misiunea ce-i fusese încredințată.

Ofițerul salută cu curtenie pe cei doi naufragiați, și adăugă:

— D-lor, d-tră, care sunteți marinari nu-mi veți ținea în nume de rău că vă părăsesc așa de repede. Datoria mă reclamă.

«Alik, înștiințează-l pe d. Harry despre cele întâmplate, și veghează ca domniile aceștia să fie bine tratați... Să li se dea haine și hrană... și înștiințați doctorul... Poate că au nevoie de ajutorul său.

Naufragiații mulțumiră și se retraseră

clătinându-se, în timp ce căpitanul privea orizontul:

— O furtună!.. Se anunță o furtună teribilă!..

Un nour negru apăruse la orizont; un nour, care se lungea, se lătea, se întindea, alerga.

Ocupați la manevre, mateloții văzură norul acesta, și la rândul lor se priviră, murmurând.

— O furtună se anunță!.. O furtună îndrăcită!..

Barometrul se cobora cu o repeziune nemaî pomenită.

Căpitanul luă toate măsurile necesare și dădu în toate părțile ordine severe.

Harry, care rămăsese împreună cu Totor și cu sora sa în cabina căpitanului Harrison, eși pe punte, și apropiindu-se de d. căpitan, îl întrebă:

— Ce este?... Ce se întâmplă?

— Se anunță o furtună teribilă, d-le Harry, răspunse cu răceală Rowland.

— Și ce ai de gând d-ta să faci?..

— Singurul lucru pe care-l cred cu putință... Voi merge drept înainte, spre marea de Arafura.

— Așa dar, ne vom îndepărta de strimtoarea Torrè?

— Da, d-le Harry.

— Și vom renunța de a ne reîntoarce la Sydney?

— Fără îndoială... Pentru moment, ar fi o curată nebunie să încercăm lucrul acesta...

— Atunci, când vom putea să ne reîntoarcem?

— D-zeu singur știe!.. Furtuna se anunță violentă.

Priviți și d-tră... două-zeci și mai bine de grade de depresiune, și barometrul se coboară mereu.

«D-le Harry, ai d-ta încredere în mine?

— O încredere absolută, scumpul meu căpitan.

— Ei bine!.. atunci vei bine-voi să te reîntorci lângă miss Nelly și lângă prietenul d-tale... Prezența d-tale pe punte în aceste momente așa de grele, te-ar expune unor primejdii de moarte, fără ca prin asta situația noastră să se îmbunătățească cu ceva. Dar vasul este solid, mașinile sunt perfecte; echipagiul este mai presus de orice laudă... În asemenea împrejurări, îmi iau răspunderea deplină a situației.

Harry întinse mâna ofițerului, și răspunse cu simplitate:

— Mulțumesc, d-ta ești stăpân absolut pe bord; eu nu sunt de cât un simplu pasager. Am datoria să-ți ascult ordinele.

Și pe când tânărul se îndepărta, ofițerul aruncă o ultimă privire scrutătoare de jur împrejur, pentru a se convinge dacă ordinele sale fuseseră sau nu în totul executate; după aceea murmură:

— Acuma totul este gata!.. Furtuna poate să vie.

— Iachtul porni înainte.

Cerul apărea acum ca tăiat în două de umbra unei colosale eclipse.

Soarele dispăruse. O zi palidă se răs-pândi de-asupra mării; vasul «Morgan» părea o fantomă pe care rătăceau de ici până colo, spectre omenestii.

Un vânt puternic zgudui catargurile și voinicul «Morgan» se înclină înainte, gata să înfrunte lupta.

Valurile se înălțau, vântul se înăsprea; începutul dramei era foarte aproape.

În zona aceea așa de apropiată de equator, temperatura rămâne mereu foarte caldă. Vântul, cu toată violența lui, era arzător; ploaia chiar era foarte caldă.

Fulgere lungi scâldară orizontul, repezi și sinistre.

Și furtuna ținu ore întregi, ore teribile de așteptare, în timpul cărora vântul și valurile deveneau din ce în ce mai furioase, părand că se luaseră la întrecere.

Căpitanul nu părăsi nici un moment cârma; mâncase în grabă ceva și rămăsese mereu la postul său, ajutat de cârmaciul vasului.

Furtuna se deslănțuia acum în toată oroarea ei. Vasul părea cuprins într-o atmosferă de foc; căpitanul și ajutorul său apăreau ca două fantome, ca două spectre, ca două ființe supra-naturale.

Cei trei tineri stăteau mereu de veghe lângă cadavrul nenorocitului căpitan.

De odată lumina electrică se stinse.

Intunericul cel mai complet învălui vasul.

— Dumnezeu! se ruga Nelly, ingenușind, D-zeule, aiți milă de noi!..

În aceeași clipă o detunătură mai puternică, mai sinistă se auzi, acoperind urletul furtunei.

Părea că e o rupere de noi.

Un fulger verzuițiți țîșni în zig-zag și iachtul fu zguduit ca o coajă de nucă.

Apoi un strigăt nebun porni din toate piepturile:

— Un om în mare!.. Două oameni în mare!

Oroare!.. Partea de dinainte a vasului, unde stăteau cei doi martiri ai datoriei, dispăruse și împreună cu ea se scufundaseră și nenorociții în valurile mării.

Apoi după o clipă un nou strigăt se auzi:

— Un om în mare!

Era ajutorul cârmaciului, care la rîndul său fusese răpit de valuri.

Iachtul, rămas fără direcție, deveni jucăria valurilor. Helicea începu să se întoarcă repede și «Morgan» se înclină dintr-o dată într-o parte.

Cei mai întreprinzători dintre marinari se simțiră înfiorați.

Un om însă se deslipi din mulțime și se repezi spre bara care se învârtea nebunește. Cu o mână de fier o apucă, o întoarse la locul ei și restabili mersul.

Toate acestea în câte-va secunde; secunde sfâșietoare în care toți își crezuseră sfârșitul apropiat.

Nu era vorba de a se alerga în ajutorul celor trei nenorociți cari dispăru-

seră în valuri; ar fi fost o curată nebulie, o nebulie sublimă, fără îndoială, dar o nebulie.

Vasul, care 'și pierduse amândouă căpitanii și amândouă cârmaci, înfrunta cu curaj furtuna, călăuzit de o mână necunoscută.

Cu capul gol, ud pînă la oase, omul acela conducea vasul cu o destoinicie minunată și cu o putere ne mai pomenită. Frumosul «Morgan» părea că nu se mai teme de izbucnirile furtunei.

De alt-fel nouri începeau acum să se imprăștie; ici și colo stelele prinseră să licărească și marinarii văzură că ziua era aproape.

În sfârșit soarele apărură iluminând valurile spumegânde, cari tot mai mugeau încă.

Abia acum se urcă Harry pe punte. Se întâlni față în față cu șeful echipagiului, care îi povesti teribilele nenorociri petrecute în timpul nopții.

— Mort!.. mort și Rowland!.. exclamă Harry... Sărmanul om!.. Sărmanele victime ale datoriei!.. Așa dar, călătoria noastră a fost blestemată!..

Tinărul american înaintă spre bară și recunoscu pe salvator. Era unul dintre naufragiații culeși de pe Booby-Island.

— D-ta, domnule!.. D-tale îți datorim cu toții viața!..

— Domnule, răspunse cu demnitate necunoscutul, sunt marinari, și din fericire, cunosc foarte bine regiunea aceasta periculoasă. Sunt mulțămîr că am putut să vă arăt recunoștința mea.

— Poți fi sigur d-le, că recunoștința noastră va egala serviciul pe care ni l-ai făcut.

— Ce pot face pentru d-ta acum?

— Nu vă cer de cât să-mi îngăduiți puțină odihnă...

«Vedeți... Yachtul e pe calea adevărată și 'și poate urma în voe drumul spre vest.

— Dar eu aș voi să mă reîntorc spre strîmtoarea Torres spre Sydney.

«Nu mai avem acum nici un ofițer pe bord, și șeful echipagiului singur, nu poate fi îndestulător pentru conducerea vasului... Numai dacă nu cum-va, d-ta însuși veți bine-voi să primești această însărcinare delicată.

— Eu sunt căpitan brevetat al marinei engleze, și mă pun la dispoziția d-tră... Puteți avea cea mai deplină încredere în mine!..

— Pentru moment, cred că este absolut cu neputință să ne modificăm calea... Marea e furioasă încă, și apoi se ridică o ceață deasă, care va dura mai bine de două zile... În asemenea condiții, e o adevărată nebulie să ne îndreptăm spre strîmtoarea Torres... Pe când dacă ne vom urma calea tot înainte, nu mai avem a ne teme de nimica...

— Așa dar, părerea d-tale este să mergem tot înainte?..

— Fără îndoială.

— Atunci ne-am înțeles. Veți bine-

voi a lua toate dispozițiile pe care le veți crede necesare pentru siguranța generală.

«Te poți instala fără întârziere în apartamentul sărmanului căpitan Rowland.

Acuma serviciul era condus de către el și totul mergea bine pe bor. Harry ordonase să se distribuie porți duble și se întorsese foarte trist în cabină, unde îl aștepta sora sa și Totor.

Fără să caute a 'și ascunde emoția, le povesti tot ce se întâmplase, și-i rugă să se culce și dinșiți, de oare-ce trebuiau să fie foarte obosiți.

Dar Totor, enervat de furtună și de nemișcare, sări în sus protestînd:

— Să mă culc!.. Ah!.. asta nici o dată!.. Nu vezi că sunt ceasuri întregi de când tunic, de când nu mai pot de nerăbdare, de a vedea lumina soarelui, de a respira în voe aerul...

«Imi veți da voie să es pe punte, domnișoară Nelly?

— Oh!.. din toată inima.

— Mulțumesc.

Totor se urcă repede pe punte și se amestecă printre mateloți, care cu toate că momentele erau solemne, îi făcuseră cea mai cordială primire.

Totor se îndreptă spre locul catastrofei, și după obiceiul său, începu să vorbească singur.

— Drace!.. murmură dînsul, clătînd din cap, nu credeam să fiu așa de aproape de adevăr, când mă temeam de ziua de 13... Ah! ce serie neagră de evenimente.

Și când te gîndești că am întreprins o navigație de plăcere... de distracție!..

Dar, observînd locul în care se afla, examinînd coloanele de fontă care erau în față, începu să privească totul cu o atenție deosebită și exclamă:

— Mi! de drac!.. iată niște lucruri în adevăr extra-ordinare...

«Coloanele acestea de fontă, sunt solide de ar putea suporta pe ele turnul Nôtre-Dame, și totuși iată-le îndoite, strîmbate... Și asta numai din pricina deslănțuirii furtunei.

Oare o lovitură de trăsnet ar fi putut să producă un asemenea efect?

«Mă cam îndoesc de lucrul acesta, de și știu că tulgerile au une-ori niște capricii de neînțeles...

«Ia să vedem dacă nu putem pune și altă ipoteză.

«La prima vedere, pentru cine-va care n'ar cunoaște evenimentele, s'ar părea că e la mijloc mai curînd o lovitură de dinamită.

«Ah!.. dar la urma urmei, privind mai cu atenție, lucrul este bătător la ochi!

Totor se apropie și mai mult, și examină suprafața zdrobită a fontei. Erau niște găuri curioase, netede, lucii, cari aveau toate direcția de la stînga spre dreapta.

Foarte intrigat, apoi alarmat, Totor adăugă:

— Iată un lucru care mi se pare din ce în ce mai bizar.

«Să vedem... Pentru a se ajunge la rezultatul acesta, ar fi trebuit o mai puternică urcare de temperatură... Și apoi, n'ar fi fost cu puțință ca efectele furtunii să se concentreze numai asupra coloanelor de fontă... Zguduitura electrică ar fi trebuit să distrugă, să pulverizeze barele de prin prejur...

«Fără îndoială, nu e lucru curat aici!.. Nu e lucru curat!..

Totor își preumblă din nou privirea-i scrutătoare de jur împrejur, ca și cum ar fi sperat să găsească ceva, un indiciu, un nimic, care să-l lămurească, care să-l confirme bănuiele.

În cele din urmă, tînrul văzu lucind la picioarele sale o bucată de metal. Se apropie cu vioiciune, și cu o sfortare, desprinsese metalul care era puțin înfundat în scîndură.

Cu toată diformia pe care o prezenta bucata aceasta de metal, turtită și destul de mică, ingeniosul parizian examinînd-o cu atenție, putu să recunoască că avusese la început o formă tubulară, netedă.

Atunci, cu vocea înăbușită, tînrul murmură:

— Dar mi se pare că eu cunosc această mică afacere...

«O!.. dar atunci ar fi teribil, ne mai pomenit!.. Trebuie să-l înștiințez pe Merinos.

Și se duse să-și găsească prietenul.

Pentru a n'o înspăimînta pe tînera fată, dînsul se sili să-și stăpînească emoția și cu un ton indiferent, zise:

— Harry! vino un moment... Voesc să-ți arăt ceva...

D-ra Nelly va fi așa de bună să ne erte.

Tînrul eși, intrigat. Totor îl conduse spre apartamentul lor, închise ușa cu zăvorul, se asigură că erau singuri, și murmură:

— Să vorbim încet!.. Am descoperit ceva nou... ceva teribil, înspăimîntător!

— Ce?.. spune repede... mă înspăimîntă!.. După toate câte s'au petrecut, ce ar putea să se mai întâmple acum care să merite numele de teribil?

Parizianul adăogă cu o gravitate solemnă, pe care nimeni nu era obișnuit s'o vadă la dînsul.

Este unde-va dinamită pe bordul acestui vas?

— Da... sunt mai multe butoaie mici... în subterana destinată prafului de pușcă și explosibilelor.

— Cheia?.. cine are cheia?..

— E în casetă... Alik singur intră acolo.

— E un om sigur, nu este așa?

— Răspund de dînsul ca de mine însumi.

(Va urma)

Pfaff - I. J. RESSEL
BUCUREȘCI
Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de
**Mașini
de cusut**
înzestrate cu apa-
ratul de brodat, a-
vând mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.

SĂBII se nichelează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, soleil și evantail.

Magazinul General de Muzică
LA HARPA
București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de
**Gramofone
amer'cane**

cu renumita marcă «The Har», și

♦ INSTRUMENTE MUSICALE ♦

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

CÂȘTIG MARE

Representanți capabili, func-
ționari, etc., își pot dobândi
un frumos câștig accesoriu,
scriind:

Agenciei de Publicitate „Presa” București
pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros ori-ce ar-
ticole interesante privitoare la
călătorii sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.

Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacțiu-
nei «Ziarului Călătorilor», str.
Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerțului

MARELE MAGAZIN DE ARME

București **B. D. ZISMAN** Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 St. Unirii 48

Furnisor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specia de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230.—Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285.—Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236.—Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133.—Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101.—Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103.—Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele pu- nându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata.—Ex-
pedițiuni în toată țara.—Comandele se efectuează în ziua primirei.

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◊◊◊◊◊ **Singurul ziar independent și impartial** ◊◊◊◊◊

Cu începere dela 15 Februarie 1907, ziarul UNIVERSUL dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

1) Un mare premiu de **1200 lei.** 2) 2 premii de câte **250 lei.** 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599. 4) 5 premii de câte **100 lei.** 5) Patru premii de câte **40 lei.** 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.** 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.** 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

In Palatul Louvre din Paris

Tipărit inadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMBLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare o dată pe săptămână
— MARȚEA —

Fermecătorul șerpilor. — (Vezi pag. 1672).

ABONAMENT

- LA -

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

Vrăjitorul Ramsamy

Pe unul dintre creștetile cele mai înalte ale Neapolului, trăia acum vre-o cinci-spre-zece ani un raiaș cu numele de Ruma-Yevo.

Monarchul acesta, care avea sub puterea sa vre-o trei mii de supuși, n'avea de cât vre-o cinci-zece de ani, dar era atât de trecut în cât părea să aibă 70 de ani. Nu fusese de loc temperat în viața sa.

Mă întorceam în epoca aceia dintr'o exploarație pe care o făcusem în munți și coborîndu-mă spre Sud, spre Katmandu, mă oprisem în locuința unei familii de coloni germani, Heindrickson, care mă primi cu cea mai mare cordialitate.

Tatăl, un robust pomeranian, de vre-o patru-zece și două de ani, venise cu vre-o zece ani mai înainte acolo, pentru a căuta o viață mai bună ca în Europa, luându-și împreună cu sine soția și două copii.

O altă copilă, Madel, care avea atunci vre-o șase ani, se născuse în acea oază.

De la d. Heindrickson am aflat trista stare în care se afla Majestatea Sa Ruma-Yevo.

Se topia văzînd cu ochii.

Ruma-Yevo, care se credea victima unei deochiări, făcuse apel la toți vrăjitorii țării; dar toate leacurile pe care le luase pînă atunci, fuseseră absolut zadarnice.

Vrăjitorul șerpilor

Dar un lucru pe care bunul colon nu putu să mi-l povestească, pentru motivul foarte simplu că nu-l cunoștea, era faptul că un vrăjitor, venit din depărtare, se duse la Ruma-Yevo, oferindu-se să-l facă sănătos.

— Ia seama, îi spusese raiașul, dacă vei reuși, îți voi da o răsplată regească; dar dacă nu vei, reuși, te voi da hrană șerpilor.

— Voi reuși, stăpâne, răspunse fermecătorul; iar de șerpi nu mă înspăimânt, dinșii mă ascultă și se tem de mine.

Și necunoscutul arătă regelui un instrument bizar, care posedă numeroase coarde, subțiri și scurte.

-- Ordonă să mi se aducă șerpii cei mai mari, cei mai veninoși, zise vrăjitorul, și-ți voi împlini pe dată.

A doua zi, un boia cu cea mai frumoasă înfățișare, și câte-va vipere cu mușcătura veninoasă, așteptau buna plăcere a vrăjitorului, închise în niște panere.

Vrăjitorul se îndreptă cu pasul hotărât spre panere și le deschise; reptilele săriră îndată în sus, deschizând niște guri monstruoase, și aruncând în jurul lor niște priviri țîșnitoare de fulgere.

Necunoscutul, fără să se emoționeze, făcu două pași îndărăt, și după ce scoase mai întâi un șuerat foarte dulce, foarte armonios, modulat, începu să cânte din instrumentul pe care-l purta la cingătoare.

După câte-va momente, reptilele nu se mai agitău; gurile lor monstruoase stăteau acum închise, iar din ochi nu le mai țîșneau flăcări de foc. Căzuseră într-o stare de lăncezeală, vecină cu somnul.

Atunci, muzicantul, fără să mai stea la îndoială, se apropie și apucând fără de teamă reptilele, le înfășură în jurul gâtului său, ca și cum ar fi fost niște coliere neînsușite.

Pentru vindecarea raiașului

Ruma-Yevo, aproape adormit și dănsul de melodia dulce a instrumentului, își ridicase privirea spre acela care avea puterea să înlănzească niște animale așa de spăimîntătoare.

— Cine ești tu, și de unde ești? întrebă regele.

— Mă numesc Ramsamy.

— Și zici că mă poți vindeca? continuă monarchul cu aviditate.

— Nimic nu este mai simplu; va trebui numai, să te scalfi în sângele unei tinere fete europene.

Răspunsul acesta crud i se păru foarte natural regelui, care se mărgini să în trebe:

— Cine va putea să-mi procure una?

— La o distanță foarte mică, răspunse Ramsamy, locuiește o familie germană, care are două copile. Sângele uneia dintre ele va fi îndestulător pentru a te vindeca.

— Soldații și coloni au puști, murmură raiașul, dus pe gânduri.

— Soldații sunt departe, răspunse vrăjitorul; și apoi, coloni nu vor ști nici odată ce s'a făcut copila lor. Va trebui numai, să-mi dai un singur om, pentru a mă ajuta.

— Veși avea omul pe care-l ceri, și veși pleca chiar astă-seară.

Toate amănuntele acestea le-am cunoscut abia în urmă.

Răpirea.—Urmărirea

Soarele era aproape de apus. Stăteam la masa familiei Heindrickson, când de odată, Marta, cea mai mare dintre co-

pile, năvăli în casă ca o nebună, strigându-ne:

— Madel a dispărut!

Am alergat cu toți plini de spaimă; bieții părinți, deserați alergați în toate părțile, strigând:

— Madel, Madel, unde ești?

Dar nimeni nu ne răspunse.

Servitorii, vre-o duzină de hinduși, ne ajutați în cercetările pe care le făceam.

De odată, unul dintre ei exclamă:

— Sunkale!.. Moartă!..

Sunkale era femeia indigenă, însărcinată în special cu supravegherea micii Madel.

Ne repezirăm cu toți în spre stușiul lângă care stătea dansa înținsă, neînsușită.

Nu era moartă; era numai adormită, dar de un somn bizar, care semăna cu catalepsia.

În zadar am zguduit-o și am stropit-o cu apă; ne-a fost cu neputință s'o deșteptăm.

Ce era de făcut? Timpul trecea. Mama plângea, zmulgându-și părul; tatăl urla, nebun de mânie și de durere.

— Stăpâne, zise unul dintre servitori, apucându-l de braț, trebuie să dăm drumul căinilor.

— Ai dreptate, Bundu, răspunse stăpânul, cu un strigăt de bucurie. Numai cu ajutorul căinilor mai putem spera acum să regăsim copila.

Două câini mari, cu privirea vie și inteligentă, fură dezlegați. Ne pregătirăm de plecare. Împreună cu mine și cu Sunkalé, pe care o luam pentru că poate avea să ne poată da vre-un amănunt folositor, trupa următoare avea să se compue din 7 oameni.

Germanul dădu căinilor să miroasă o haină veche a fetiței și inteligentele animal, după ce dădură din cap în semn că au înțeles, porniră într'un galop nebun.

Toată trupa porni după dinșii.

— La revedere! strigă germanul soției sale; nu ne vom întoarce de cât cu Madel.

Sunkalé, în cele din urmă, sfârși prin a se trezi din letargie.

Suspina adânc, deschise ochii și un moment privi în jurul ei înspăimîntată.

Apoi de odată se ridică în sus și scoase un strigăt:

— Madel!.. A fost răpită de către Ramsamy!

Nenorocitul tată răspunse printr'un muget furios.

— Il cunoști pe acest Ramsamy? întrebă eu.

— Da, e un criminal în stare să facă orice; a fost în serviciul meu și l'am alungat din pricină că nu fusese respectuos cu soția mea. Dînsul n'a uitat rușinea pe care a suferit-o și acum se răzbună.

Apoi, întorcându-se spre Sunkalé, care se coborise din litieră și alerga împreună cu noi:

— Povestește-ne totul, zise dînsul.

— Stăpâne, răspunse femeia foarte emoționată, Ramsamy stătea ascuns în iarbă, la o mică distanță de casă. Fără să ne privească, dinsul cânta dintr'un instrument muzical. Madel și cu mine ne-am apropiat, abia atunci l'am recunoscut pe Ramsamy. Am voit să strig, dar n'am putut, și... nu'mi mai aduc aminte.

— Poate l'a dat cu sila un narcotic? întrebai eu, întorcându-mă spre colon.

— Nu, răspunse acesta, clatinând din cap. Înțeleg ce s'a întâmplat: mizerabilul le-a adormit cu muzica sa internă. Cunosce instrumentul. E un «sitar» care servește hindușilor pentru îmblânzirea șerpilor celor mai primejdioși. Ramsamy a perfecționat instrumentul acesta cu coarde, adăugându-i un flaut.

— E cu puțință oare? exclamai eu uimit; puterea acestor vrăjitori se întinde și asupra oamenilor?

— Nu trebuie să te îndoiești despre lucrul acesta. Nu știi oare că unele boale nervoase se vindecă astăzi cu anumite melodii muzicale?

Am văzut eu însumi femeii și copii căzând în letargie, sub influența muzicii.

Eliberarea fetiței

Urmărirea continuă timp de patru ore. De mai multe ori pierdura urma, de oare-ce Ramsamy și tovarășul său, făcuseră mai multe curbe, pentru a ne încurca.

Nu știu ce imprudență l'a făcut să se peardă, dar știu că la un moment dat am zărit două puncte negre înaintea noastră.

Dinșit erau, nu mai putea să rămâie nici o îndoială.

Răpitorii nu ne puteau vedea, pentru că eram ascunși după niște stușuri și dinșit mergeau înainte, fără nici o grijă, cu spatele spre noi.

Când ne-am mai apropiat, tovarășul lui Ramsamy, care ducea copila în spate și care avea probabil auzul mai fin, se opri și se întoarse în spre noi.

Aproape îndată, scoase un strigăt.

Atunci văzu și Ramsamy că era urmărit.

Germanul nu-i dădu însă timpul să facă nici măcar o singură mișcare. Ridică carabina, ochi, și vrăjitorul se rostogoli la pământ. Tovarășul său, care lăsase copila jos, se încercă s'o ridice din nou și se fugă cu dînsa.

Dar un nou glonte porni—era al carabinei mele—și hindușul căzu alături de tovarășul său.

Peste un moment, d. Heindrickson își strângea copilița în brațe. De la tovarășul lui Ramsamy, care nu murise încă, și pe care l'am ertat, am putut afla toate amănuntele de mai sus.

C. Arg.

Un concurent al vermelui de mătase

Sunt multe veacuri de când omul a avut i'ea de a substitui mătasea trasă din gogosile vermilor de mătase prin o materie analoagă.

Pentru a ajunge la acest rezultat, s'a gândit să întrebuințeze păianjenul.

S'a creat până acuma diferite mătăsuri artificiale, dar valoarea lor a fost foarte mult coteștată. Printre toate aceste încercări, cea mai curioasă e fără îndoială aceea care a fost făcută în ultimul timp în Madagascar. Ea a dat niște rezultate foarte interesante.

În țara natală a vermilor de mătase, în China, a izvorât pentru prima oară ideea de a prepara stoffe mătasoase, cu firele țesute de către păianjen.

Exploratorul Garnier, afirmă cu siguranță că stoffa cunoscută sub numele de «Tong-Hei Tuan-Tse» este țesută în cea mai mare parte, cu firele desprețuite insecte. Precizează anume că ar fi o specie de insecte comună în provincia Lun-Nau.

În Europa s'a făcut încercări analoage, fără mult succes. Cea mai veche dintre aceste încercări este aceea a d-lui Bou, președintele camerei de comerț din Montpellier, care pe la începutul veacului al XVIII-lea, a prezentat Academiei de Științe din Paris, mai multe mostre de țesături, fabricate din firele mătasoase țesute din cele mai comune specii de păianjeni din sudul Franciei. Marele savant francez Reaumur, a publicat în anul 1810, un memoriu, în care a arătat în ce mod trebuia să se procedeze, pentru a se obține mătase utilizabilă din firele țesute de păianjen. Acelaș savant a afirmat însă, că ar trebui cel puțin 100.000 de păianjeni din ținuturile noastre, pentru a produce o singură livră de mătase.

Maî târziu, un negustor spaniol, a reușit să fabrice cu firul unui păianjen niște obiecte de cea mai mare finețe. În sfârșit, un savant englez, a dovedit că păianjenul este mai productiv de cât cum se credea la început și a făcut experiențe certe în fața societății de arte din Londra.

Din nenorocire, s'a dovedit în curând că speranțele căpătate nu erau de loc întemeiate, și că exploatarea economică era încă departe de a putea fi realizată.

S'a spus atunci, și cu drept cuvânt, că trebuia să existe aiurea, specialități de păianjeni mai proxe, care să poată fi oare-cum domesticate, și să servească la producerea mătasei.

Maî mulți naturaliști au fost consultați și s'a aflat ast-fel, că unele varietăți exotice, din Mexic de exemplu, produc fire mult mai abundente, și foarte vii colorate.

În Paraguai și Argentina există niște

păianjeni monștri, care produc niște fire relativ gigantice.

Mătasea produsă de aceste insecte, își găsește chiar prin ținuturile acelea, diverse întrebuințări, din pricina frumosei sale culori.

În timpul din urmă, un misionar apostolic din Tananariva (Madagascar), a dovedit că marea insulă franceză posedă mai multe varietăți de păianjeni, foarte potrivite pentru producerea unei noi specii de mătase.

Printre aceste specii, cea mai cunoscută este aceea pe care indigenii o numesc «polihala.» Fabrică două soiuri de fire: unele vâscoase și altele netede.

Toate firele însă, sunt de o finețe extremă și de o rezistență considerabilă.

Sunt foarte interesante de știut diversele observații făcute.

Un păianjen sănătos, poate furniza în medie, 14.000 de metri de mătase pe lună. S'a recunoscut că insectele de partea bărbatească produc în general mai puțin de cât cele de partea femeiască. S'a mai constatat că producerea firului este mult mai abundentă la femeile care au depus de curând ouăle, de cât la celelalte.

Observațiile făcute de misionarul apostolic din Tananariva, care s'a ocupat mai mulți ani în rând de păianjeni, sunt certe și nu lasă loc nici celei mai mici îndoeli.

Astăzi, când toate aceste rezultate au fost apreciate de către sericicultorii în justa lor valoare, multă lume crede în posibilitatea unei exploatare regulate.

În urma experiențelor care s'a făcut în timpul din urmă, pe o scară mai întinsă în Madagascar, nu mai încapă nici o îndoială, că, creșterea unor anumite specii de păianjeni, reprezintă o valoare reală.

Franța revindece pentru dânsa onoarea noii industrii care se va crea, și care amenință să fie foarte înfloritoare.

Se fac acum încercări pentru aclimatizarea unor asemenea specii equatoriale în Europa. Dacă încercările acestea vor reuși, se va putea spune cu drept cuvânt, că pentru întâia oară păianjenul va fi adus un serviciu omului.

Lucreția.

O ÎNTÂMPILARE BIZARĂ

Satul Allaux își desfășoară casele sale drăguțe, în una dintre văile centrale ale Pirineilor. În salul acesta trăia un oarecare Petre Herrera, un leneș și un flecar care moștenise de la tatăl său câte-va ogoare de pământ arabil, și câte-va buci de pășune. Avea prin urmărire o mică avere, care ar fi putut să-l aducă foloase bune dacă s'ar fi ocupat mai serios de dînsa.

Dar Petre găsea că e mai comod să

întârzie pe la toate hanurile și circiumele pe care le întâlnea în cale și să se întindă la soare.

Din pricina aceasta, notarul comunei primi rînd pe rînd ordine să vîndă proprietățile sale.

Herrena nu se sinchisia nici cătuși de puțin, continuă să ducă aceeași viață plină de lenevie, petrecându-și timpul mai cu seamă povestind aventurile de vînătoare ale tatălui său, care fusese, în adevăr, un mare vînător de urși.

De alt-minteri, în epoca bătrînului Herrena, urșii nu erau de loc rari în acea parte a Pirineilor.

Bătrînul Herrena fusese un om activ și curajos îndată ce dădea de urma vre unui urs, nu mai părăsia partida pînă ce mai întîi fiara nu era doborîtă.

În viața aceasta plină de aventuri, bătrînul căpătase multe răni; ursul devine un adversar de temut cînd n'ăi avut norocul să-l ucidă de la primul glonte de pușcă, lucru care nu este tocmai ușor.

Toată lumea îi spunea că într-o zi avea să și găsiască moartea într-o asemenea aventură, dar spre uimirea tuturor, harnicul vînător scăpa în tot-d'una teafăr. El muri liniștit în patul său, ca oîi și care pașnic burghez.

Tinărul Herrena păstra cu venerație carabina de care se servise bătrînul. Ar fi utilizat-o și dînsul, dar se pare că bătrînul omorîse toți urșii din munte.

Tinărul leneș afirma tuturora că explorase munții de nenumărate ori, dar nici o dată nu i se întîmplase să se întâlnească cu vre un urs.

Tot repetînd mereu lucrul acesta Herrena ajunsese să-l creadă el înuși; își făcu prin urmare, și în o hîrli mîi, și în proprii săi ochi, reputația unui bun vînător de urși.

Într-o seară de Septembrie, trei vînători înspăimîntați veniră să bată la ușa prietenului nostru; descoperiseră în munte urmele unui urs.

Afirmățiunea unui singur om ar fi putut să fie pusă la îndoială; dar păstorii erau trei, și trebuia să-i creadă pe cuvînt.

Peste câte-va momente, totul satul cunoștea incidentul.

Foarte bine, zise Herrena; mâine mă voi duce să spun două cuvinte domnului urs.

Și toată noaptea merse din casă în casă, exaltîndu-se de sîntul propriilor sale cuvinte, făgăduind fic-căruia o bucată din carnea animalului.

Cînd se reîntoarse acasă, cu toate că era cam amețit de băutură, își aduse aminte că distribuise vre-o cinci sau șase picioare de urs, ceea ce era puțin cam prea mult pentru un singur animal.

Cu toate acestea, își încărcă pușca și pregăti totul pentru vînătoare.

Era încă noapte neagră, cînd păstorii veniră după vînători; plecară cu toții și se urcară pînă în pădurea de brazi.

Herrena devenise acumă mai puțin ve-

Ursul apucă pușca și ochi

sel; el nu-și putu opri o înfiorare, cînd păstorii îi arătară urmele enorme ale labelor unui urs.

După aceia păstorii, cari erau departe de a avea pretenția să fie și ei vînători de urși, se grăbiră să se îndepărteze.

Dacă ursul s'a oprit în vre un stufiș, își spuse omul nostru, fără îndoială că mă va ataca și atunci voi fi perdut. Cel mai simplu lucru pe care-l am de făcut e să apuc într-o direcție, în care să fiu sigur că nu mă voi întîlni cu domnul urs... Voi ști eu în urmă, ce să povestesc proștilor din sat.

Și-și puse îndată planul în executare.

Tocmai trecea printr-o mică poiană, și se pregătia să înconjoare o stîncă, cînd de o dată, se pomeni față în față cu o dihanie neagră. Era ursul.

Cit ai clipi din ochi, Herrena lăsă pușca să-i cadă din mîini și cu iuteala fulgerului se urcă în cel mai apropiat copac.

Ursul se opri, pipăi pușca, o mirosi

și apucînd-o în labe se îndepărtă cu dînsa.

— Dar acesta e diavolul în persoană! murmură Herrena, al cărui păr se făcuse măciucă în vîrfurile capului.

Dar ursul mergea mereu înainte, fără să-și părăsească pușca.

— Călătorie bună! murmură Herrena, care începuse să recite toate rugăciunile pe care le învățase în copilăria sa.

Dar după ce făcuse vre-o cinci-sprezece pași, ursul se opri.

Dumnezeule!... Fiara dusesese pușca la umăr și ochia ca și cum ar fi voit să-l impuște.

În adevăr detunătura porni, stîrnind un lung eco în munte.

Sgomotul unei căderi se auzi în același timp; Herrena zăcea acumă la pămînt, fără simțire.

Lăudărosul vînător nu se deșteptă de cit mult mai tîrziu, sub impresia unei ploți care îi biciuia fața.

O grupă de oameni îl înconjură. Unul

dintre ei îl udase fața cu apă rece, pentru a-l deștepta din letargie.

— Ursul? unde este ursul? întrebă persoana care-l era cu totul necunoscută.

— Ursul, răspunse Herrenen, este diavolul în persoană; mi-a furat pușca și m'a împușcat.

Hohote sgomotoase de ris îi răsunaseră din toate părțile. După multe explicații, falșul vânător înțelese în fine că ursul cu care se întâlnise, era pensionarul unui circ, care într'un moment de plictiseală, găsise de cuviință să eva-

deze, pentru a face o mică preumblare prin pădure.

Ursul acesta era deprins de când era puț mic să minuească armele de foc; fapt care explică foarte lesne întâmplarea.

Maî intervenise însă și faptul că Herrenen își încărcase prea nebunește pușca, așa în cît bietul urs se alesese cu un umăr desarticulat.

De rușine, Herrenen și-a lăsat îndată ce-l maî rămăsese din avere, și a pornit spre America.

Alexandru

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

— Iată-l pe d. Iohn... care ne urmărește acum ca și «Măștile galbene». Să fugim. Bună seara.

Ușoară, nebunică, tinăra fată porni înainte, și când d. Lobster ajunse în josul scării, nu putu să mai vadă de cât siluetele celor două tineri perzându-se în culoarele etajului de jos.

A maî descrie mânia gentilomului englez, ar însemna să umplem pagini întregi cu invective de tot soiul; credem că cetitorii nu ne vor ține în nume de rău că-l scutim de asemenea lectură.

În timpul acesta, Max se închisese în camera sa. Cu cea maî mare grijă întoarse cheia în broască, trase zăvorul, cercetă fereastra și toate colțurile camerelor.

Sigur că era absolut singur, se desbracă și se trânti într'un fotoliu.

Aproape de dînsul, pe o măsută, pusesese revolverul, și maî multe volume pe care le cumpărase în aceeași zi.

— Așa murmură dînsul, voi ceti pentru ca să nu adorm, și primul individ care se va prezenta, va sta de vorbă cu revolverul meu.

Prima scânteere a aurorei, îl găsi în picioare.

Nimeni nu apăruse.

Tinărul romancier devorase două volume, care nu-l interesaseră cătuși de puțin. Ast-fel se abate fatalitatea asupra unor autori; îi cetim în împrejurări pline de neliniște, când suntem absolut incapabili de a-l judeca.

Și cetitorul, nedrept, nu spune nici o dată, într'un ast fel de caz:

— Eram neliniștit, nerăbdător.

El spune întot-d'a-una acuzând scriitorul:

— Domnul acesta are un stil nesuferit.

Din profesiune, Max nu voi să tragă nici o concluzie asupra operilor pe care le cetise, și se încercă chiar, să uite numele confrăților a cărora proză îl aju-

tase în cele din urmă să-și petreacă o noapte albă.

Romancierul făcu o baie rece, și orice urmă de oboseală dispăru de pe fața lui.

O cafea cu lapte îi dădu toată vigoarea, și îmbrăcat, gata de drum, se coboră în salon pentru a o aștepta pe Violeta, care îi făgăduise să se coboare de dimineață.

Lobster era în sală și convorbea cu un individ necunoscut.

Văzându-l pe Max, sir Iohn se arătă surprins, și luând brațul necunoscutului, se îndreptă în spre stradă, după ce spuse maî întâi câte-va cuvinte, trecând pe lângă loja portarului.

— «Mă veți înștiința», atât ajunse până la urechile lui Max.

Fără să se gândească mult la incidentul acesta.

Max se așeză visător. Dar abia se așezase, și un fișit de mătase îl făcu să întoarcă capul.

Violeta era în fița lui, palidă și turburată.

— Ah! murmură dînsa, cu vocea puțin tremurătoare, ce bine îmi pare că te găsesc aici. Mi se părea că înnebunesc.

— Ce și s'a întâmplat?

Vocea tinărului era de asemenea tremurătoare; era neliniștit văzându-și prietena ast fel.

— Ce mi s'a întâmplat? Uite bilețelul acesta pe care l'am găsit azi dimineață pe măsuta mea. Și cu toate acestea, îți declar că m'am închis bine, din toate părțile.

Tinărul luă hârtia pe care i-o întindea prietena sa; când recunoscu scrisul, se îngălbeni de moarte. Caracterul fuseseră trase de aceeași mână care scrisese scrisoarea din noaptea trecută.

Dar aceasta era mult maî scurtă; nu cuprindea de cât vre-o câte-va cuvinte:

— «Nimic și nimeni, nu poate opri calea M. G.»

— Ei bine? murmură Violeta.

— Ei bine, murmură romancierul cu vocea înecată, mi se pare că erî nu mă credeai; și cu toate acestea închisesem și eu ușile tot așa de bine ca și d-ta.

— Recunosc că am făcut o greșală. Dar, noi nu maî putem trăi multă vreme într'o asemenea stare de lucruri. Mă omoară gândul, că niște mizerabili pot intra în locuința mea la orice oră din zi și noapte, nesupărați de nimeni, sfidând orice pază, orice precauție.

Tinărul clătină din cap, fără să răspundă.

— Și urmărirea acestor domni, este cu totul incorectă, adăogă Violeta; mă voi vedea nevoită să mă pun sub protecția flirtistului meu...

Frumoasa fată își întovărăși cuvintele acestea cu un surâs adorabil.

Pentru întâia oară în viața ei, Violeta simțea nevoia de a se pune sub protecția unui cavalier.

Simțea o emoție necunoscută, o emoție provocată de spaimă, care analizată bine, îi era maî mult plăcută, de cât dis plăcută.

Max scăpă din încurcătura răspunsului pe care trebuia să-l dea.

O serie de explozii, anunță sosirea unui motociclete, și peste câte-va clipe, sir Iohn, îmbrăcat într'un costum așa de grosolan, în cât te făcea să izbucnești în râs, își făcu apariția în sală.

El merse drept spre cei doi tineri.

— Așa de timpuriu, și împreună... vă pregătiți să plecați din noț, siguri că eu nu voi putea să alerg așa de repede ca d-tră. Dar de astă dată vă înșelați amar. Puteti să vă plimbați fără grije, și orice cât de mult veți crede de cuviință. Eu vă voi urma de aproape, și fără nici un pic de oboseală. M'am înarmat cu o motocicletă solidă, și am la dispoziția mea petrol pentru două sute de kilometri.

Lobster nu făcea excepție de la regula generală.

Tocmai în momentul în care Max și Violeta ar fi avut nevoie să fie singuri, pentru a discuta în voce asupra liniilor de conduită pe care trebuiau să o păstreze față de măștile galbene, iată-l și pe d. Lobster că, nepofit de nimeni, venea să le întrerupă gândurile.

CAP. XIII

Secretul electric

— De vreme ce aci este dorința d-tale, declară Max, aruncând o privire expresivă tinerei fete, vom pleca fără întârziere.

— Yes, să plecăm, repetă sir Iohn, cu vocea plină de ironie.

Și pe când dânsul alerga să-și pregătească motocicleta, pe care o lăsase la poarta hotelului, romancierul șopti la urechea tovarășei sale:

Eu cunosc bine Marsilia; să mergi în-

crezătoare după mine. Il vom face să ne peardă urma.

— Și pe urmă?

— Dacă te învești și d-ta, ne vom duce să dejunăm într'un loc liniștit, și vom căuta împreună un mijloc, pentru a învinge pe mizerabilul care își bat joc de noi.

Dânsa făcu un semn afirmativ cu capul...

Și amândouă, porniră de-a lungul trotuarelor, pe când Lobster, pe ale căruia buze rătăcea un surâs sardonice, își regulă mersul motocicletei după pașii lor.

Ideia lui Max era foarte simplă, și îi venise tocmai din pricina motocicletei, de care sir John Lobster părea așa de încântat.

În orî-ce oraș mare, există două rețele de căi de comunicație.

Una care ar putea fi numită oficială, cuprinde străzile, piețele, bulevardele. Aceasta este rețeaua cunoscută de către streinî.

Cea-laltă rețea cunoscută numai de locuitorii orașului, se compune din pașii, din case cu două ieșiri. Romancierul, care cunoștea foarte bine Marsilia își spusese :

— Vom utiliza rețeaua din urmă. Motocicletele nu pot circula nici prin pașii, nici prin casele cu două ieșiri.

«Așa în cât, sir John Lobster, va trebui, săi să ne părăsească, săi sa-și părăsească motocicleta.

Din nenorocire, John prevăzuse cazul acesta. El se înarmase cu un excelent plan al orașului, care avea să-l ajute a eși din încurcătură.

Toate pașiile erau însemnate în planul acesta cu niște săgeți roșii, așa în cât, în mai multe rânduri, cei două tineri își văzură încercările zadărnice. Sir John Lobster, străbătea cu o viteză mare străzile, și ajungea la capătul pașiului, înaintea lor.

Nimica nu este mai nepăsător de cât o glumă care se continuă prea multă vreme.

Cei două tineri se simțeau cuprinși de furie, pe când fața roșcovană a lui sir Lobster, devenea din ce în ce, tot mai satisfăcută.

Alte două încercări făcute, avură același rezultat nul, și tinerii se hotărâseră să renunțe la sportul acesta, când, întâmplarea le veni în ajutor.

Ei tocmai străbăteau o stradă laterală, în momentul în care John dăduse o viteză mare motocicletei sale.

Mașina se lovi de tramvai, d. Lobster fu aruncat în mijlocul pasagerilor indignați; se produse o învalmășală generală.

Romancierul se folosi de prilejul acesta, pentru a dispărea împreună cu grațioasa sa tovarășe, fără ca sir John să-i poată urma.

Reîntorcându-se, la ora cinci, tinerii aflară că accidentul lui sir John fusese destul de grav; bietul englez se lovise serios la nas, și afară de asta, era dat

în judecată pentru contravenția de prea mare viteză.

Inimile femeilor sunt foarte milostive. În tot timpul mesei, Violeta se arătă atât de plină de atenție, atât de drăgălașă față de John Lobster, în cât acesta declară că, aproape, aproape uitase durerea pe care i-o provoca rana de la nas.

După masă, Violeta voi să-l întovărească pe englez în mica sa preumblare digestivă; lucrul acesta era să facă pe sir Lobster să leșine de bucurie.

Ajunși în grădină, frumoasa englezoaică vorbi astfel :

— Scumpul meu John, d-ta crezi, fără îndoială, că în timpul din urmă, eu m'am arătat prea plină de prietenie pentru d. Max Soleil.

John o învălui într'o privire semnificativă.

— Spune-o fără frică, reia tânăra față, plină de umilință.—Înțeleg și eu că modul meu de purtare a putut să dea loc unor bănueli îndreptățite... Și tocmai din pricina aceasta am ținut să am o explicație cu d-ta...

— O explicație ? — bolborosi englezul încurcat în fața noiei atitudini a frumoasei fete. Și ce să explic ?

— Capriciul unei tinere fete...

— Capriciul ?... Am auzit bine ?..

— Capriciul curiozității... Sunt cuprinsă de dorința de a pătrunde întunericul care înconjoară misterioasa fugă a celor două pensionare din casa doctorului Ellevioussé.

— Și ?...

— Autorul francez a descoperit multe lucruri în privința aceasta.

Sir John clătină din cap.

— Îți cer ertare pentru purtarea mea, adăogă tânăra față.... Astăzi chiar, am aflat într'un mod hotărâtor, că fugarele s'au refugiat săi la Paris, săi la Livorno în Italia.

— Și atunci ?...

— Atunci dacă te vei învoi și d-ta, vom putea să-l părăsim pe d. Max Soleil. Fața reprezentantului camerilor comunelor se însenină dintr'o dată.

— Să-l părăsim ?.. întrebă dânsul, cu vocea plină de emoție.

Pentru totdeauna... D-ta te vei duce la Paris, și eu mă voi duce la Livorno. Lobster exclamă cu vioiciune.

— Oh !.. prea mă considerai din cale afară prost...

— Și pentru ce asta ?...

— Oh !.. Dacă aș pleca la Paris, te-aș lăsa pe d-ta aci, în patru ochi cu d. Max. Soleil.

— Te înșeli.

— Cum mă înșel ? Violeta făcu apel la toată puterea ei de convingere, pentru a răspunde :

— Fără îndoială că te înșeli. Eu voi pleca direct la Livorno, și dacă drumul acesta va fi zadărnice, mă voi îndrepta spre Anglia, fără să mai fac alt ocol.

— Cum ?.. În adevăr... d-ta ?..

— Voi face întocmai cum am spus.

Lobster își împreună mâinele sale groase și scurte într'un gest de ușurare.

Cu toate acestea, pentru că nu era încă pe deplin convins, adăogă :

— Privește-mă bine, «scumpa mea mititică».... Voi asculta ordinul d-tale plin de supunere, dacă vei îngădui ca înainte de plecarea mea să te pun eu însumi în trenul de Italia.

Fără să se formalizeze pentru bănuiala prietenului ei, Violeta răspunse cu drăgălașie :

— Cu cea mai mare bucurie. Eu voi pleca mâine, la orele două după prânz... D-ta vei putea să ieși trenul de 5 spre Paris.

— Voi face cum dorești, «scumpa mea floriceică»... Și odată ajuns în Paris, ce va trebui să fac ?

— Să te duci în strada Montmartre, No. 146, la d-ra Luiza Marghese.

Dânsul își scoase repede carnetul și însemnă adresa.

— Te vei duce la doamna aceasta din partea mea, bine înțeles... O vei ruga să te conducă la cele două doamne plecate din casa doctorului Ellevioussé... După aceea le vei conduce pînă la castelul meu din Excillon-Hill, unde voi veni și eu...

«Numai că te voi ruga să bagi bine de seamă că îți încredințez o misiune de cea mai mare importanță și că nimeni nu trebuie să afle nimic despre toate acestea.

— Voi fi mut ca un pește, răspunse englezul.

Și timp de un sfert de oră cei două englezi, care păreau a fi devenit din nou buni prieteni, convorbiră asupra dublei călătorii pe care trebuia s'o întreprindă.

Își dădură lămuriri reciproce unul altuia. După aceea intrară în salonul hotelului.

Și pe când John, radios, își stropia veselie cu un excelent pahar de cocktail, drăgălașa multimilionară putu să se strecoare pînă lângă Max, care stătea întins într'un fotoliu și citea cu nepăsare un ziar, și să-i șoptească la ureche :

— Voi pleca din Marsilia, mâine la orele două; dânsul va pleca la orele 5.

Fără să-și ridice capul, tânăra răspunse :

— Mulțămesc, ești în adevăr un înger.

Când John, după ce își deșertase paharul, se întoarse în spre aceia pe care o considera mereu drept logodnica sa, o văzu în fața oglinzei, aranjându-și cu cochetărie căte-va şuvițe rebele de păr.

Cu un gest îl chemă lângă dânsa, și convorbiră lung asupra evenimentelor pe care le presimțeau. Tânăra față îi spuse cît de mare avea să-i fie satisfacția în cazul cînd presupunerile ei aveau să se dovedească neîntemeiate; îi spuse cît de mare avea să-i fie recunoștința pentru John Lobster, acela care fusese atît de amabil și de ascultător.

De cîte-va zile Violeta nu mai avuse de loc grija tovarășului ei de călătorie.

Acest nou curent, această nouă pornire de amabilitate, provocă gentilomului un entusiasm deosebit.

Bunul englez era departe, foarte departe de a bănuî că pe când dînsul este așa de încîntat de noua întorsătură pe care o luaseră lucrurile, d. Max Soleil pronunța în sine însuși, următorul bizar monolog.

— Trei măști galbene,... prea e mult pentru un singur om... Acuma vor fi nevoiți și dînsul să împartă. Unul dintre ei va porni în urmărirea scumpei, drăgălașei d-re Violeta, un altul îl va întovărăși pe d. Lobster; și eu, nu voi rămînea de cît cu un singur supra-vegheor. Fără îndoială că, atașat pe lângă persoana mea, va rămînea șeful, marele magnetizator. Ca prim rezultat, voi reuși prin urmare să îndepărtiez un individ atît de primejdios, de mica mea prietenie....

Și după ce surise aproape fără voce, își mai zise:

— În cele din urmă, voi ști eu să-l iocurc, și voi scăpa de urmărirea lui.

Acesta era planul urzit de către cei doi tineri, în timpul zilei.

În timpul acesta, un-spre-zece ore sunară la ornicul cel mare al hotelului.

Violeta și Max schimbă un «good right» (noapte bună) cît se poate de rece.

Se păzeau de a trezi din nou gelozia tovarășului lor.

Acesta peste măsură de încîntat, strînse aproape cu cordialitate mîna romancierului.

După experiența pe care o avea dînsul despre viață, bietul englez era convins că de acum înainte, d. Max Soleil era pentru totdeauna înlăturat din mica inimă de zahăr a frumoasei d-re Violeta.

Era prin urmare un triumf al persoanei sale, un triumf de care se bucura din toate fibrele triplei sale personalități de logodnic al Violetei, de membru al camerii comunelor și de englez. Căci, fără îndoială, victoria sa personală se referă și asupra comunelor și asupra întregii Englitere.

Înainte de a adormi, fericitul englez, ordonă să i-se aducă trei pahare de cocktail.

Era o felicitare, o onoare pe care și-o acorda el însuși.

După primul cocktail, d. Lobster se declară fericit; după al doilea, se declară abil și în sfîrșit, după cel de al treilea ajunse să se creadă iresistibil.

Așa în cît bietul om se culcă cîntînd vesela melodie a imnului «God save the king», frumosul imn care trebuie să răsună în ori-ce împrejurare în care se desfășoară mărirea britanică.

În timpul acesta Max Soleil se duse și dînsul în camera sa. Un chelner — după porunca sa — îi aduse un filtru special cu cafea rece.

Tînărul hotărîse să nu doarmă de loc în noaptea aceea; dînsul de asemenea

avea să plece în călătorie a doua zi. Ultima noapte pe care avea s'o mai petreacă în hotelul acela, trebuia să vegheze cu cea mai mare atenție, pentru ca nu cum-va să fie surprins pe neașteptate în cazul când măștile galbene ar fi hotărît să încerce pentru noaptea aceea experiența lor de hipnoză.

Poate că noaptea trecută, lumina pe care o lăsase mereu aprinsă în camera sa, le dăduse de știre că dînsul nu dormea.

De astă-dată avea să stingă lumina... Vegherea avea să fie mult mai grea, mult mai penibilă pe întuneric; dar romancierul se mîngîia cu ideea că avea să câștige mai târziu timpul pierdut.

Max își aranjă totul pentru ca să poată prepara cafeaua fără nici un zgomot, își puse un fotoliu lângă masă, în cea mai comodă poziție posibilă, și apoi întoarse butonul luminei electrice.

Întunericul cel mai complet se răspîndi în camera sa.

Cît timp dură așteptarea?... Ore întregi... A veghia în întuneric, este lucrul cel mai plicticos, cel mai greu.

Ca distracție, Max înghițea din timp în timp câte un gât de cafea și număra cu o răbdare de necrezut loviturile ceasornicului la fie-care jumătate și sfert de oră.

Chiar însăși această ocupație ne-ar putea indica cît de mult se plictisea romancierul.

Bătuse orele trei.

— Încă o oră de veghe, murmură dînsul, și totul va fi sfîrșit. Zorii zilei se vor ivi.

Dar de o dată își opri respirația; un zgomot ușor ajunsese pînă la dînsul.

Trase cu urechea atent. Nu mai încăpea nici o îndoială: cine-va mergea prin culuar... Acela care străbătea sălile hotelului la o oră atît de târzie din noapte, trebuia să poarte niște pantofi moi, pentru că zgomotul pașilor era înăbușit.... Erau niște pași dulci, aproape imperceptibili.

Zgomotul se opri la ușa sa.

— Foarte bine, se gîndi tînărul.... Cheia este în interior; zăvorul este tras.

Dar un fior îi zgudui corpul din creștet pînă în tălpi, întrerupându-l fraza pe care o începuse în gînd.

Un alt zgomot se auzise, un zgomot asupra naturei căruia nu putea să încapă nici o îndoială: zăvorul era tras puțin cîte puțin.

Ah!.. așa dar oamenii aceia posedau toate talentele din lume?... Ei cunoșteau secretul în virtutea căruia puteau deschide pe din afară o ușă închisă cu cheia și cu zăvorul? Dar asta era prea mult!

Max întinse mîna spre revolver; dar aproape îndată își luă seama, zicîndu-și:

— Zadarnic... Nu vor putea deschide ușa.

Dar în aceiași clipă se auzi o pocnitură usoară.

— Pe onoarea mea, murmură Max;

se pare că blestematul acela de zăvor.... Dar aceasta este o adevărată magie!

O mîna apăsă acum clanța ușii, ca și cum ar fi voit s'o deschidă.

De astă-dată, romancierul puse mîna pe revolver și fără sgomot se strecură lângă pat, gata să întoarcă comutatorul electric.

În atitudinea aceasta aștepta un moment.

Poate că, vizitatorul nocturn îi auzise mișcarea, căci cîte-va momente trecură, fără ca vre-un nou zgomot să se mai producă.

Apoi tăcerea dădu din nou încredere necunoscutului, căci ușa se întoarse încetîșor în fișîn, și Max deosebi pașii în camera sa.

Cu o mișcare bruscă, romancierul, întoarse comutatorul și lumina umplu camera.

Un strigăt se auzi; o alergare repede. Romancierul abia avu timpul să întrevadă o față ascunsă sub o mască galbenă, și ușa se închise din nou.

Dar nu aceasta era socoteala pe care și-o făcuse tînărul, el voi să dea o lecție bună aceluia care îndrăznea să intre ast-fel în camera sa.

Romancierul alergă spre eșire.

Era să deschidă ușa, când un incident inesplicabil îl împietri pe loc.

Cheia se întorcea singură în broască, închizându-se de două ori; și ca culme a uimirei, zăvorul lunecă și el la locul său.

Lucrurile deveneau supranaturale, de neînțeles.

Orî cît de puțin superstițios ar fi cine-va, orî cît de puțin crezare ar da poveștilor fantastice ale spiritismului, nu poate să nu fie turburat, surprins, uimit, de un fenomen așa de extra ordinar ca acela al învîrtirei unei chei în broască, fără ajutorul unei mîini omenești.

Cu toate acestea, nu era în natura scriitorului să rămîie multă vreme în uimire, fără să caute a-și explica faptele pe care le văzuse.

— Foarte bine, murmură dînsul, ștengarul m'a făcut să rămîn în uimire... A avut tot timpul să se îndepărteze... Tot ce mai pot face acuma, este să încerc a înțelege care este procedeul ingenios pe care l'a întrebuițat.

«E fără îndoială un procedeu nou care n'a mai fost nici odată întrebuițat de către nici un tâlhar.

Și cu gîndul acesta se apropie de ușă. Cheia era întoarsă de două ori; zăvorul era tras. Dacă Max n'ar fi văzut lucrul cu proprii săi ochi, nici în raptul capului n'ar fi voit să le creadă.

Dar romancierul era sigur că nu dormise, că tot ce se întîmplase, tot ce văzuse, tot ce-l uimise, era pură realitate.

(Va urma)

O maimuță meditănd

MAMUȚELE

Maimuțele fac să se vorbească despre ele; ele cară nu știu încă să vorbească.

Actualitatea ne face să vorbim despre maimuțe, despre aceste animale cară, după părerea unor savanți, ar fi strămoșii noștri, iar după părerea altora nu ne-ar fi de cât pur și simplu veii.

Cititorii ne vor îngădui nouă, cară suntem mai puțin savanți, să nu ne dăm părerea în această privință.

Rudyard Kipling, în celebra sa operă intitulată «La jungle», ne povestește cum, alături de animalele nobile, tigru, leu, ursul, etc., toate pline de distincție și de seriozitate, trăiește și neamul maimuțelor, mereu rizător, mereu nepăsător, mereu ocupat cu imitarea gesturilor și ocupațiilor altora.

Și lucrul acesta nu este tocmai de laudă pentru vanitoasa noastră omenire, care, după spusa d-lor naturaliști de cară vorbim mai sus, se înrudește de aproape cu maimuța.

— Cum? Să te tragi dintr'un animal așa de puțin serios?.

Dar, spre marea sa laudă, maimuța este un animal foarte lesne primitiv de civilizație; putem spune cu drept cuvânt, că în scurtă vreme va ajunge să facă concurență omului, mai cu seamă în privința vanității.

Priviți orangutanul meditativ și grav pe care îl reprezintă ilustrația noastră. Nu vă face impresia unui savant (pardon de asemănare) cufundat în studierea unor chestiuni adânci?.

A!.. să nu vă vie a ride!.. Rasa maimuțelor își are calitățile sale naturale bine definite; și printre aceste calități, pot fi puse nu numai energia și perseverența, dar chiar grația, frumusețea și inteligența.

În Paris există o maimuță care a învățat să cânte foarte bine din vioară; ea face deliciile unei grădini zoologice.

Ce păcat că majoritatea neamului simiesc, ignorând bine-facerile civilizației, continuă să trăiască prin păduri!..

Un glumeț a propus să se colonizeze Africa cu maimuțe din America, sub motiv că maimuțele sunt mai lesne primtoare de civilizație de cât negri.

Și cine știe dacă nu cum-va un viitor puțin îndepărtat nu ne rezervă surpriza de a vedea maimuțele vorbind?.. Ar trebui atunci să adăogăm o nouă rasă pe lângă cele nu știu câte sute, deja existente.

B.

CIUMA IN INDII

Orî cit de lugubră ar fi ciurma, nu poate să fie indiferentă pentru cititorii noștri; nu poate să fie inditerentă, pentru că prea e teribilă prin rezultatele ei, prin ravajele pe care le face, în o bună parte a omenirii.

Credem că e prematur să spue cineva că era marilor flagele a trecut pentru Europa.

E adevărat că igiena (știință necu-

noscută de către strămoșii noștri) a făcut progrese mari și opune acum o barieră serioasă marilor flagele care au bintuit Europa prin secolul al XVI-lea.

Mulțămă bacteriologiștilor noștri, demni succesori ai marelui Pasteur, știm astăzi într'un mod cert cum se propagă aceste maladii; cunoaștem germeii lor și mijloacele prin care le putem opri mersul.

Cu toate acestea trebuie să recunoaștem că în multe împrejurări, știința este încă cu totul neputincioasă.

În orî ce caz, dacă Europa poate să privească prezentul cu seninătate și viitorul cu încredere, Asia nu se bucură de aceleași privilegii; cu tot progresul științei medicale, Asia este și rămâne patria cholerei.

Pentru diferite motive, guvernul englez se arată foarte puțin eloquent în diferitele rapoarte pe care le face asupra teribilului flagel; noi n'o putem condamna prea mult pentru această tăcere.

Dacă cifrele mortalității ar fi cunoscute în public, puținii turiști ar mai înfrunta căldurile toride ale Hindustanului pentru a se duce să contemple splendidele monumente de la Delhi, bătrîna capitală a împăraților mongoli, sau pentru a admira moscheile din Agra sau din Lahora.

— Hindușii, ei însăși s'ar alarma, dacă ar ști că teribilul flagel răpune în fiecare an, aproape un milion dintre compatrioții lor.

Aici e locul să facem curioasa observație că flagelul acesta nu este prin excelență asiatic; cholera n'a fost în totdeauna endemică în Hindustan.

Dacă e să credem vorba istoricilor, cholera și-a făcut apariția pentru întâia oară în Egipt, prin secolul al IV-lea. Ea a pustiit în scurtă vreme Europa occidentală, Germania, orientul și Asia mică. Analele hindușe nu semnalează flagelul în epoca aceea.

Aceiași observație pentru al doilea flagel tot în veacul al IV-lea.

În timp de 12 ani, douăzeci și cinci de milioane de oameni sunt uciși în Europa, douăzeci și trei de milioane în Asia. Dar Indiile rămîn mereu cruțate.

La începutul secolului al XVII-lea, flagelul, după ce despopsese Milanul și Londra — populația acestuia din urmă oraș fu redusă la un sfert — se aventurează în fine în Pendjab și Sirhind; apoi dispare aproape complet pentru mai mult de trei secole.

Dar, în schimb, revanșa avea să fie teribilă.

În anul 1814, flagelul izbucnește la Hong-Kong, în cartierul chinezesc; ea venea probabil din interiorul Chinei. Bacteriologiștii nu descoperiseră încă că microbii spăimîntătorului flagel, erau propagați de către șoareci.

Și câte-va sute de roțătoare, care găsiseră azil pe puntea unui vapor care plecase spre Bombay, au fost autorii ires-

ponsabilă a uneia dintre cele mai crude hecatombe pe care le-a înregistrat vreodată istoria.

În timp de nouă ani, mai mult de două-spre-zece milioane de hinduși, au sucumbat.

Intr-o dimineață din Septembrie 1896 —lună fatală pentru indienii—un medic european din Bombay, chemat la căpătâiul unui bolnav, făcu teribila descoperire că se afla în fața unui ciumat.

Medicul dădu îndată alarma și în aceeași zi bolnavul fu izolat într'un lazaret. Dar era prea târziu.

Părinții și rudele bolnavului fuseseră și ei atinși și în mai puțin de opt zile, autoritățile constatară mai mult de o sută de cazuri.

Flagelul merge cu pași repezi, iată ce spune o scrisoare a unui martor ocular din Bombay, datată din anul 1896.

«Flagelul face sute de victime. În fiecare zi, autoritățile înregistrează 60 până la 70 de morți; dar e probabil, că pentru a fi de acord cu adevărul, această cifră ar trebui triplată.

«Pot judeca lucrul acesta, după marea număr de convoaie funebre pe care le văd trecând în fiecare zi pe strădi. Stînd mereu la fereastră, am putut număra într-o zi 62 de morți, între orele zece dimineața pînă 'n seară.

«Orî cât de lugubru ar fi, spectacolul acesta nu este lipsit de oare-care pitoresc.

«Acum îi vezi pe fanaticii «Parzio» conducând cadavrele coreligionarilor lor spre colina Malabar, unde se înalță «Turnurile Tăcerii», încoronate de șiruri de vulturi cari stau gata a se arunca asupra cadavrelor.

«Acum îi vezi pe musulmanii îndreptîndu-se spre cimitirele lor, situate la marginea orașului.

«Dar înmormîntările cele mai numeroase, sunt acelea ale Hindușilor. Îi vezi îndreptîndu-se în grupe mici, spre drumul reginei, unde sunt terenurile închise care le servesc de câmpuri crematice.

«Patru câte patru, îi vezi purtându-și morții pe niște tîrguri simple. Și flăcările multor neguri, iluminează sinistru noaptea.

Această descriere, așa de scurtă și de impresionantă, este încă de actualitate, după un spațiu de zece ani. Și se va vedea îndată, cât de fulgerător a fost mersul flagelului.

Bombay a devenit un focar de propagare.

Bombay, a căruia situație este mai centrală de cît aceia a Calcuttei, avea să colporteze germeii morții în toată întinderea imperiului. Câmpul lor de acțiune se întinde și mai departe încă, în Australia, în Madagascar, în centrul Africii, în Europa chiar.

În timp de 15 luni — între Septembrie 1896 și Decembrie 1897 — flagelul ucidea atît în Bombay, cît și în provin-

ciile vecine, mai bine de 50,000 de persoane.

În 1898 cifra aceasta se ridică la 100 de mii; în 1899 la 150,000. În anul 1900 Indiile încep a crede că flagelul se apropie de sfârșit; nu sunt de cît 70,000 de victime.

Zadarnică speranță!.. Anul 1901 a făcut 300 de mii de victime și anul următor, mai mult de jumătate de milion.

Cifra mergea repede în spre milion, care fu aproape atins în anul 1903 și întrecut în anul 1904.

În 1905 s'a resimțit o retrogradare în ceață, de oare-ce au fost numai 950,000 de victime.

Anul 1906 abia s'a stîrșit; trebuie să lăsăm statisticianilor timpul de a încheia cuvenitele bilanțuri. După indiciile pe cari le avem pînă acum, se poate crede că va fi o ușoară descreștere.

Cu toate acestea s'ar putea foarte bine ca flagelul să-și găsească un nou câmp de acțiune și noi victime. După cum voiți arăta îndată, nu există nici o epidemie mai capricioasă.

Un exemplu: Anul 1905, care s'a încheiat cu o scădere de 100,000 morți, oferă particularitatea că ultima săptămână din luna Martie, a fost o săptămână record, numărînd 57,702 morți.

Cinci-zeci și șapte de mii de morți!.. Aproape populațiunea întreagă a unui oraș ca Galații, de exemplu!.. Ce crude hecatombe!..

Am văzut că în veacul de mijloc și chiar în timpurile moderne, pesta neagră a făcut milioane de victime în Europa și în Africa.

De mii bine de zece ani de cînd victimele sunt așa de numeroase în India, flagelul n'a reușit să se mai împlante și pe aiurea.

Vasele cari pleacă din Bombay au transportat germeii în toate regiunile vechiului și noului continent, fără să reușească însă a provoca asemenea hecatombe. Insula Mauriciu, Africa de sud, cea de vest, Uganda, Adenul, Egiptul, Australia, America de sud, mai multe porturi ale Angliei și ale Franței, au fost rînd pe rînd vizitate de către teribilul flagel.

Dar cum n'a găsit nicăieri teren favorabil, invaziile au fost mai mult niște explozii trecătoare, instantanee, ale căror efecte n'au fost nici de cum prelungite.

Alte observații: Acum vre-o trei-zeci de ani s'au constatat numeroase cazuri de ciumă în unele părți din Kurdistan (Persia) într-o singură iarnă s'au înregistrat 821 de morți, într-o populație foarte puțin numeroasă.

Cum se face că flagelul nu s'a răspîndit și prin ținuturile vecine?

Anul trecut, exploratorii ruși, constatau cazuri de ciumă, în munții situați lângă lacul Baikal, într-o regiune analogă cu înaltele platouri din Kurdistan.

Nici acolo nu s'a operat împrăștierea germenilor.

Observația aceasta se aplică și înaltele platouri din Uganda, precum și unelor puncte din Arabia și Tripolitana.

Cum se poate explica că aceste centre de infecțiune n'au devenit centre de propagare?

Mersul flagelului este capricios, misterios. Știința rămîne de multe ori uimită, incapabilă de a da vre-un răspuns cert.

Se va vedea în adevăr că flagelul s'a cantonat în două regiuni diametral opuse prin climatul lor: în regiunea toridă care se întinde în împrejurimile Bombayului și în regiunea temperată din platoul Pendjab.

Provinciile centrale, abia dacă au fost atinse. Aco'o flagelul a fost crud, mai cu seamă pentru orașe. Din contra în Pendjab, marile orașe populate, ca Lahora, ca Delhi, ca Amritsar, au suferit puțin, și se pare că flagelul nu le-a cruțat de cît pentru a se arunca cu o furie și mai mare încă, asupra satelor.

Contradicțiile acestea sunt foarte numeroase; ne-ar trebui pagini întregi, pentru a le enumăra pe toate.

Trebuie să spunem însă, că gradul de sărăcie al populației, n'are nici o legătură cu intensitatea flagelului.

Higiiena n'are aproape nici o influență asupra intensității flagelului.

Musulmanii din Pendjab, care relativ sunt niște populații ascultătoare a celor mai igienice precepte, au furnizat cel mai mare număr de victime.

Toate aceste contradicții, nu sunt făcute oare pentru a arunca în cea mai mare încurcătură pe savanți?..

Agitatorii bengali care risca să elibereze India de sub dominația britanică, acuză pe englezi că n'ar fi luat destul de grabnice și de severe măsuri împotriva flagelului.

Dar acuzația aceasta este cu totul nemeritată, cu totul nedreaptă.

Numeroși, foarte numeroși, sunt ofițerii și funcționarii civili, care și-au găsit moartea, încercînd să aplice măsurile edictate de către autoritățile anglo-indiene.

Și nu vorbesc aici despre bravi mediciști, cari mor contaminați de la bolnavii pe care-i îngrijesc.

Îndată ce apare flagelul, se i-au măsurile cele mai radicale; bolnavii sunt transportați fără nici un moment de întârziere la lazaret sau la spital.

Și toate aceste măsuri, sunt împotriva obiceiurilor locale, care cer ca bolnavii să-și stîrșească zilele în familie, printre alii săi, în mijlocul obiectelor de care s'a servit în viață.

De multe ori se întâmplă ca populația să se opue cu forța la transportarea unui bolnav.

Așa de exemplu, la Poonah, femeia unui comerciant a fost atinsă de flagel. Credincios regulamentelor și ordonanțelor date, comerciantul a înștiințat poli-

ția care a trimis îndată o targă și patru sanitari pentru a ridica bolnava și a o transporta la spital.

Bine înțeles, bolnava n'a opus nici o rezistență, dar cortegiul trecând printr-o stradă prea populată, niște fanatici îl oprimă și ordonară să se reîntoarcă bolnava acasă.

Oi!-ce bună femeie musulmană, trebuia să moară în casă ei, nu la spital, unde medicii albi îndrăzneau să-î ridice vâlul și să-î păteze fața cu privirile lor profane!

Agentul de poliție care încercă să-și facă datoria tu ucis cu pietre. Când sosi un detașament de poliție; se constată că bolnava fusese răpită.

Transportul cadavrelor și al bolnavilor este după cum se vede, foarte primejdios pentru agenți; mulți dintre ei sunt linșați.

Indigenii cred că fac un serviciu bolnavului, ferindu-l de albi.

In asemenea condiții, se poate spune oare că englezii nu-și fac datoria?

Nu. Trebuie să recunoaștem însă că datoria aceasta este din cale afară de grea și că de multe ori, toată buna voință funcționarilor, toată energia, tot devotamentul lor, rămâne zadarnic. Prea e mare groaza ridicată, prea sunt numeroase victimele!...

C. Victor.

PUNGAȘII JAPONEZI

De și mult mai târziu trezit la strigătul civilizației, Japonia își are și ea pungași ei! Ar fi fost o rușine să fie lipsită de asemenea podoabă!

Pungași japonezi sunt foarte originali; de o originalitate, care dacă-și păstrează mereu coloritul ei local, nu este mai

puțin demnă de luarea aminte a spiritelor drepte.

Vom da aici câte-va exemple pentru ca să se vadă cam în ce mod operează domniștii aceștia.

În Japonia este obiceiul să se poarte un fel de papuci ușori, care au numai talpă. Nu e o încălțăminte elegantă, nici tocmai așa de utilă; dar așa se poartă pe acolo.

În ilustrația noastră se poate vedea operația unui pungaș. Se apropie încețitor de acela saț de aceea, pe care o vede purtând o păreche de papuci mai noi, saț mai de valoare, și cu o pană de gîscă, o gîdilă binișor la picior.

Necunoscutul, care admiră vre-un edificiu public, saț cine știe ce alt lucru, ridică piciorul fără să se întoarcă, crezînd ca trebuie să fie de vină vr'o muscă.

Momentul acesta este suficient pentru ca pungașul să schimbe papucul bun cu unul prost. Așa procedează și cu al doilea picior, și în urmă se îndreptează foarte liniștit.

Dacă nu poate vinde papucii, cel puțin are norocul să poarte el însuși un lucru mai bun.

Papucii aceștia au aproape toți aceiași formă, și se potrivesc pe orî-ce picior.

Un alt furt, tot așa de original, este acela al spelcilor din capul femeii care sunt adese ori de o foarte mare valoare.

Pungașii japonezi sînt cîte odată cinștiți; așa, de exemplu, se întâmplă de multe ori să restituie păgubașilor o parte din obiectele furate, cînd cred că aceste obiecte nu le-ar putea fi de nici un folos.

Lucrul acesta se întîmplă și pe la noi, dar mai rare ori.

Hoții la drumul mare, care au dispărut aproape cu totul în țările civilizate, sînt înconjurată încă în Japonia de aureola aceia a brigandajului, care are

în fie-care țară ceva «național» într'însa.

Se știe că toți pungașii nutresc principii internaționale.

Chiar în ținutul Tokio, tâlhăriile la drumul mare sînt încă destul de dese.

Bigot

O meserie primejdioasă

Vânătorul de tigri

Vânătoarea de tigri este o meserie care poate foarte bine să nutrească un om; în schimb însă meseria aceasta primejduiește de multe ori viața acelor care o practică.

Unii dintre ei pot face chiar și avere; totul depinde de loc și de epocă.

În unele provincii, prima oferită pentru un cap de tigru, este foarte urcată; une-ori se ridică până la trei sute de franci, sumă foarte frumoasă pentru niște ținuturi în care o familie întreagă poate trăi foarte bine cu un budget zilnic de 20 de soli.

Dar în alte provincii, prima abia dacă se ridică până la o sută de franci.

Importanța primei care variază de la o provincie la alta, mai suferă și alte influențe. De exemplu, dacă într'un district oare-care, tigrul a făcut prea multe devastări, autoritățile urcă prima cu câțiva franci, în speranța că vânătorii se vor lăsa tentați de importanța recompensei.

Afară de prima oferită de către administrație, vânătorul de tigri mai are și alte avantaje, destul de importante. Locuitorii își dau bine seamă că dispariția unui tigru este un folos real pentru

dinșit; de aceea răsplătesc pe vînător cu diferite daruri în natură.

În sfîrșit pielea tigruului își are valoarea ei, chiar în Indi, unde totul se vinde așa de efin.

O blană frumoasă, care n'a fost prea mult ciuruită de gloanțe, poate fi vîndută pe loc cu două sau trei sute de lei. Dar rare ori se întîmplă asemenea piei frumoase.

Negustorul bengalez care cumpără trofeul, plătește de obicei 50 sau 60 de lei pentru o blană de tigrul, care la Bombay sau la Calcuta, valorează patru sau cinci sute de franci.

Aceiași blană, după ce a fost preparată de mîna abilă a unui blănar, după ce a stat cît-va timp în vitrina bogată a unei prăvălii din Londra, ajunge să valoreze mai mult de o mie de lei.

Dar, după cum am spus, dacă meseria de vînător de tigri este destul de rentabilă, ea își are în același timp și mari neplăceri.

În adevăr, e de-ajuns să ne gîndim cît de mare este pericolul la care se expune cine-va, cînd înfruntă singur, înarmat cu o pușcă primitivă, fără repetiție, un animal așa de teribil cum este tigrul.

Se știe, că armele perfecționate nu sunt transportate în India de cît numai pentru europeni; vînzarea unor astfel de arme indigenilor, este cu totul interzisă și foarte aspru pedepsită.

Cea mai mare parte a vînătorilor de tigri, ați, mai curînd s'ați mai târziu, un

sfîrșit tragic. E de-ajuns, de exemplu ca arma să nu ia foc instantaneu, pentru ca vînătorul să fie pierdut. Nu mai vorbim de cazurile în care ținta este greșită, și carl, din nenorocire, sunt foarte numeroase. Tigriul însă nu-și greșeste nici odată ținta; două, trei lovituri de labe, și bietul vînător este distrus.

O statistică stabilește că, dintr-o sută de vînători de tigri, abia 15 dacă mor de moarte naturală sau de boale; ceilalți cad victime a celor mai grozave tragedii.

Vînătorii de tigri au fost în toate timpurile și în toate părțile, obiectul celor mai palpitate povestiri de aventuri. Pe seama lor, s'ați jesus de multe ori întîmplări cu totul fantastice și imaginare.

Cu toate primejdiile pe carl le prezintă vînătoria tigruului, cu toate greutatele ei printre care, în primul rînd trebuie pusă și greutatea transportului animalului împușcat pînă la primul post oficial unde să se facă constatarea împușcării, cu toate acestea, hindușul, care de felul său este filosof, se face foarte lesne vînător de tigri. Pe lângă că iubește foarte mult viața rătăcitoare de-a lungul stepelor, pe lângă că desprețuște foarte mult moartea, mai are în fața lui și posibilitatea unui câștig oare cum ușor și mare!

Atunci, de ce-ar mai sta la îndoială?

Alexandru

subterană în care erau prafurile explozibile, și găsiseră unul dintre butoiașele cu dinamită pe jumătate deșertat.

— Vezi!.. exclamă Totor; acumă punctul este dovedit; restul, modul de operare, nu mai era de cît o jucărie.

«Poate opera cine-va în cea mai deplină liniște, în timpul unei furtuni. Nimeni nu-l vede! Și apoi, zgomotul, lumina detunăturilor, se confundă așa de lesne cu detunăturile atmosferei înfuriate. Cine s'ar fi gîndit să bănuiască că acea catastrofă nu era efectul furtunei!

— Da, așa este...

«Dar cine să fie oare banditul, sceleratul?... Oh!.. mi-aș da jumătate din viață pentru ca să-l pot cunoaște!..

— Este acelaș om care l'a otrăvit și pe căpitan, căci, nici în privința aceasta nu mai poate rămînea vre-o îndoială; doctorul este cu totul pozitiv în afirmările sale.

— Știu!.. Doctorul declară că comandantul a înghițit în timpul somnului, o cantitate de «upas» otrava ucigătoare a Molejilor!

«Dar cine să fie asasinul?..

«Pentru ce, în care scop, atentatele acestea odioase în potriua a două oameni inofensivi, buni, cărora nu li se cunoștea nici un dușman?

În care scop?... Nu te-ai gîndit nici un moment, că iachtul și comoara de pe dinsul ar putea să fie focul de atracție?

— Și pentru asta au trebuit să fie uciși cei doi căpitani?...!

Mărturisesc că nu înțeleg de loc.

— Ei!.. da, reluă cu încetineală parizianul; pentru a te sili în urmă să dai comanda unui căpitan de aventuri... care poate foarte bine să fie, cel mai mare șarlatan.

— Oh! amicul meu, cît de nedrept ești față de omul care ne-a salvat...

— Te rog să crezi că eu nu afirm nimica... Dar mă îndoiesc... am bănueli... Bănuiesc imposibilul..., da, mai ales imposibilul.

— Dar atunci, toate lucrurile acestea ar fi trebuit să fie plănuite cel puțin cu o lună înainte.

— Să punem cinci-spre-zece zile.

— Fie.

«Așa dar, tu crezi că drama de la Booby-Island a fost pregătită anume pentru noi?... Distrugerea aceia de case, de telegraf, dispariția funcționarilor.... toate acestea anume pentru noi?

— La urma urmei, de ce nu?

«Aveai destulă vreme... Căci, în afară de mine care nu știam nimica, toată lumea cunoștea expediția ta, itinerariul pe care aveai să-l urmezi... Se cunoștea de asemenea bogăția va-ului «Morgan» și suma enormă pe care o transportă

«Se știa în sfîrșit, că tu ești micul Merinos, fiul regelui linei, un miliardar!..

— «Hell damit»!.. dacă toate acestea ar fi adevărate?..

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

— Harry! sunt și eu acum de părerea doctorului; sârmanul căpitan Harrison a fost asasinat...

— Da!.. otravă!.. de cînd sunt chinuit de bănuiala aceasta, viața mi-a devenit un infern.

— Ei bine, eu afirm că d. căpitan Rowland a fost și dînsul asasinat!

— «God blers»!.. ce spui tu?

— Că nu trăsnetul a zdrobit partea de dinainte a vasului, ci...

— Ci?...!

— Dinamita!..

CAP. III

Bănueli.—Totor nu mai are încredere.—Nu se mai poate înainta.—Epidemia somnului.—Spaimă îndreptățită.—O redeșteptare teribilă.—Imprejurare din care Totor vedea murit că va fi masacrat.—Adevărul asupra d-lui Dick.—Centura de salvare.—Două scufundătoare

Trecuseră două zeci și patru de ore.

Comandantul interimar al iachtului, nu se înșelase. O ceață deasă înconjura vasul din toate părțile, o ceață care oprea să vezi mai departe de cît două pași. Vasul înainta pe dibuite. Sirena mugea fără încetare, înăbușită de ceața aceia teribilă care îngreuiază atmosfera, care obosește ochii pînă la durere, care aruncă neliniștea în suflete.

Harry și Totor își schimbaseră impresiunile. Ei discutaseră îndelung și după aceia făcuseră din nou o anchetă discretă. Nici o îndoială nu mai era acumă cu putință; era acolo, aproape de ei, un bandit care asasinase pe cei doi căpitani într'un mod cît se poate de laș. Și banditul acesta era cu atîta mai primejdios, cu cît rămănea mereu necunoscut, cu cît nimica, nici un indiciu, nu putea arunca bănuiala asupra cu! va.

Căci pentru cei doi tineri, explozia cu dinamită era acumă un lucru sigur; ei se duseseră să viziteze în secret camera

— Eu, dragul meu, îți repet că n'am încredere...

«Și e foarte natural să fie așa... Aduți aminte de expediția noastră în Australia, și vei vedea îndată că am dreptate să fiu bănuitor.

«La rîndul său, tata mi-a povestit multe lucruri pe care le-a pățit în regiunea aceasta, care ar putea să fie supranumită cu drept cuvînt, Paradisul, sau mai bine zis, infernul Piraților.

— Atunci... conclusia la care ajungem?

— Nu e nici o concluzie.

«Dar trebuie să fim cu ochii dechiși... Eu îți spun mereu că acest domn căpitan de aventură — mențin cuvîntul — poate să fie foarte bine un perfect gentilom, dar în același timp poate să fie și un pirat de rînd... El ne poate reține prizonieri, poate pune mâna pe vas... conducându-ne la mama dracului....

Trei lovituri discrete în ușa întrerupseră convoierea. Cei două amici, după ce inventariaseră subterana cu prafuri explozibile, se reîntorseseră în apartamentele lor.

— Intră, zise Harry.

În prag apără statura de gigant a lui Alik.

— Bună ziua, d-lor.

— Ah, d-ta ești, Alik? Bună ziua!.. Ce mai este nou?

— Un lucru bizar, d-le... Dar un lucru foarte bizar și foarte neliniștitor...

«Și cu toate acestea «dânsul» își cunoaște bine meseria...

— Care... «dânsul»?

— Noul căpitan; e fără îndoială un marinar.

— Nu văd unde voești să ajungi.

— Mă întreb, d-le Harry, care să fie ținta drumului pe care îl urmărim acum?

Harry sări în sus și exclamă:

— Cum spui?

— Spun că e multă vreme de când am lăsat strîmtoarea Torres la tribord.

— Unde naiba voește să ne conducă omul acesta?.. întrerupse Totor.

— Ah!.. drace, vom afla-o noi îndată... Veniți cu mine.

Dar în momentul în care toți trei, emoționați, se pregăteau să iasă, doctorul se prezentă.

— Un singur cuvînt, dacă ești bun, d-le Harry.

«După ordinul d-tale, am făcut autopsia sărmanului căpitan.

«Am strâns puțin din praful acela suspect... Am pus corpul într'un sicriu special, fabricat din tabla cutiilor de conserve.

— Bine, d-le doctor, îți mulțumesc.

Și cum Harry voia să treacă mai departe, doctorul îl opri din nou și îi zise:

— Dar nu este numai atîta, d-le.... Am a-ți spune niște lucruri foarte grave.

«Dacă ești bun, să ne reîntoarcem un moment.

Alik se îndepărtă și doctorul continuă fără mult înconjur:

— Sunt în echipaj vre-o douăsprezece oameni care prezintă niște simptome cu totul bizare....

— Cum?.. Bolnavi acum?.. Și încă așa, cu toți de-o dată...

— Bo'navi?.. Nu știu încă dacă cuvîntul acesta este potrivit.

«Toți oamenii aceștia par cu desăvîrșire abrutizați; au privirea vagă, gura strămbată într'un rictus idiot...

«Merg pipăind ca niște oameni beți... Pe câți-va 'i-am găsit adormiți, lipsiți de simțire ca niște animale...

— Ce spui d-ta, d-le doctor?

— Simplul adevăr!.. Adaog că eu însumi nu înțeleg absolut nimic... Bănuesc numai că oamenii aceștia trebuie să fie narcotizați... Dar cum... de către cine?..

Harry se întoarse spre Totor; francezul ridică mâinele în sus și exclamă:

— Eu nu mă mir de loc!.. Situația se desenează din ce în ce mai lămurit.

«Nu mai rămâne nici o îndoială!.. Bieții oameni au fost narcotizați!..

«D-le doctor, ai putea să-mi spui: oare noul căpitan, tovarășul său de naufragiu, și d. Dick, prezintă aceleași simptome?..

— Nu cred... De alt-fel, eu n'am văzut bolnavi de cât în fugă. 'I-am văzut bine oare?.. Și 'i-am văzut pe toți?... Nu cum-va acum vom mai găsi și alții noi?..

— Ah, da... vor mai fi de sigur și alții, zise Totor căscând.

Întinse mâinele, căscă din nou și adăugă:

— Nu știu ce poftă nebună îți vine să trag un somn!..

Și tinărul simțind cum i se moae genunchii, voi să învingă moleșeala, să dea dovezi de bravură.

— Iată că mă apucă acum și pe mine!.. exclamă dînsul; și eu mă simt abrutizat.

— Hei!.. d-le Totor, exclamă doctorul, nu-ți aduc aminte ce ai băut?..

— N'am băut de cât apă.

— Și nu ți s'a părut că apa aceea avea un gust particular?..

— Un gust?.. lasă-mă... particular?.. Vreau... așa vrea... nu știu ce am... Sunt împușcat.

«Bună seara, d-lor; adio!..

Și în timp ce amicul său îl privea cu o uimire foarte naturală, Totor făcu câțiva pași înainte, clătîindu-se întocmai ca un om beat.

Aruncă de jar-împrejur o privire răătăcită, o privire vagă, bolnavă; după aceea se rostogoli pe covor, lipsit de simțire.

— Vezi, d-le Harry, murmură doctorul; vezi?..

— Dar aceasta este o adevărată epidemie!.. Dacă n'ar mai fi la mijloc și alte lucruri grave, 'm-ar veni să rîd, atît e de comică...

«Doctore... trebuie să găsești fără întârziere un remediu... Trebuie să interviți într'un mod energic pentru a ne salva de boala aceasta, bizară pentru un mo-

ment, dar care mai târziu poate să devie spăimîntătoare.

«Căci, uite, vezi? Eu însumi mă simt cuprins de o somnolență irezistibilă... Nu știu ce fluid cald îmi circulă prin vine...

— D-le Harry, împotrivește-te... fii tare!..

— Îmi e cu neputință... Simt în mine ceva foarte dulce și în același timp foarte neliniștitor... pentru că mai am încă conștiința unei primejdii grozave care ne amenință...

«Eu n'am băut de cât apă, ca și Totor, și cu toate acestea am căzut amândoi.

«Sora mea... Nelly... veghiază asupra surorii mele!..

«Doctore... ajutor!.. ah!.. doctore... ah!..

La rîndul său încercă să facă câțiva pași, dar se clătina și se rostogoli fără simțire în mijlocul salonului...

Cât timp să fi durat oare somnul acesta bizar, înspăimîntător, vecin cu catalepsia?

Iată un lucru pe care Totor nici nu'l putea bănui măcar în momentul în care se deșteptă.

Betul tinăr avea senzația că dormise zile întregi. De alt-fel, simțea o durere intensă de-a lungul șirei spinării și în primul moment nici nu putu să-și adune ideile.

Un cerc de fer îi strîngea tâmplele, și din gura lui uscată, eșea o suflare înțetăiată, arzătoare.

El se întinse și murmură:

— Oh!.. mamă... mamă... cum îmi arde capul!.. și ce revoluție pe bietul meu creier!..

Limba 'm'i e uscată și simt o înecăciune în gâtleej...

«Ei!.. drace... dar unde naiba sunt eu acum?.. E întuneric aici ca în iad, și sunt în pat.

«Să vedem.. Îmi aduc aminte că am adormit în salon... Era și doctorul acolo... și lucrurile mergeau rău... Toată lumea adormea...; era o adevărată maladie a somnului...

«Sunt cu toate acestea, că suntem mereu pe mare; aud suflarea zgomotoasă a helicei, și deosebesc mișcările vasului.

«Cred, că a venit timpul să ne mișcăm din loc, pentru a vedea dacă nu cum-va s'a întâmplat ceva nou...

«Ah!.. dar unde este tovarășul meu?..

«Ei!.. Merinos! ești aici?.. Răspunde!.. Totor auzi câte-va gemete înăbușite, apoi, câte-va mișcări încete, nelămurite.

— Din camera vecină, ajunse până la dânsul vocea înăbușită a amicului său.

— Totor!.. tu ești?... ufi!.. Dumnezeu!.. Mă simt zdrobit!..

— Și eu de asemenea!..

— Ce s'a petrecut?

— Tocmai, întrebarea aceasta voiam să ți-o pun și eu!..

— Îți mai aduci aminte?..

— Da... Și nu erau de loc vesele lu-

crurile pe cari ni le povesteau Alik și doctorul.

— Cât timp am dormit oare?..

— Nu pot ști.

«Dumnezeule!.. Frumos trebuie să meargă acuma lucrurile pe iacht!..

— Mi-e teamă să nu aflăm niște lucruri înspăimântătoare!..

«Și surioara mea?.. Mica mea Nelly?»

— Să sperăm că nu i s'a întâmplat nimica rău!..

— Totor, vreau s'o ved... Alerg chiar acuma în cabina ei... O neliniște de moarte m'a coprins.

— Te întovărășesc și eu... Dar bagă de seamă, să nu facem de loc zgomot... Amândouă erau îmbrăcați, în paturile lor, fără îndoială că cineva îi culcase, în momentul în care somnul îi coprinsese.

Harry se coborî din pat, și pătrunse în camera lui Totor, care era vecină cu a sa.

Întinericul complet în care se aflau îl făcu să se înfioare.

— «By fove»!.. Nu se vede nimica aici... Aș voi să găsesc comulaturul electric...

— Ah! să nu faci una ca asta... Cât se poate mai puțină vorbă, și mai cu seamă, să nu aprinzi lumina... E mult mai bine să rămânem în întineric...

— Da, at dreptate. Eșiră din cabină pe dibuite, fără să facă cel mai mic zgomot, și se îndreptară spre cabina tinerelei fete.

Abia eșiseră însă, și un sgomot de voce ajunse pînă la urechile lor.

Se opriă încrămeniți în loc. Erau niște voci grosolane și puternice; și oamenii aceia vorbeau ca și cum ar fi fost acasă la dinșii, sau într'un ținut cucerit.

Apoi, se auzi zgomotul răsunător și caracteristic al unor puști lovite de parchet.

— A!.. murmură Totor, o patulă!..

La vederea unor oameni înarmați, cei doi tineri se înfiorară din creștet pînă în tălpi.

— Să ascultăm!.. murmură Harry la urechea lui Totor.

O voce puternică se auzi:

— Eu vă spun că trebuie să-l ucidem pe Totor, francesul acela blestemat!..

«E șiret ca o maimuță!.. și puternic ca un taur... E un om foarte primejdios.. Trebuie să-l ucidem fără întârziere.

«Cât despre Nelly și Harry Stone, veghiați cu cea mai mare atenție asupra lor!.. Nicî un fir de păr să nu le fie atins. Ei amîndoi valorează miliardul tatălui lor; în orî-ce caz, sunt niște zăloage foarte prețioase.

Cei doi tineri înlemniți, recunoscuseră vocea aceluia care vorbea ast-fel; era d. Dick, servitorul corect și așa de mult laudat.

— Oh!.. mizerabilul!.. murmură Harry.

— Ascultă Dick, reluă unul dintre

complici; pămîntul este acum foarte aproape... Mai avem numai o singură milă pînă la coastă... Dacă ne-am mulțăm să-l părăsim pe francez... E un asinat fără nici un folos.

Cu vocea severă și imperioasă, Dick îi tăia vorba:

— Nu!.. Tinărul acesta trebuie să moară!.. Ah!.. se vede bine că d-tră nu'l cunoașteți... Dar dînsul este acela care și-a bătut joc într'un mod atît de îngrozitor de Dan, șeful bushrangerilor...

— Ah!.. dacă ar fi să ascultăm noi toate povestile.

— Eu ordon să fie ucis fără nici o întârziere!.. Sunt stăpinul aici, și trebuie să mă ascultați!..

«Sunteți opt oameni, dar nu sunteți prea mulți pentru ștrengarul acela... Duceți-vă!»

— Ei!.. n'avem de ce să ne grăbim, de vreme ce vasul este în stăpînirea noastră...

«Ce de sgomot, ce larmă, pentru a ne scuti de prezența unui copilăndru de șapte spre-zece ani!..

Auzind aceste cuvinte crude, cei doi tineri î țeleseră adevărul, în toată grozăvenia lui. Pievederile lui Totor fuseseră adevărate. Iachtul căzuse în puterea unei bande de piraiți.

«Faptul acesta, însemna ruina, pentru regele lănel. Dar Nelly și Harry, erau siguri că viața nu le va fi atinsă, și că în schimbul averii tatălui lor, și vor recăpăta libertatea. Pentru Totor însă, capturarea aceasta însemna moartea, fără milă, fără întârziere.

După accentul d lui Dick, Harry înțelesese că ar fi fost zadarnic să parlamenteze cu asasinii. Zadarnică ar fi fost orice rugă, orice făgăduială, orice amenințare. Mizerabilul acela era în legătură cu bushrangerii, și cine știe dacă nu era chiar complicele lor!

Cu toate acestea, Totor și păstra cel mai mare sânge rece. Fără îndoială, înima îi bătea într'un mod cu totul dezordonat; dar acesta nu-l împiedecă să conceapă unul dintre acele planuri temerare, nebune, cu care era obișnuit. Silindu-se pe cât putea să-și stăpânească emoția, dînsul murmură.

— E, he!.. voesc să mă omoare, voesc să-mi sucească gâtul, ca și cum ar fi vorba despre un simplu pui de găină!..

«Vom vedea noi!.. vom vedea!.. Vino cu mine Merinos!..

Se îndreptară amîndouă spre cabinele lor.

Pe dibuite, și cu o putere pe care furia și energia neliniștei, o făceau îndoită înprovizară o baricadă la intrare. Totor îngrămădi acolo toate mobilele pe care le putea transporta, și adăugă:

— În modul acesta vom putea avea cîndva momente mai mult înaintea noastră.

— Repede centura mea de salvare!.. Centura era suspendată în perina-

nență de-asupra capului. El o apucă, și o aplică pe piept, și zise:

— Prinde-mă bine și repede!..

«Haide!.. alt mijloc mai bun de călătorit, n'am la îndemână!..

— Dar ce voești să faci?»

— Nu i-a' auzit spunând: «Pămîntul este aproape, la o distanță de abia o milă»... Mă voi arunca în mare, și protejat de întureric, voi ajunge înnot pînă la coastă!..

«E o aventură puțin cam prea... à la Robinsor...; recunosc și eu!..

«Dar oare, am alt-ceva mai bun de ales?... În tața unei morți sigure, e mai bine să optez pentru o moarte ipotetică...

«Centura este în regulă?... Da!.. Ef-bătrînul meu Merinos!.. să ne îmbrățișăm și... buf în apă!..

În momentul acela auzi sgomotul unor pași aproape de uș. Parizianul pipăi sabordul și exclamă:

— E tocmai atîta loc, cât în trebuie pentru a trece... E și timpul, mi se pare!..

— Ei bine!.. te voi întovărăși și eu!.. zise Harry cu hotărîre.

— Ah!.. asta nici odată!.. Mai întâi, tu nu ești de loc în primejdie.

— Cu atît mai mult!.. Dar sora ta?... Cine va apăra-o?...

— Miliardul tatălui ei... Vezi tu, sora mea este mai în siguranță de cît chiar regina Angliei!.. Oh!.. te rog să mă crezi că nu sunt de loc îngrijit în privința ei.

Uite! ajută-mă să-mi pun centura!

«Auzi? Ați ajuns acum la ușă, și încercați s'o deschida.

— Nu; nu pot primi așa ceva.

— Trebuie!

— S'o părăsești pe mis Nelly? S'o lași singurică în mijlocul acestor bandiți? Locul tău este lângă dînsa, și ar fi o lașitate din partea mea dacă te-aș lăsa să mă urmezi!

— Atunci, e laș din partea mea, că voesc să-ți împărtășesc soarta?

— Oh! dar de vreme se ești în cea mai deplină siguranță aici, pe cînd dacă m'ai întovărăși alergî în spre moarte!

«Încă o dată, te rog să te gîndești la mis Nelly!»

— Tu știi cît de mult o iubesc eu pe sora mea! Știi că aș figata în orice moment să-mi dau viața pentru dînsa.

Loviturile violente se auziră în ușă:

Harry ridică vocea, și exclamă:

— Ei bine! și-o repet, și o afirm, și-o jur: Nelly nu e de loc în primejdie!

«Pe cînd tu, sărmanul meu Totor. Dar Nelly singură, dacă ar fi aici, mi-ar striga:

«Du te, scumpul meu frate, nu-ți părăsi prietenul!

— Ah! dacă aș ști!..

— Dragul meu prieten, tu mi-ai scăpat de atîtea ori viața! Datoria mea este să urmez destinul tău; sau vom fi salvați amîndoi, sau vom peri împreună!

— Harry! te rog.
— În numele surorii mele, o voesc!
Loviturile în ușa răsunară, de astă dată cu multă furie.

— Dar ajută-mi o dată să-mi pun centura! urlă Merinos; peste un moment va fi prea târziu.

În aceeași clipă, ușa sări în lături. Se auziră strigăte, amenințări, injurături.

Harry înaintă în spre sabord, și întinzând brațele înainte, sări cu hotărâre în mare.

Totor, abia mai avu timpul să-l strige:

— Scutundă-te, și bagă de seamă să nu te lovești de helice!..

Și executând o piruetă abilă, se scufundă și dânsul în mare

CAP. IV

În întuneric. — Pe imensitatea Oceanului. — Emoția lui Totor. — Singurătatea înspăimântătoare. — Pentru a scăpa de insolație. — Ce hrană?... — În vârful cocotierilor. — Un ajutor neașteptat. — Lucrători bizari. — Sic vos non vobis! — Prima cină.

Cele două căderi urmară una după alta. Temându-se de helice, cei doi tineri se scufundară în adâncime.

Pluf!.. pluf!..

Enormul iacht trecu pe de-asupra lor fără să-l atingă.

În momentul în care briganzii pătruseră în mijlocul încăperii, cei doi tineri erau departe, înotau cu putere.

Cufundați în mijlocul întunericului, ei puteau auzi tot zgomotul pe care-l făceau bandiții. Urlete, blesteme, strigăte, se repetau distinct în valurile mării.

Plecați!.. Ați plecat!.. Afurișți copii!.. Cum naiba ați putut să plece?..

«Oprți!.. Oprți repede!.. O barcă pe mare, torți!.. oameni înarmați!.. Să mi-i aduceți, vii sau morți!

— Da, da, amicul meu, murmură Totor, strigă bine, dă ordine. Puțin ne pasă nouă de toate torțele tale, acum...

«Ei!.. Mernios!.. ești aici, nu-i așa?»

— Da, dragul meu!.. Și mai cu seamă, fi atent să nu ne părăsim!..

— Cred și eu!.. N'ar fi de loc acum momentul potrivit pentru așa ceva... Să înaintăm mereu alături, ca doi marșini!

«Drace!.. Orî-cum am spune, oamenii aceștia ne-au jucat o frumoasă festă.

Urmară câte-va momente de tăcere. Cei doi amici căutară îndată să se orienteze după direcția vântului, căci n'aveau idee în care parte se afla uscatul.

Bine susținuți de centurile lor de salvare, înaintau fără multă oboseală. Din timp în timp numai, ridicau capul în sus, pentru a putea percepe mai bine direcția vântului.

Din când în când, mai auziau, ca un ecou îndepărtat, din ce în ce mai slab, din ce în ce mai pierdut, zgomotul de pe vas. Dar puțin câte puțin, luminele începură să devie palide. Vasul se în-

depărtă, și în cele din urmă se perdu, dispăru printre valuri, ca un meteor.

Fără îndoială, nu mai aveau acum de ce să se teamă; înimicul îi căutase în zadar. Dar în momentul în care frumosul «Morgan», dispăruse pentru tot-d'una din fața lor, văzură în fine realitatea, în toată cruzimea ei.

Eri, bogați, fericiți și liberi, călătoreau veseli, bucurându-se de viață; se legănau pe marea infinită, spre cucerirea unui ideal care însușise de multe ori visurile lor entuziaste.

Totul surâdea; viitorul plin de făgăduințe, li se părea sigur și tare ca o stâncă de granit.

Apoi niște catastrofe brutale și misterioase se abătuseră asupra lor; niște dușmani nemiloși răsăriseră din umbră. Cădavrele se amestecară în calea lor semănată cu flori, și tot visul, toate iluziile, toată frumusețea idealului lor entuziast, se risipise în câte-va ore.

Acuma, era neliniștea, mizeria, groaza, moartea. Nu mai erau de cât niște biete ființe lăsate în voia valurilor, niște nenorociți care aveau să se lupte cu furia și cu lăcomia valurilor, niște naufragiați nesiguri de momentul următor, niște oameni lipsiți de azil, lipsiți de hrană, lipsiți chiar și de speranță.

Cel mai emoționat dintre ei era Totor. Micul parizian simțea bine toată grandoarea sacrificiului îndeplinit de prietenul său, așa, din instinct, fără multă gândire, cu o abnegațiune magnifică.

Și devotamentul acesta îl încălzise singele, și-l făcuse inima să bată cu putere.

— Sărmanul meu Merinos!.. zise dânsul cu vocea tremurătoare, în ce grea cumpănă ai căzut în momentele acestea numai și numai din dragoste pentru mine!

— Dar nu e o cumpănă așa de grea!.. Am mai plutit eu pe apă și în alte rânduri!

— Da! da! fă-ți curaj! E trumos curajul acesta; foarte frumos, n'am ce zice!

«Văd bine că ești om! o inimă mare și generoasă! Ei bine! lucrul acesta mă mișcă prea mult și nu-mi pot opri lacrimile.

Merinos răspunse cu flegma sa teribilă de iankeu:

— Bagă de seamă Totor, oprește-ți lacrimile. Veți urca nivelul mării, și ne vom îneca!

— Oh! dragul meu, orî ce-ai spune ești un adevărat erou!

— Fac și eu cum pot mai bine; am urmat doară la școala ta!

«O școală grea... dar o școală la care înveți datoria, devotamentul și modul în care te poți scăpa mai ușor de greutățile vieții.

— Ei! asta-i acum! După ce-ți datoresc așa de multe, mai fă-mi și complimente!

— Haide, dragul meu! destul cu fraze

de soiul acestora? Să încercăm acum a deveni niște naufragiați serioși.

— Da, ai dreptate; să devenim niște naufragiați model.

«Dar, trebuia să-ți spun ceia ce ți-am spus. Acuma să rezumăm situația, și să vedem ce avem de făcut.

— Ah! situația se poate rezuma cu cea mai mare ușurință! Hoțul de Dick m'a trădat! Voia să te ucidă și tu ai scăpat. Iachtul a dispărut și eu sunt gata să-l port doliul. Acuma, plutim amândoi ca două bucăți de plută și mirosim vântul. Iată; acesta este rezumatul situației.

(Va urma)

UN MORMÂNT CURIOS

De curând, sunt acum câțiva ani, s'au descoperit în Alaska documente foarte interesante, cari într-o zi vor servi spre a reconstitui istoria popoarelor puțin cunoscute care au populat această peninsulă.

Este vorba de un mormânt al unui șef celebru din Alaska. Acest mormânt nu e construit din pietre, cum s'ar putea crede, ci din bucăți de lemn aduse de mare și aruncate pe țărm după ce au fost îmbibate în destul cu sare, ceea-ce le va face să reziste pentru tot-d'una

Forma amintește pe aceea a sarcofagilor romane.

Forma este curioasă prin aceea că amintește vechile sarcofagii romane. Cât privește ornamentele, experții în hieroglife din Alaska pretind a vedea în ele istoria unui șef extraordinar de brav. Acest șef a ucis în viața sa bogată în asemenea fapte, un număr foarte mare de rechini, de urși polari și de lei.

Experții adaogă că acest războinic faimos trebuie să fie protejat în timpul ultimului său somn de către legiuni de umbre veghetoare și că cine ar îndrăzni să-l profaneze mormântul, se va simți imediat paralizat, va fi ridicat în atmosferă și precipitat în profunzimile Oceanului.

I. J. RESSEL

BUCUREȘCI

Str. Carol No. 14

cel mai mare depozit de

**Mașini
de cusut**

înzestrate cu apar-
atul de brodat, a-
vând mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.

SĂBII se niclează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, soleil și evantail.

Magazinul General de Muzică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

**Gramofioane
americane**

cu renumita marcă «The Har», și

◆ **INSTRUMENTE MUSICALE** ◆

Prețurile cele mai reduse

— Cataloage gratis —

CAȘTIG MARE

Representanți capabili, func-
ționari, etc., își pot dobândi
un frumos câștig accesoriu,
seriind:

Agenciei de Publicitate „Presa” București
pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros ori-ce ar-
ticole interesante privitoare la
călătorii sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.

Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacți-
unei «Ziarului Călătorilor», str.
Brezoianu 11, București.

MARELE MAGAZIN DE ARME

București **B. D. ZISMAN** Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 St. Unirii 48

Furnisor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specială de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133. — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele pu- nându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Ex-
pedițiunii în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Reclama este sufletul comerțului

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

~~~~~ **Singurul ziar independent și impartial** ~~~~~

Cu începere dela 15 Februarie 1907, ziarul UNIVERSUL dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei.** 2) 2 premii de câte **250 lei.** 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599. 4) 5 premii de câte **100 lei.** 5) Patru premii de câte **40 lei.** 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.** 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.** 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

In Palatul Louvre din Paris

Tipărit inadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână

— MARȚEA —

CETATEA TORTURILOR

A se vedea în pag. 1688 începutul noului roman.

CETATEA TORTURILOR

ROMAN DE AVENTURI

Să nu vă așteptați cum-va să vă dau adevăratul nume al cetății, nici un plan amănunțit al ținutului în care se află... Pentru că, chiar acum, când sunt departe de acele locuri, tot mă mai tem încă de Tsin-Ling-Tuan... Și dacă aș destăinui prea ascunse lucruri asupra Cetății, cine știe până unde ar putea să mă urmărească ura și dorul său de răsunare?

Tot ceea-ce pot să vă spun, fără a călca adevărul, este că întâmplarea m'a condus să fac cunoștință în America de sud, cu profesorul Iulius Heinrich Herman de la Universitatea din Iena, și că împreună cu dânsul m'am aventurat între zidurile cetății teribile... Nu știu bine unde se află profesorul acum... Cât despre mine, într-o dată mi-am jurat că nu mă mai voi întoarce nici odată pe acolo, pot să vă vorbesc astăzi cu mai multă libertate... Și cu toate acestea, cine-mă poate da siguranța că Tsin-Ling nu mă va urmări până aici?

De alt-fel, iată faptele. Eu nu vă voi spune de cât purul adevăr; voi schimba doar câte-va date și câte-va nume.

Herman a descoperit lucrul, pe când se ocupa cu disecarea unor guzganți. Trebuie să vă spun că Herman este un zoolog distins și un adevărat savant, în tot ceea-ce privește științele naturale și fizice.

El venise să se stabilească în Tasmania, cu cinci-spre-zece ani mai înainte, pentru a-și continua studiile pe care le făcea asupra mamiferelor didelife.

Apoi, în momentul când era să se întoarcă în Germania, fu chemat de la Ventworth, pentru a fi întrebat dacă nu cum-va există un mijloc pentru a distruge epurii și guzganții care pustiau termele.

Era o adevărată pustiire, de-a lungul Murray-ului și a Darling-ului inferior.

Se dusesse într-acolo, și de două ani, fără întrerupere, își petrecea timpul compunând amestecuri infernale și administrându-le nenorocitelor rozătoare.

Și desperarea îl cuprindea când, cercetând rezultatele, se vedea nevoit să constate că nu era nici un progres.

Intr-o zi, pe când vânam la un amic al meu, colon australian, în apropiere de Coward's Spring, am făcut cunoștința savantului. Era un fel de gigant, asemănător cu un zeu scandinav, cu barba lui care îi ajungea până la stomah, cu capul aproape complet chel.

Nici odată nu mi s'a întâmplat să văd un pușcaș mai abil; faptul acesta mi l'a făcut cu totul simpatic, pentru că de altfel, după înfățișare, nu era tocmai atrăgător de la prima vedere.

Dar când îl cunoșteai mai bine, vedeai

că era un om foarte cum se cade, blând și bun și plin de știință.

Am devenit îndată prieten bun și am trăit împreună aventura pe care veți citi-o mai la vale.

Mă deprinsesem să mă duc să-l văd adese-oră acasă la dânsul, pentru a-l duce știu din lumea întreagă; dânsul, îndată ce-l scoteai afară din domeniul epurilor și al guzganilor, nu mai știa mare lucru.

Soseam dimineața cu ziarul «Argus» în mână și îi semnalam toate evenimentele mai importante petrecute cu o zi mai înainte.

Din timp în timp făcea câte o apreciere asupra unui fapt oare-care, apreciere mormăită în câte-va cuvinte încete, care se perdeau în barba sa enormă; alte ori ridea așa de zgomotos, în cât umerii săi solizi erau zguduți.

Din când în când îl vedeai încruntându-se supărat; atunci încruntarea lui conținea exprimarea unei păreri de rău pentru chinurile la care erau expuse animalele pe care le diseca.

El nu se intrupea din operațiile sale de cât numai atunci când știrile pe care i le citeam erau prea sensaționale.

Atunci se întorcea în spre mine și mă privea pe de-asupra ochelarilor, murmurând:

— Ah, drace!..

Și se puneă din nou la lucru.

Locuia la marginea orașului, și pentru a ajunge la dânsul, trebuia să străbați cartierul chinez.

Faptul acesta mă făcea în tot-d-a-una să am supărări, căci pentru a-mi face drum prin mijlocul mulțimei negustorilor, trebuia să îmbrâncesc toată lumea, ca și cum aș fi pătruns în mijlocul unei turme de miei.

În fie-care zi aveam impresia că chinezii deveneau din ce în ce tot mai numeroși și prevedeam că nu mai era departe timpul când va trebui să fac înconjurul câmpiei pentru a ajunge mai curând la Herman.

Intr-o dimineață, mai ales, am ajuns la dânsul foarte furios.

— Ar trebui să găsești un remediu și împotriva oamenilor acestora, îi ziceai eu intrând.

Dacă lucrurile vor continua tot așa, ei vor ajunge să năvălească până chiar și în locuințele noastre. Dacă chinezii ar putea să mănânce guzganii și rozătoarele să facă același lucru cu domni chinezi, mi se pare că lucrurile ar fi foarte mult simplificate.

Din o asemenea afacere, mormăi Herman, fără îndoială chinezii ar eși învingători.

Savantul își pregăti instrumentele pentru a proceda la disecarea unui guzgan

proaspăt, și continuă, cu vocea liniștită:

— Am ajuns să cred și eu că e zadarnic să caute cine-va un remediu împotriva guzganilor; același lucru l'aș putea spune și despre chinezi.

Pentru rozătoare am încercat totul și mă văd nevoit să mărturisesc: că n'am găsit încă nimica. Arsenicul, sublimatul, toate acestea nu sunt de cât niște prostii. Am compus un bulion de cultură, prin ajutorul căruia le comunicam o epizootie contagioasă numai pentru ei singuri. Dar după trei generații, îndrăciții de guzgan sunt vindecați!.. În timp ce eu distrug o sută, altă mie se naste în loc.

«Pentru experiențele mele, sunt nevoit să mă duc să-mi caut victimele foarte departe, pentru că guzganii de oraș sunt cu totul altă specie. De alt-fel, rozătoarele nu sunt animale rele; mănâncă cu cea mai mare plăcere absolut toate compusele mele... dar absolut toate!..

«Iată, privește-l pe acesta!.. Avea în stomah trei pușci încă, o bucată de vată, o vertebră de pisică, un obiect pe care nu l'am putut defini și o cantitate de otravă, care ar fi fost suficientă pentru a ucide un boi. E ceva de desperat!

— Cât despre chinezii, adaugă dânsul după o pauză, în care timp își continua operația, de ce ați voi d-ta să-l distrugi? E o rasă admirabilă.

— Da, da, îl întrerupsei eu. Cunosce teoriile d-tale în această privință. Sunt niște artiști desăvârșiți, și o cred și eu. Ai fost de multe ori în legătură cu mandarinii și părerea d-tale nu poate fi schimbată... Dar trebuie să mărturisești și d-ta că poporul de jos, care mișună pe aici, este cel mai josnic și mai complet focar de corupție și degradare care ar putea să fie imaginat vre-o dată. Și se înmulțesc în mod îngrozitor. Peste o sută de ani vom fi copleșiți. Indigenii au fost distruși deja; în curând va veni și rândul europenilor.

— Cu atât mai rău pentru noi. N'avem de cât să ne apărăm... A!.. mi-am rupt scalpul!..

Și pe când schimba instrumentul cu un altul nou, mă întrebă:

— Ce știri noi îmi mai aduci?

Am desfăcut ziarul, și îndată, un titlu cu caractere mari, m'atrase atenția.

— Iarăși!.. exclamă eu Este a treia într'un interval de opt zile... E de neînțeles!

— Ce... a treia?... întrebă Herman.

Citiți cuprinsul ziarului.

«O dispariție și mai misterioasă încă de cât aceia a d-rei Sobiedoff și a d-lui Laurence, despre care am vorbit cititorilor noștri săptămâna trecută, a aruncat groaza în colonie. D-na Harry W. Swilling, soția inginerului bine cunoscut, se întorcea ieri în trăsura, pe drumul Cobar. Erau orele patru seara. De odată, vizitiul crezu că aude un strigăt înăbușit. Se întoarse. Trăsura era deșartă. Câmpia de jur împrejur, cât pu-

tea! cuprinde cu vederea, era de asemenea deșartă.

Viziul se întoarse îndărăt, explora împrejurimile, strigă... Dar toate cercetările sale fură zadarnice. S'a reîntors la Ventworth, în timpul nopții, fără să fi găsit ceva.

Viziul, care a dat în tot-d'a-una dovezi de cea mai exemplară cinste, și care acum este foarte consternat, nu poate fi bănuț.

Ar fi o desperare prea bine simulată. După câte se știe, d-na Swilling n'are dușman; ea n'avea la dânsa nici bani nici bijuterii. Poliția a răscolit întreg orașul, și satele de prin prejur, dar fără nici un rezultat.

— Drace!.. drace!.. murmură Herman.

— E extra-ordinar, relua el. Ce, înseamnă disparițiile acestea? Îți mai amintești că acum două luni, o serie de asemenea atentate, a alarmat toată colonia? Eu cunosc bine toate amănuntele, pentru că un înalt personaj american a dispărut în niște condiții tot așa de misterioase, și am fost insarcinat de către un jurnal din New-York să interpret o anchetă. Am făcut numeroase cercetări, ajutat de șeful poliției; dar n'am găsit nimica.

— Pentru că n'ați voit să găsiți.

— Cum?.. D-ta binuiești că...

— Nu, nu!.. Iartă-mă... Eram ocupat cu guzganul acesta... Așa dar d-ta spuneai?

— Spuneam că nu înțeleg nimica și vorbeam despre întâmplările de acum două luni... Toamna trecută, orașul întreg n'a discutat de cât numai și numai această chestie. Cu un an mai înainte, s'a constatat vre-o două zeci de fapte identice... și nu era nici o explicație posibilă. Nu se putea spune că cei dispăruți se imbarcaseră. Semnalmente lor fuseseră trimise de-a lungul coastelor, mai înainte ca un singur vas să fi avut timpul să plece. Li se găsise urmele, și modul cum își întrebuințaseră timpul până aproape de momentul dispariției. Și lucrurile acestea se petrec, nu numai la țară, dar chiar în mijlocul orașului. E cu totul inexplicabil; mai mult de cât atâtea, e neliniștitor.

— D-ta o cunoșteai pe d-na Swilling?

— Foarte puțin. Am întâlnit-o de câte-va ori pe stradă sau la serate. Pot să-ți spun însă, că era o femeie destul de drăguță; dupe cât mi s'a părut, viața sa era simplă, și lipsită de ori-ce mister.

— Era bogată?

— Nici bogată, nici săracă. Soțul ei trebuie să câștige destul bani. Dânsul este acela care a săpat puțurile arteziene pe drumul lacului, acolo unde sunt crescute acum turmele de boi. Dar eu cred că banii ei, n'ați avut nici un rol în această afacere. Crima, dacă crimă este, a avut de sigur alt mobil.

— De alt-fel, dacă nu mă înșel, d-ra

Sobiedoff, dispărută acum câte-va zile, era foarte săracă?

— Foarte săracă. Și pe urmă, care ar fi hoțul, care pentru a prăda oamenii, i-ar face să dispară? Timpul bushran-gerilor a trecut, după câte știu eu.

— Dar d-ra Sobiedoff, nu era asociată unor societăți secrete?

— S'a spus lucrul acesta, dar nimeni nu l'a dovedit. Era fiica unui emigrant rus, venit aici de pe timpul minelor de aur. De alt-fel, ce legătură?

— Nici-una; și-am spus lucrul acesta, numai ca simplu amănunt.

Am crezut că observ oare-care ironie în cuvintele lui Herman.

Zgomotul pe care-l făcea scalpелul său disecând oasele, mă enerva peste măsură.

Aș fi plecat, dar misterul dispariției d-nei Swilling mă preocupa prea mult.

Am revenit din nou la această chestiune.

Cu toate acestea, spusă eu, îmi amintesc de un caz asemănător, în care mobilul atentatului pare să fi fost un furt. D-ta nu erai încă ai ei, acum trei ani?

— Eram în Tasmania. De ce mă întrebi?

— Nu-ți amintești și d-ta despre o afacere care a făcut mare zgomot; dispariția d-nei Mac Rhead?

— Nam auzit vorbindu-se despre afacerea aceasta de cât într'un mod vag.

— D-na Rhead era o metisă anglo-indiană, de o frumusețe extra-ordinară. Nu s'a putut ști nici o dată nici de unde venise dânsa, nici pentru ce venise, nici cărei societăți aparținea.

Cu toate acestea, aici, era primită în cele mai bune pături ale societății. Era foarte bogată, și nu scăpa nici o ocazie pentru a arăta lucrul acesta.

— Cheltuia mulți bani?

— Foarte mulți.

Și-apoi, umbla tot-d'a-una încărcată de bijuterii; avea degetele și pieptul pline de diamante, parcă ar fi fost un idol.

— S'a făcut, zise Herman.

— Ce s'a făcut?..

— Dispariția. Scalpelul meu cel nou era mult mai bine ascuțit. Dar continuă; vorbeai despre bijuteriile d-nei Rhead?

— Da, relua el, cu oare-care nerăbdare.

Avea mai cu seamă un inel care-ți atrăgea îndată atenția. Inelul acesta era celebru în toată colonia, cum sunt unele diamante în Franța, cum este Koh-I-Noor în Anglia. Când voia cineva să arate că un lucru era fabulos, lua ca termen de comparație inelul d-nei Rhead.

— Hida de!.. ce mai stomach are și dobitoarul acesta de guzgan!.. Credeam că nu voi mai putea să-l deschid. Spuneai că inelul...

— Era minunat.

— Oh!.. Oh!.. murmură Herman.

— Minunat și de o valoare nestimată. Nu numai din cauza prețului și

a calității pietrelor care îl formau, dar și pentru că aceste pietre fuseseră luate de nu știu care mare artist, într'un mod așa de miraculos în cât acum erau fără preț.

«Dar, Herman, mi se pare că cu te plictitești... Suntem destul de buni prieteni pentru ca, în cazul când ți-aș face vre-o neplăcere cu vorbele mele, să mi-o spuși verde în față.

— Dar din potrivă, dragul meu, te ascult în cel mai mare interes. Îmi vorbeai despre un inel; poți să mi-l descrii?

— De sigur. L'am admirat și eu de atâtea ori, în cât mi se pare și acum că-l revăd. Are la mijloc un diamant negru, care a fost sculptat cu multă abilitate în forma unui animal extra-ordinar, un dragon mi se pare.

— Foarte bine, murmură Herman.

— Înțelegi și d-ta, că pentru a ajunge la acest rezultat, ai trebuit ani întregi de muncă.

(Va urma)

Inconjurul lumii pe jos în timp de 3650 de zile

Exploratorii au ajuns astăzi așa de numeroși, în cât nici nu se mai pot număra.

Apropie în fie-care lună, tineri îndrăzneți, din toate țările și din toate părțile lumii, pornesc să facă inconjurul lumii.

Lesne se poate ghici la ce rezultat ajung întreprinderile acestea, rău preparate, și adese ori din cale afară de temerare. Toată lumea asistă la plecarea pelerinilor, dar reîntoarcerea lor nu mai este nici o dată semnalată.

Cele mai tari voci sunt lesne învinse de oboselile prea numeroase ale drumului.

Câte o dată se întâmplă ca accidente tragice să întrerupă călătoriile acestea, care trebuiau să facă dovada forței fizice a acelora care le întreprindeau.

Chiar înepute în cele mai bune condiții, cum a fost de exemplu călătoria a șase studenți din Pisa, care erau subvenționați de o casă comercială, întreprinderile acestea n'ajung nici o dată la bun rezultat.

Totuși, iată o excepțiune.

Reîntoarcerea unui eroi

Un explorator, care a dus timp de zece ani o viață nomadă, mereu expusă celor mai mari pericole, s'a reîntors în timpul din urmă, sănătos, la Paris.

E adevărat că și-a pierdut în timpul drumului tovarășul, care a fost asasinat de către niște cow-boy, pe țărmurile lui Sacramento; dar dânsul, înzestrat cu o mare putere de rezistență, și-a continuat

călătoria, eșind învingător din cele mai grele încercări.

De mai multe ori atacat și rănit destul de grav, a reușit să scape cu viață; astăzi povestește cu veselie că moartea nu l'a voit.

Laurențiu Revel, eroul acestei odisee, s'a născut la Saint-Genis în Savoia, și și-a făcut serviciul militar în regimentul de vânători alpin.

Când a eșit din armată, un amic i-a propus să întreprindă o călătorie în jurul lumii.

Era o operă mare și simplă. Aveau să meargă pe jos; aveau să trăiască din produsul conferințelor pe care aveau să le ție prin diferite orașe.

Afara de asta aveau să vîndă și niște porțelane ornate cu peisagii frumoase de către Revel, care, de meseria sa, era pictor decorator.

Câte-va rămășaguri au fost angajate și cei doi amici au plecat; ei și-au luat obligația de a aduce la reîntoarcere dovezile certe asupra întregului drum străbătut.

D. Revel ne-a arătat dovezile acestea. Strînse în vre-o două-spre-zece registre mari, semnăturile culese de către explorator, constituie un document foarte original.

Multe dintre semnături sunt întovărășite de timbre oficiale.

O semnătură ilustră

Pe una dintre paginile, am observat semnătura președintelui republicii Ecuador. Exploratorul ne-a dat urătoarele amănunte:

Nici un moment n'am bănuit, atunci când m'am făcut vizita, că după ce am fost primit cu atîta bună-voință de către președintele Lizard Garcia, voi fi nevoit câte-va zile după aceea să mă înarmez împotriva lui.

Când am ajuns la Quito, revoluția era în toiul ei.

Surprins, în hotelul în care trăsesem, de către o bandă de răzvrățiți, am fost încorporat printre dinșii cu forța. Ori-ce încercare de rezistență ar fi însemnat moartea.

Pe de altă parte, dacă președintele avea să iasă învingător din luptă, aveam să fiu împușcat. Situația mea era foarte critică.

De alt-fel, regiunile acestea din centrul Americii sunt acelea în care am suferit mai mult. La Caracas mai ales, unde m'i-a sosit vestea morții tovarășului meu, care se despărțise de mine la Vancouver, am trecut prin perioada cea mai critică a existenței mele.

Eram foarte descurajat și mă gândeam să mă reîntorc în Europa.

Însărcinatul de ataceri al Franței din Caracas m'i-a fost de mare folos, căci prin cuvintele lui m'a scos din toropeala morală în care căzusem.

În țara aceasta mi s'a întâmplat să mă rătăcesc și ne mai știind încotro să mă

îndrept, am fost amenințat să mor de inaniție.

Peru m'a făcut să trec prin alte mizerii. M'am petrecut două luni printre indienii Jivaros, care locuiesc pe țărmurile unui afluent al Amazonului. E un popor bizar, care a găsit mijlocul de a trăi fără să muncească.

Tot pe acolo mi s'a întâmplat să fiu prădat de mai multe ori. La Mendoza am ajuns aproape gol.

D. Laurențiu Revel, după ce ne dete

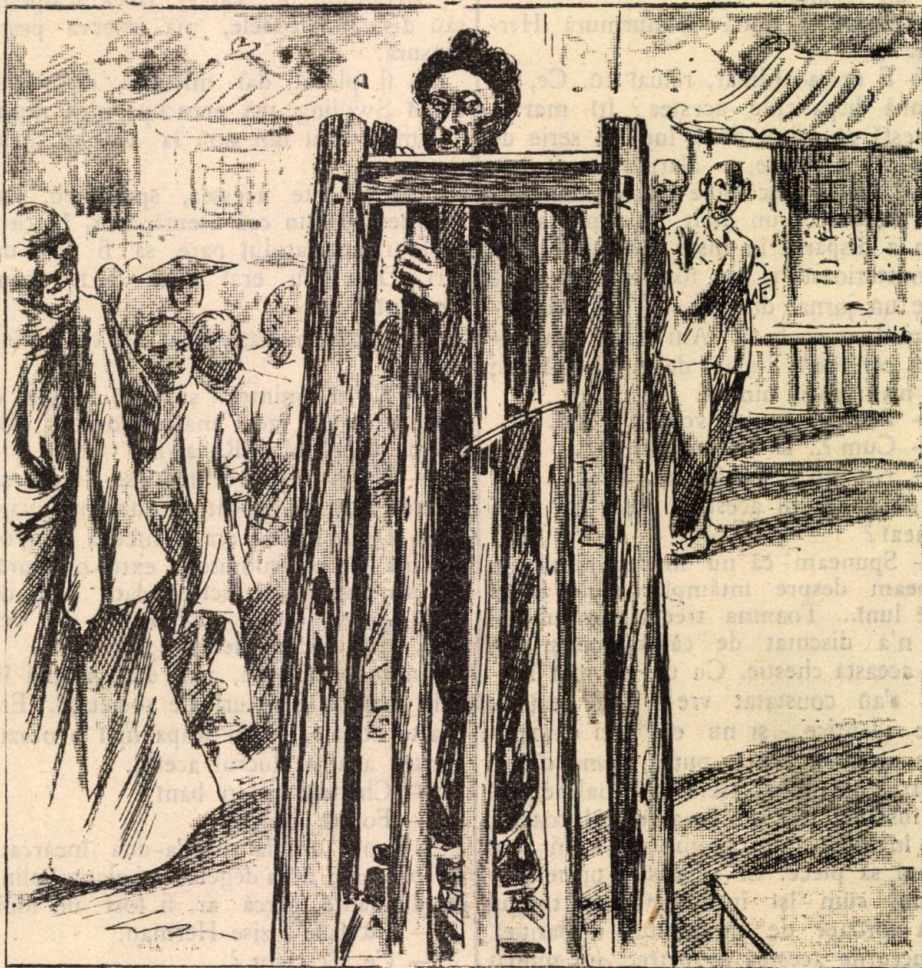
toate aceste amănunte, ne manifestă intenția de a întreprinde o nouă călătorie.

— Astăzi — îmi spunea dînsul — mi se pare bizar să stau mai mult într'un loc. M'am învățat cu vagabondajul.

Noi nu putem de cât să iurăm drum bun și frumoasă reîntoarcere.

Numai cu ajutorul unor oameni de îndrăzneală d-lui Revel, vom putea ajunge să cunoaștem bine lumea sălbatică.

P. Par.

O mulțime imensă vine să admire supliciu.

Pedepse și chinuri

Ziarele cotidiene au făcut mare zgomot în jurul pedepsirii recente a unui faimos bandit chinez, care, împreună cu mai mulți tovarăși prădase multă vreme împrejurimile Shanghaiului.

Arestat la Soochow, unde se refugiase brigandul acesta de drumul mare, a fost adus înaintea magistraților chinezi din Shanghai, și după o judecată sumară, condamnat să moară prin tortură.

Așezat într-o închisoare strîmtă, din

care i se lăsase atîră numai capul, cu gâtul strîns între două lemne, fu lăsat fără hrană, așteptîndu-și moartea.

De desubtul picioarelor sale erau de asemenea suprapuse mai multe scîndurele; în fie-care zi, una din aceste scîndurele era scoasă, pînă când solul lipindu-și de sub picioare, nenorocitul muri în cele mai grozave chinuri.

O mulțime imensă, adunată în jurul său, se distra vîzîndu-și chinurile și auzîndu-și gemetele.

Acesta nu este de cât unul dintre numeroasele moduri de executare obișnuite

în China, unde se găsesc, cu niște rafinerii de supliciî nemaî pomenite, toate genurile de chinuri cunoscute și practicate în timpurile medievale ale Europei.

Acest popor, ingenios în arta de a te face să suferi, a atins în aplicarea torturilor sublimul ororii.

Înainte de a vorbi despre loviturile de baston, care constituie în China o pedeapsă curentă, înainte de a vorbi de pedeapsa lentă prin decapitare sau strangulare, trebuie să amintim supliciile cele variate, care constituie niște adevărate capo-d'opere de rafinerii.

Sunt construite instrumente mecanice pentru trîngerea degetelor și pentru smulșul unghiilor; sunt călăi pricepuți să-ți despică în două un ochi, cu o singură mișcare de mână.

Printre procedeele de moarte brută, care sunt foarte numeroase, moarte cu care sunt pedepsiți paricizii și cei vinovați de lese-majestate, trebuie să cităm și supliciul cuțitelor.

Supliciul acesta se execută în următorul mod:

Criminalul este legat mai întâi de o cruce înfiptă în pământ, care are înălțimea sa.

După aceea, calăul alege dintr'un paner așezat în fața sa un paner plin de cuțite închise, un cuțit oare-care, destinat pentru un anume membru. Membrul arătat de cuțit, este tăiat.

De obicei, familia vinovatului caută să-și scurteze suferințele, dînd bani calăului, pentru ca dînsul să găsiască dintr'o dată cuțitul destinat să fie împlăntat în inimă.

Aplicarea acestor supliciî, ca și a tuturor celorlalte pedepse, este regulamentată de un cod de lege, care poartă titlul de «Ta-Tsing-lu-li», adică statutele marelui dinastii a Tsingilor.

Pedepsele sunt gradate după rangul pe care-l ocupă fie-care în societate. Așa de exemplu, pentru aceeași vină, un mandarin primește o pedeapsă mult mai ușoară de cât un om din popor.

Rangul de mandarin mai dă dreptul și la scurtarea de pedeapsă cu loviturile de baston; trebuie să se știe însă, că văzută prin prisma de vedere a moravurilor chineze, pedeapsa aceasta nu este de loc o dezonoare.

Judecătorii, adică mandarinii, sunt singurii oameni cari cunosc legea și de aceea pedepsele sunt cele de mai multe ori arbitrare. Numai în anumite cazuri de condamnare la moarte, când sentințele mai trebuie să fie ratificate de către împărat, se aplică cu strictețe legea.

Orî-ce condamnat are dreptul să facă apel la tribunalele superioare și să-și ducă cauza până în fața curții suverane dîn Peking. Dar, pentru a ajunge cine-va până acolo, trebuie să se bucure de multă influență. De aceea, în cele mai multe cazuri, afacerile rămân încurcate prin provincii.

Justiția în China este o adevărată exploatare. Funcționarii interiori ai tribunalelor nu sunt plătiți de Stat, și sunt nevoiți să-și scoată hrana de toate zilele, prin orî-ce mijloc.

Familiile condamnaților sunt exploatate fără nici un scrupul. Se vinde chiar

și sărutarea de pe urmă pe care o dă mama fiului vinovat.

Și nu se găsește nimeni, în tot imperiul chinez, care să se revolte de o asemenea stare de lucruri.

Losaud.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

— Ai dreptate! Vântul suflă de la spate... Pământul trebuie să fie în fața noastră.

— St! ascultă, valurile mugesc.

— Să înotăm repede!

— Merșeră ast-fel înainte un sfert de oră, și zgomotul valurilor deveni din ce în ce mai puternic. Apoi niște mase albe și mișcătoare le apărură sub licărirea stelor.

— Drace! Avem noroc! Am ajuns.

Înaintarea acuma cu încetineală; pământul era aproape.

În sfîrșit, abordară; neîndrăznind să înainteze prin mijlocul întunericului, se opriră, și se lungiră la pământ.

— Dacă am încerca să dormim puțin?... zise Totor.

— Căldura este sufocantă, și ne vom usca hainele în timpul somnului.

— Well! răspunse Merinos; să încercăm, și după ce se va face ziua, vom mai vedea.

Două ore după aceea, soarele răsăria, și cei doi tineri zăriră împrejurul lor un finut peste măsură de trist și de desert.

Nu era de cât solul alb, chel, lipit de orî-ce vegetație; și așa era pînă de parte, cât puteai cuprinde cu vederea. Nici o ființă vie nu se zăria: nici pasări, nici animale, nici oameni. Nimic de cât o singurătate și o tăcere plină de disperare.

— Drace! murmură Totor, insula aceasta mi se pare mult mai puțin populată de cât bulevardul Italianilor.

— «Yes!» Nu văd nici trăsuri, nici tramvae, nici fire telegrafice, nici case cu opt-spre-zece etaje, nici automobile, nici vânzători de jurnale.

— Nici măcar o cafenea, sau o fântână Wallace, și știți, dragul meu, că a început să-mi fie sete cum se cade?

— Eu am început să simt și foamea, Totor!

— Da! cam aceasta este ora când d. Dick, onorabilul și credinciosul domn Dick, ne servia cina de dimineață.

Ah! când îmi aduc aminte de mân-

cările acelea delicioase! Dar mai bine e să nu-mi aduc aminte!

— Ah! numai când mă gândesc, îmi lasă gura apă.

— Voi încerca să-ți astâmpăr puțin foamea.

— Dacă-ți aș-, fă încercarea cât se poate mai repede!

— Fără îndoială. Vezi cocotierii aceștia, nu-ți așa? Ei bine arborii aceștia poartă niște fructe destul de bune. Conțin un fel de lapte, sau mai bine zis, un fel de apă potabilă.

— Atunci vom avea și de băut și de mîncă... un dejun complet. Un dejun cam sărăcăcios, dar, orî cum.

— Un dejun de anacoreți; dar acuma să nu ne mai perdem vremea cu comentariile.

Merinos plecă, întovărășit de Totor; făcură ca la vre-o două sute de metri, și începura să constate că, soarele le încălzia craniul cu o deosebită strășnicie. Erau cu capetele descoperite.

— Ah! aici nu e loc de glumit!... exclamă Totor; suntem în apropierea equatorului, și dacă vom lăsa razele soarelui să ne ardă în modul acesta, în cinci momente vom fi prăpădiți.

— Ah! Totor, unde este oare bone-tul meu, pe care-l garnisiserăm cu foi umede, pentru a împiedeca insolația?

«Unde sunt ouăle cele mici și consistente, care ne-au oferit niște cine așa de delicioase?

La auzul acestor cuvinte, care redeșteptau niște scene în același timp tragice și comice, parisianul esecută o săritură imensă în semn de triumf, și exclamă:

— Vom avea amîndouă câte o pălărie extraordinară, de o frumoasă culoare cenușie și de o formă geometrică originală.

Cei doi amici se aflau acuma sub ramurile primilor cocotieri. Cocotierul, este prin excelență arborele pustiilor equatoriale; foarte rezistent, foarte puțin pretențios, el crește pretutindeni.

La pământ zăceau grămezi mari de

nucii enorme, acoperite încă de învelișurile lor fibroase.

Parisianul care nu scăpa nimica din vedere, băgase de seamă că unele din aceste învelișuri fibroase, rămăseseră uitate. Invelișurile acestea sunt compuse din fibre solide, foarte elastice, foarte des întretăiate, formând un țesut strâns, impermeabil.

Acest înveliș bizar, care are o lungime de vre-o șase-zece de centimetri, este de o frumoasă culoare cenușie; el are o formă perfect comică, și se termină printr'un vârf ascuțit.

Totor desfăcu unul din aceste învelișuri și exclamă, plin de veselie:

— Iată bonetul de bumbac, bonetul astronomului!

«Insolația nu va mai avea de-acum nici un efect asupra noastră.

«Ce păcat că n'avem nici un guvernământ care să poată da un brevet inventatorului!

«Haide, dragul meu, nu mai sta la îndoială, și pune-ți repede bonetul.

Merinos se supuse și zise cu gravitate:

— Allo! Totor, tu ești genial! Numai tu singur te-ai fi putut gândi la asemenea lucruri!

— Prea mă lauzi! Dar ori cum sunt mulțumit când cuget la veselia pe care voiți face-o tatălui meu.

«Ah, păcat că n'avem la dispoziție un aparat fotografic... Ești un adevărat tip, cu centura de salvare pe piept și cu pălăria aceasta pe necromancian în cap!...

«Dar eu vorbesc ca un prost și în timpul acesta craniul meu se înfierbântă... Fără îndoială că mă voi alege cu o mică migrenă!... Și când te gândești că pe aici nu se găsește nici antipirină, nici piramidon!...

La rîndul său își fabrică o bonetă, pe care și-o trase pînă peste urechi.

— Admiră-mă acum! exclamă dînsul.

— Ești superb, dragul meu, și privești lista ta mă face să capăt o foarte bună idee despre mine însumi!...

«Acum, cred că a sosit timpul să dejunăm.

— Da, da... să vedem... Și începură să răscolească amîndouă grămezile de nucii, pentru a alege pe cele mai bune. Dar care nu fu mirarea lor, când văzură că cea mai mare parte dintre ele erau deșerte, avînd o largă deschizătură la partea lor inferioară.

Deschiderile acestea erau toate circulare și de o regularitate absolută. Îți venea să crezi că coaja fusese tăiată cu un instrument perfect ascuțit.

— Iată o lucrare bine făcută, zise Totor; mă întreb acum, cine sunt aceia cari au găurit nucile și au mâncat miezul?

Un zgomot neașteptat le tăie vorba. Câte-va nucii căzură din vîrfurile copacului. Una dintre ele atinse pe Merinos, care făcu o săritură înapoi, exclamînd:

— Dar suntem bombardați în regulă... Aproape-aproape să-mi spargă capul!...

— Este cine-va acolo sus. Da, da tre-

bue să fie vre-un glumeț, care voește să pue în aplicare o fabulă veche.

— Și cine să fie? O maimuță oare?... Dar lucrul acesta mi se pare cu neputință.

Ridicîră ochii și priviră plini de curiozitate. Zăriră atunci niște animale mici, diforme, cu părul strălucitor; niște animale cari păreau că sunt lipsite și de cap și de coadă.

De la înălțimea aceea de cinci-sprezece metri, cei doi amici deosebiră foarte bine manevra operată de răutăcioasele animale. Ei le văzură cercînd nucile, pentru a se convinge, probabil, de perfectă lor maturitate, și după aceea le rupeau binișor și le lăsa să cadă la pămînt.

— Pe onoarea mea!.. exclamă Totor, dar animalele acestea par a fi niște raci... da, niște raci cari se urcă în copaci... Ah!.. dar știți că e extraordinar?

— Extraordinar!.. repetă Harry.

— Drace!.. dar sunt niște raci de o mărime extraordinară!.. Trebuie să aibă o lungime de cel puțin cinci-zece de centimetri.

Ah!.. animalele acestea trebuie să fie și autorii spargerii nucilor. Să așteptăm puțin.

Și cei doi amici se îndepărtară rîzînd, contemplînd spectacolul acela original. Erau în adevăr niște raci enormi; Totor nu se înșelase.

Șiretele animale, judecînd că recolta culeasă era îndestulătoare, începură să se coboare.

Era de asemenea foarte curios de observat și modul în care animalele se coborau din copac, utilizînd cu dibăcie cele mai mici ramuri.

Abia ajunse jos—se vede că erau tare infometate—se repeziră asupra nucilor.

Fie-care dintre fructele de cocos au la baza lor trei deschideri. Două sunt puțin adînci, dar a treia pătrunde pînă la embrionul din care se va naște planta viitoare.

De această din urmă deschidere se tolosesc raci pentru a suga laptele nucii.

Foarte interesați de gimnastica animalelor, Merinos și Totor se apropiară pe nesimțite.

— Cred că ar fi timpul să intrăm și noi în acțiune! zise Totor.

— Yes!.. întări cel-lalt; mor de sete.

— Și eu am o foame nebună!..

Fără îndoială, raci gigantici nu contemplaseră adese-ori ast fel de costume omenii săi, cine știe, poate că nici odată oamenii nu apăruseră înaintea ochilor lor mici și licăritori de crustacee.

Erupția aceea a naufragiaților le produse deci o emoție care era foarte naturală.

Cu un gest unanim—nu știm bine dacă era un gest de rugă sau de amenințare—ei își ridicară falcile întredeschise. Totor, văzînd pe Merinos înaintînd fără teamă și întinzînd mîna spre nucii, exclamă:

— Mai încet, Merinos, mai încet!.. S'ar putea ca animalele acestea să facă ceva exerciții cu cleștele lor pe pielea mîinilor tale!

Dar Harry nu-l ascultă; se pare că cel infometat nu are de loc urechi. Cu câteva lovituri energice de picior, dădu raci la o parte și puse mîna pe două nucii.

Bruscheța gesturilor sale, determină o panică. Animalele cu carapace se înpăimîntară de monstrul acela enorm, care purta o bonetă atît de ascuțită. Ele fugiră, tîrîndu-se cît puteau mai repede.

Se opriră însă la o mică distanță, găsiră alte nucii, și ca și cum nimica nu s'ar fi întîmplat, începură din nou operația de mai înainte.

Merinos prezentă una dintre nucii lui Totor și o duse pe cea laltă la buze.

În sănătatea ta! zise Totor.

Dar americanul n'auzi, nu răspunse. Murind de sete, bea acum pe nerăsuflăte, cu o aviditate febrilă.

Dintr'o singură sorbitură nuca fu deșertată; și în timp ce Totor și-o sorbia pe a sa cu înghițituri mici, senzuale, Merinos reîncepu.

— Ah! ce bune sunt! zise dînsul în cele din urmă, cu un suspin de ușurare.

— Par'c'ar fi lapte!..

— Da, e lapte adevărat!... E dulce și și răcoros!..

— Ai dreptate; e un lactococo de prima calitate.

— E adevărat că n'avem aici pe nimeni care să-l falsifice, cum se întîmplă pe la noi.

— Acuma, să ne gândim la partea solidă a fructelor!

— Operația aceasta e mult mai ușoară; să stricăm coaja!

Zis și făcut. Coaja fu zdrobită și miezul mâncat cu o poftă nebună.

Aceasta fu prima lor cină, după naufragiul.

CAP. V

O mică călătorie de exploatare. — Surpriză. — Lupta sub-marină. — Balena și narvalul. — Poziție critică. — Eo stîncă! — Totor despoaie narvalul. — Invadarea. — Vegetariani dar poate carnivori. — În retragere. — Teamă îndreptățită. — Totor voește să facă o minune.

— Acuma după ce am dejunat, observă Totor, mi-e teamă ca nu cum-va să trebuiască să postim.... da, să postim din greu, și multă vreme încă.

— Pămîntul acesta este cu desăvîrșire deșert și steril... Nu se mai poate găsi absolut nici un alt aliment de cît nucile de cocos.

— Vai! și când te gîndești, că după o mai lungă întrebuințare a acestui aliment s'ar putea întîmpla ca stomachul nostru să nu mai primească altă hrană!.. Vom deveni un fel de mono.... cocotier!...

— Totor, tu tot nu te mai lași de glumele tale!

— Val!

— Dar dacă racii aceștia se vor pune în grevă?

— «Damitt hell!» Asta ar însemna moartea noastră.

— Să nu mai vorbim despre asemenea lucruri, și să ne continuăm mica noastră baladă higienică.

Cei doi amici începuseră explorarea ținutului. Ingreuiți de centurile de salvare, pe care le purtau la piept, ei și le scosese, și le duceau acum în mână, ca pe niște pinere. Mergeau încet, solul le ardea picioarele; dar cu toate acestea, străbătura în puțină vreme jumătatea băii, care nu era tocmai întinsă. Pretutindeni aceiași tristă singurătate.

— Dar la urma urmei, exclamă Totor, unde naiba suntem noi acum?

— Habar n'am. S'ar putea însă prea bine să fim pe coasta Nouei-Guinee.

— În cazul acesta, situația ar deveni de o sută de ori mai bună. Dar mă gândesc că s'ar putea prea bine întâmpla să fim pe solul avid al uneia dintre acele insule madreporice, care sunt așa de numeroase în această regiune.

«Dacă am fi în adevăr în Noua Guinee, mergând mereu spre nord-est, am putea găsi în cele din urmă, păduri, păsări, animale, oameni».

— Da, da, am găsi de sigur canibali.

— S'ar putea întâmpla. În orice caz trebuie să recunoaștem că situația noastră actuală nu este de loc de invidiat. Cât de pre perspectivele viitorului!...

— Drace! s'ar putea să cadem într-o loterie și mai proastă încă.

— Ei! Cel puțin alți naufragiați, au la îndărmână sfărâmurile vasului, provizii, arme, alimente, bărci, și cele l'alte instrumente necesare profesiunii lor.

Pe când noi, n'avem nimica, dar absolut nimica!

— Ba, eu am un cuțit.

— Ce noroc!.. Eu n'am în buzunar de cât o simplă batistă, singurul lucru de care aș putea foarte bine să mă lipsesc, de vreme ce o am pe acela a tatei Adam...

— Și nici cel mai mic curs de apă!.. Ni-l un singur izvor, nici o pădure care să ne dea lemn pentru a face foc...

— N'avem nici un chibrit măcar!... Dar la ce ne mai poate folosi această enunțare. Știm doar bine că n'avem absolut nimica, și prin urmare, totul ne lipsește.

— Atunci, ce vom face?

— Drace!.. Trebuie neapărat să facem ceva!.. Să facem ceva chiar din nimica!.. Trebuie să trăim îndeplinind imposibilul!..

— Da, da: imposibilul!.. Căci, nici o dată situația unui om n'a fost mai îngrozitoare de cât actuala noastră situație.

»Și trebuie să recunoaștem, trebuie să ne mărturisim, că dacă această situație nu se va schimba în scurtă vreme, vom

fi niște oameni morți... Da, da, vom muri de o moarte teribilă: de torturile foamei și ale setei.

— Haide!.. Ai de gând să îți umpli de acum capul cu idei de acestea sinistre?..

«Ce naiba!.. Vom face noi ceva pentru a eși din încurcătură!..

«Ah!.. ia privește!.. Mi se pare că ceva nou se anunță la orizont; ceva nou și îmbucurător!.. E un izvor de apă!

Totor spunea adevărul; la o distanță de vre-o sută de pași de țărm, o dublă coloană de apă se înălța în aer, descria o curbă maestooasă și recădea din nou la pământ într'un vârtej de stropi.

— A!.. exclamă Totor, s'ar zice că proprietarul acestor locuri face chif în onoarea noastră!

Această glumă avu darul să desrețească puțin fruntea lui Merinos, care răspunse zînd:

— Mă bine ar face domnul proprietar să ne ofere o cină!..

— Fără îndoială!..

— A!.. dar cum?.. Așa de repede să se fi stinsit oare bucuria noastră?

Cisterna țișnitoare dispăruse; nu se mai vedea acumă nici un strop de apă.

În același timp, baia, pînă atunci liniștită, se agită și începu să murmure. Valurile prinsă să se lovească furioase de țărmuri.

Și de o dată un animal monstruos apără. Avea capul enorm, corpul gigantic, epiderma cenușie; coala-i orizontală biciuia valurile, producând un zgomot de tunet.

Era un gigant al oceanului, a cărui lungime putea să fie de vre-o douăzeci și cinci de metri.

Era, cu un singur cuvânt, o balenă.

«God!... a wale!»... e de necrezut!..

«Credeam că animalele acestea nu trăiesc de cât prin mările nordului.

— Se pare că lucrurile se petrec alt fel.

«Dar ce naiba caută doamna balenă pe la noi?.. ce poțeste?

— Se distrează!..

În clipa aceea un animal negricios, cu mișcările repezi, fulgerătoare, brăzda apa limpede și apără alături de enormul cetac.

— A!.. un alt monstru... Se pare însă că domnul acesta n'are de loc intenții bine voitoare.

Noul animal n'avea de cât șase metri, ca lungime; dar la prima vedere era de o înfățișare în adevăr teribilă.

Cu corpul alungit, viguros, cu atitudinea războinică, dădea toate semnele unei adevărate frenezii. Inzestrat cu o iuțală de mișcare ne mai pomenită, animalul se învârtea în jurul balenei, se scufunda, revenea din nou, cu o temeritate de necrezut.

Câte odată, eșia aproape în întregime din apă, și atunci, cei doi naufragiați putură să vadă arma înspăimântătoare

pe care o purta în partea anterioară a capului.

Era un fel de corn, lung, nemăsurat de lung, și alb ca ivoriul.

— Oh, oribil animal!.. Cunoști tu specia aceasta, Totor?

Parizianul, care părea mai tare în zoologie de cât prietenul său, răspunse fără să mai stea la îndoială:

— Trebuie să fie un narval!

— Dar atacă balena!

— Lucrul acesta nu mă miră... După spusa naturalistilor, narvalul și balena au trăit în tot-d'a una ca câinele cu pisica.

A!.. atunci doamna balenă n'a venit aici numai din buna sa plăcere. E un duel început mai de mult!

— Da, da... balena își apără pielea. E un duel de moarte.

— Voești să facem un pariu?..

— Îți bați joc de mine!

— Iartă-mă!.. Obiceiul nostru național...

Și cu toată situația lor desperată, cei doi amici contemplară lupta aceea plină de interes, care semăna cu atacul unui torpilor împotriva unui cuirasat.

Duelul fu scurt și zguduitoare; încredător în agilitatea, în forța sa și în cornul ascuțit cu care era înarmat, narvalul se scufundă din nou și se repezi apoi cu o mișcare fulgerătoare asupra balenei.

Balenă, mult mai greoaie, nu se mișca de cât cu mare greutate. Neîntreruptele atacuri ale narvalului, hărțuile lui repezi și neașteptate, o oboseau peste măsură și o enervau.

De astă dată ea nu mai putu evita lovitura; ciocnirea se prodase, spăimîntătoare, teribilă. Cornul narvalului se infundă în flancul balenei, și dispără în întregime.

Balenă, de durere, se zbătea cu o furie nebună; la rîndul său, narvalul nu mai putu să-și scoată cornul, care se îngropase prea adânc în grăsimea cetacului.

— Trage-te îndărăt, imbecilule! îi strigă Totor, care fără de voia lui lua o parte puțin cam prea activă la lupta aceea.

În aceeași clipă, se auzi o pocnitură sonoră; cornul narvalului fusese rupt chiar de la rădăcina sa, și rămăsese infundat în carnea cetacului.

Aruncat în sus cu o forță iresistibilă, narvalul apără în întregime afară din apă, lipsit de arma sa apărătoare.

— Ei! exclamă Totor, rușine, domnul meu! Ai acumă aparența unei adevărate broaște.

În aceeași clipă, balena se întoarse, și ridicându-și enorma sa coadă, o abătă asupra dușmanului.

— Ah! ce lovitură frumoasă! Eu cred, Merinos, că narvalul nu se va mai ridica.

Era adevărat. Lovitura furioasei balene fusese atât de puternică, în cât narvalul rămăsese nemișcat, fără viață. Și în timp ce cadavrul său plutea în spre

țarm, balena se scufundă și se depărtă, lăsând în urma ei coloana de apă care o întovărășește de-a pururi.

— Ah! exclamă Totor, nimic nu este mai adevărat de cât proverbul care spune că nenorocirea servește și ea la ceva.

— Ce nenorocire!

— Drace! Nenorocirea narvalului!

«Valurile aduc în spre noi o hrană abundentă.

— Ce!.. Tu crezi că noi vom putea să devorăm monstrul acesta? Și încă așa crud!..

Fără îndoială și mie mi-ar plăcea mai bine o bucată de somn prăjit în unt-delelemn sau chiar în unt!.. Dar din nenorocire, aici nu ne putem îngădui luxul de a alege și trebuie să ne mulțumim cu ce ne trimete D-zău.

— Fie!.. Dar așteptând ce vom face?

— Eu voi lua un mic aperitiv.

— Măncăciosule!.. Și cum asta?

— Da... mă voi lua lungi cu stomacul de-a lungul acestui cocotier.

— Ei așa!.. Și pentru ce, dacă ești bun?

— Pentru a mă urca pînă în vârful lui și a inspecta ținutul pînă unde voi putea cuprinde cu vederea.

Și întovărășindu-și vorbele de fapte, Totor se agăță de-a lungul trunchiului ca o adevărată verigă.

Ajuns sus, privi îndelung pământul, marea și spațiul. După aceea, cu un gest furios, rupse câte-va nucă, pe care le lăsa să cadă la pământ și se coborî în tăcere, cu fruntea încrețită.

— Ei bine, ce-ai descoperit? întrebă Merinos.

— Scumpul meu amic trebuie să-ți mărturisesc totul, fără nici o cruțare.... Situația noastră este și mai teribilă încă de cât cum bănuiam la început.

— Spune-mi totul, fără înconjur.

— Suntem blocați pe o stîncă afurisită, care n'are măcar trei mile lărgime! «E o stîncă calcinată, pe care nu crește nici un fir de iarbă.

«E un bloc madreporic, care n'are absolut nici o altă vegetație de cât acești câți-va cocotieri, și ai căruia singurii locuitori, sunt acești monștri de raci!

— Dar apă dulce?

— Nici cea mai mică urmă nu se vede despre așa ceva!

— Dar mai departe, se zăresc alte insule mai drepotice, de aceeași specie.

— Dacă-i așa, suntem perduți?..

— Da, răspuse Totor, absolut perduți, dacă nu vom părăsi cât mai repede locul acesta blestemat.

— Dar lucrul acesta ne este cu neputință. Și-apoi, chiar presupunând că ne-am aventura să plecăm de aici cu centurile noastre de salvare, la ce folos, de vreme ce vom da peste niște insule tot așa de pustii și de groaznice?..

— Trebuie să mergem mai departe, mult mai departe.

— Din nenorocire, n'o putem face.

Orî cât de multă energie am desfășura, forțele omenești au un sfârșit.

— Cine știe?

— Totor, mi se pare că tu ai o idee nouă?

— Poate.

— Spune-mi-o și mie, te rog.

— Tu mi-ai făcut o adevărată surpriză în ziua plecării noastre din Sydney.

«Lasă-mă să-ți fac și eu una.

«Și apoi, cine știe dacă voi izbuti?

În sfârșit, să încercăm. Amicul meu, vezi tu, pentru a eși învingător din această luptă, nu ne trebuie numai voință și curaj. Trebuie să luptăm cu furie, cu disperare, contra imposibilului!

«Trebuie să muncim cu o înverșunare disperată, și aproape fără speranță, trebuie să muncim, nutriți cum vom putea, cu nucă de cocos, și asta sub apăsarea unei clime arzătoare ca aceea a ecuatorului! Ca variantă, vom mai înghiți din când în când câte o bucată din carnea acestui monstru de mare, prăjită la soare!

«Iată ce avem de făcut! Și fără să mai perdem vreme, să ne punem pe lucru.

«Marea se retrage, narvalul va rămânea pe stîncă. Acuma sunt orele șase, prin urmare, mai avem opt ore pînă la înopțat.

«Să împărțim munca. În timp ce eu voi boscorodi aici, tu te vei duce să dispuți un număr cât mai mare de nucă de cocos, racilor.

«Dă-mi cușitul tău.

— Bine, plec îndată; iată cușitul.

— Așteaptă puțin.

Totor luă cușitul, și apucând o frunză enormă de cocos, tăia foaia de jur împrejur, fabrică din nervura mediană un adevărat baston, flexibil și solid.

— Ia bastonul acesta, zise dinsul; vei avea cu ce să-ți arăți energia, în cazul când domnii raci vor bine-voi să se arate refractari.

— Bine, mulțumesc... Acuma plec.

Fără să mai piardă timpul, Totor se apropie de narval, și începu operația despoierii.

Operație foarte grea, avînd în vedere tăria pielii animalului, micimea cușitului întrebuițat, și căldura arzătoare a soarelui, care făcea lucrul în adevăr penibil.

În curînd, ștregarul se văzu cu fața inundată de sudoare; cu dosul mînecei își șterse obraji, și își văzu înaintea de lucru, cu înverșunare.

— Drace!.. murmură dinsul, solidă piele!.. Și soarele acesta care și-a pus în gînd să-mi prăjiască creierii!.. Cine naiba o fi avînd poftă de creierii prăjiți prin ținuturile acestea pustii?..

«Și apoi, între noi rămîne vorba, domnule narval, trebuie să mărturisesc că am o sete nebună.

«Of, ce ținut acrobatic! Așa îți trebuie, domnule Totor! Aveai poftă de

aventuri? Iată-te acumă servit de minune! Ce alte aventuri mai poțtești?

«E un adevărat infern! Timpul trece și disecarea înainta. Pielea animalului se desfăcea treptat și cădea pe de lături, în falduri largi.

Dar căldura soarelui întărea pielea vîzînd cu ochii, și amenința s'o facă tare ca piatra.

— A! asta nu, exclamă ștregarul; trebuie ca pielea aceasta să rămîne moale căci altminteri nu mă voi mai putea servi de dînsa.

(Va urma)

ÎN ȚARA CORALIULUI

Un ofițer de marină, care călătorește actualmente prin Oceania, și care a stat mai multe săptămîni în insulele marii de coraliu, trimete unuia dintre colaboratorii noștri, niște amănunte foarte curioase în privința insularilor din Noua Guinee.

Indigen cu ornamente de coraliu

Aceste amănunte sunt întovărășite de două fotografii, a căroră valoare documentară nu va scăpa nimănui.

Priviți cât de bine ornamentează și șagurile de coraliu chipurile originale ale tipurilor oceanice.

După diferitele forme pe care le iau șiragurile acestea de coraliu la gâturile

oamenilor, se poate constata clasa din care fac parte; iar grosimea şiragului arată gradul de bogăţie.

«Nu te poţi sătura — scrie corespondentul nostru — admirând ornamentele papuaşilor, din cauza materiei din care provin, şi care, după cum ştii, abundă pe acolo.

«Afară de asta, îi mai admir şi din pricina cochetaţiei cu care aranjează mărgeanul, după cum veţi vedea tu însuşi din fotografiile pe care le alătur. Fotografiile acestea îşi au şi ele povestea lor — o poveste cât se poate de originală.

«Papuaşii refuză să stea în faţa aparatului; şi când ne încercăm să-i fotografiam pe neaşteptate, fugeau de rupea pământul, ca şi cum am fi voit să le facem cine ştie ce rău mare.

«Şi apoi, cu modul acesta de procedare, riscam să ni-i facem duşmanii, lucru care nu era de loc înscris în programul nostru.

«Numai cu multă greutate i-am putut convinge şi s-au lăsat să fie fotografiaţi.

Când şi-au văzut chipurile pe hârtie, au început să scoată strigăte de admiraţie şi sărea în sus de bucurie ca nişte copii.

Din ziua aceea am căpătat renumele unui mare vrăjitor şi toată lumea mă privia cu cel mai adânc respect.

«Nu ştiu dacă voi fi fost sau nu trecut în rândurile zeităţilor papuaşe, dar ştiu că pe viitor am putut lua în voe multe fotografii fără ca să fiu supărat de cine-va.

Mulţămită acestei împrejurări, voi avea în curând plăcerea de a vă expedia şi alte fotografii, cât se poate de interesante.

X.

OMUL ŞI NATURA

Dintre toate coloniile africane, Algeria este aceea care produce mai multe cereale: 20 milioane de quintale.

Rusia a atins în anul 1905, cifra de 992,683,000 ruble pentru export şi 523 mil. pentru import.

Un duel foarte puţin banal a avut loc de curând la Filadelfia. O doamnă, anume Spina, crezându-se insultată de către soţul ei, l'a provocat pe acesta din urmă la o întâlnire cu pistolul.

Întâlnirea a avut loc. La comanda martorilor, ambii adversari îşi descărcă pistoalele şi nenorocitul soţ căzu mort.

În Abisinia fumatul este considerat ca o crimă. Legea care opreşte tabacul, n'avea la început alt scop de cât acela de a-i opri pe preoţi să fumeze în bise-

rică. Dar textul legii a fost aplicat cu prea multă străşnicie, şi astăzi chiar străinii sunt pedepsiţi când sunt prinşi cu ȱigara, cu pipa sau cu ȱigaretă în gură.

În India, bumbacul se lucrează în 120 de uzine mari şi 80 de uzine mici.

Razele X sunt întrebuinţate acum de către pescarii de pe coastele Ceylanului pentru a distinge scoicele care conţin perle, fără să mai fie disecate.

În Japonia, una dintre particularităţile care uimeşte mai mult pe călător, este faptul că nu întâlneşte nicăieri animale domestice. Nicăieri vaci, nicăieri miei, nicăieri porci, nicăieri capre, nicăieri păsări. Se găsesc numai câini-va căi, care servesc pentru transportul străinilor; indigenii se servesc de un fel de litere duse de oameni.

În Australia occidentală s'a descoperit un nou izvor de alcool. Izvorul acesta este turnizat de un arbore de o bogăţie extraordinară. Analiza a demonstrat că coaja acestui copac conţine cinci zecimi de alcool metilic.

S'a extras până acum cantităţi destul de considerabile de alcool.

Profesorul Klaatset ne vesteşte că străbătând nordul Australiei, s'a întâlnit cu o femeie care trăia în stare sălbatică. Ea prezenta multe analogii cu maimuţele, şi se acăţa pe arbori în acelaş mod ca ele. Exploratorul îşi continuă cercetările şi va veni în curând cu amănunte de cel mai mare interes.

X. Y. Z.

Vasul logodnicilor

Insulele sau grupele de insule, din care se compun marile arhipelaguri ale Filipinelor, Moluscelor, Celebelor, sunt semănate de numeroase stânci, stânci primejdioase când marea le acopere; un fel de fantome bizare, când sub marea joasă, marea le lasă descoperite. Ele reprezintă obiectele şi lucrurile cele mai variate. Cititorii noştri îşi pot face o idee lămurită după stânca a căreia fotografie o dăm astăzi, şi care are forma unei corăbii.

Vasul acesta pare că se menţine pe nişte suporturi stâncoase printr'o minune de echilibru, şi fără de voe îţi zici, că într'o zi, mai curând sau mai târziu, suporturile vor fi roase complet de valurile care le bat şi le mănâncă necontenit, şi atunci, gigantica stâncă se va prăbuşi în adâncimi.

Cu toate acestea, sunt multe secole de când vasul de piatră rezistă victorios tuturor furtunilor.

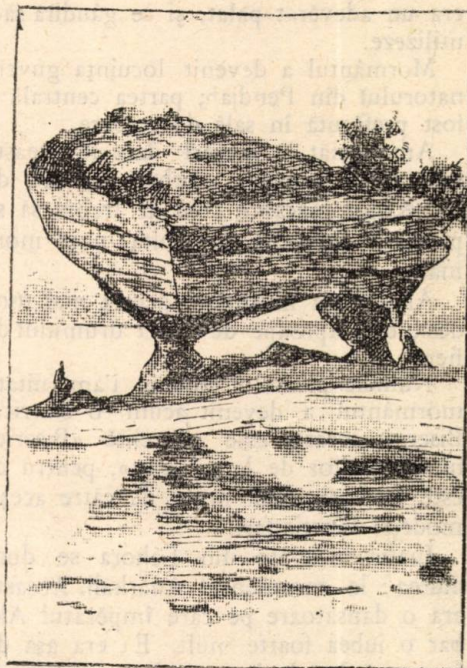
El nu dispăre nicăieri odată complet sub

apă, şi când toate celelalte stânci sunt învăluite de linioliul mişcător al valurilor, pupa vasului de piatră rămâne afară, ca un simbol, ca o speranţă.

Vasul acesta îşi are povestea lui, pe care marinarii şi-o spun în tot-d'a-una cu drag când trec pe acolo, îndreptându-se spre larg.

Sunt multe sute de ani de atunci, era pe vremea când arhipelagul nu era brazdat încă de cât de luntrile indigene.

Pe vremea aceea, o barcă care purta vre-o cinci-zeci de malezi, se zdrobi de stâncile coastelor.

Stânca nu dispăre nicăieri odată sub valuri.

Aproape toţi marinarii dispărură într'un vârtej de spumă.

Peste puţin apărură la suprafaţă două tineri, care reuşiseră să se prindă de nişte sfârmături. Erau două logodnici, care se zbăteau cu desperare în mijlocul emoţiilor unei morţi aproape sigure.

Cum?... Nu se ştie; dar un val i-a aruncat pe amândoi pe stânca-corabie. Ei se tiră cum putură până la extremitatea stâncei, care rămâne mereu afară din valuri.

Acolo petrecură ore îngrozitoare, până când, în sfârşit, furtuna scăzu, valurile se retraseră, şi din stâncă în stâncă, cei două tineri putură să ajungă pe pământul uscat.

Aşa spune legenda, şi de atunci în tot ţinutul, stânca aceasta salvatoare e cunoscută sub frumosul nume de: «Stânca logodnicilor».

Didi.

Călătorii de actualitate

Serisori din Delhi, Lahora și Chandernagor

«Există în Lahora trei morminte, care au suferit niște transformări curioase: două dintre ele au devenit biserici, și al treilea sală de serbare.

Acum trei secole, Mohamed Kasin Khan, văr al împăratului Akbar, și-a clădit un mormânt superb; apoi, întâmplarea a voit ca dânsul să moară pe drumul în spre Mecca, așa în cât, mormântul a rămas desert.

Englezii văzură că mormântul acesta era un adevărat palat, și se gândiră să-l utilizeze.

Mormântul a devenit locuința guvernatorului din Perdjah; partea centrală a fost prefăcută în sală de serbare.

Am asistat la serbări date în această sală, și vă asigur că vorbele n'aveau de loc ecouri macabre cum ar trebui să se petreacă lucrurile în bolta unui mormânt.

Al doilea mormânt, acesta mai modest, este aproape de stația drumului de fier.

Numele primului locatar l'am uitat; mormântul a devenit acum o biserică. Biserica aceasta este poreclită «Biserica funcționarilor de la railway», pentru că este vizitată mai mult de către acești modești funcționari.

Înalta societate din Lahora se duce aiurea: la mormântul Anarkali. Aceasta era o dansatoare pe care împăratul Akbar o iubea foarte mult. Ei era așa de frumoasă în cât împăratul o supranimise «Nadira Begum».

Dar într-o zi, pe când împăratul și Anarkali stăteau la fereastra haremului, privind cavalerii cari treceau pe stradă, apără în mijlocul lor Selim, fiul sultanului.

Împăratul crezu că vede pe buzele frumoasei sale un surâs care nu era pentru dânsul. El o înmormântă de vie.

Pe mormântul ei, Selim a pus să se sape următoarele versuri persane:

Agar mau baz birsam
roui yari khwichra
Ta quyamat chauker guyam
kardijari khwichra.

Dacă vre o dată, voiți revedea figura aceleia pe care o iubea, veiți mulțami în tot-deauna creatorului meu, până în ziua reînvierii.

Mă veți întreba dacă cred în povestea pe care v'o spun; sincer vorbind, nu cred nici o iotă.

Sunt sigur că Akbar, care era un fel de Marc Aureliu al Indiei, n'ar fi fost în stare să pedepsească cu atâta cruzime o femeie, pentru un simplu surâs.

Selim, din contra, a devenit mai târziu cel mai detestabil împărat care a existat vre-o dată.

Dar ce ne pasă nouă? Mormântul există și astăzi cu versurile lui Selim săpate în marmură albă. De ce n'am crede legenda?

Delhi

Ce fumos este Delhi sub licărirea razelor soarelui de Octombrie!

E sărbătoarea Lakchui; toată lumea e pe stradă.

Dansurile se angajează în stradă și toată lumea joacă jocuri de noroc, câștigă cine câștigă în ziua aceea, va câștiga tot anul.

Seara, orașul pare o ghirlandă de lumină; în toate părțile sunt atârinate nenumărate lampioane.

Delhi este adeseori teatrul celor mai triste revolte. Musulmanii și Hindușii se lăută la luptă pentru lucruri de nimic; una dintre cele două rase este nestinsă; fiecare caută să-și extermină pe celălalt.

Poliția orașului este hindușă, așa în cât aceștia au un avantaj însemnat asupra musulmanilor.

Văzut din depărtare, Delhi prezintă aspectul unei grămezi de ruine; dacă n'ar ști unde te afli, ai spune că este o cetate de curând distrusă de vr'un asediu.

Un trist specimen al Franței coloniale, este:

Chandernagorul

Cinci-spre-zece funcționari nenorociți, se întreabă mereu ce caută ei acolo,

pentru a supraveghea câte-va mii de Hinduși, cari nu fac comerț de cât cu Anglia, și cari nu învață de cât englezește.

La un singur rezultat satisfăcător a putut ajunge Franța cu această colonie: s'a răspândit vestea că guvernul francez este un guvern bun, de oare-ce la Chandernagor se plătesc impozite mult mai mici de cât la Calcuta. E o reputație, pentru câștigarea căreia, merita să se facă oare-care cheltuială.

La Chandernagor nu sunt multe lucruri frumoase de văzut; în afară de curiozitățile particulare tuturor hindușilor, populația de aici, nu prezintă nimic original.

Fiecare cartier și are idolii săi și sărbătorile sale speciale; e drept că un străin care n'ar avea ce face, s'ar putea oare-cum distra prin părțile acestea.

Chandernagorul ar putea deveni pentru Franța o colonie ideală; dar ar fi necesar pentru asta, să se desfășoare mai multă energie, și să se facă o concentrare de forțe și de sacrificii bănești.

Altminteri, spiritul englez va câștiga din ce în ce tot mai mult teren, până când situația va deveni de nesuferit.

Nu știm de ce, dar e lucru constatat că hindușii din Chandernagor nu vor să învețe de loc limba franceză; probabil că e un curent.

Dar se pot creia și contra curente.

Darmesteler.

Imblânzitorul și crocodilii săi

IMBLÂNZITORUL DE CROCODILI

Există un tratat intitulat: «Arta de a câștiga 5000 de lei pe an din creșterea crocodilor.»

Mulți oameni interesați, cari au încercat să pună în practică sfaturile date

în această carte, s'au văzut nevoiți să mărturisească neeficacitatea lor.

Iată, din contra, un alt crescător care se poate cu drept cuvânt lăuda că câștigă foarte mulți bani cu arta lui: este imblânzitorul de crocodili.

Și nu e de loc lucru banal să și petreacă cine-va timpul cu educarea unor

animale așa de puțin sociabile, cărî n'au nici măcar scuza de a fi comestibile, cum este epurele.

Crocodilul este un animal special Americii; îl întâlnești în Nil, Niger și Senegal; îl găsești de asemenea în Congo și chiar în Madagascar.

Caimanul, sau aligatorul, crocodilul Americii, mișuna altă dată în toate apele calde și în mlăștinile de sud ale Statelor-Unite; trăia prin Mississippi, pe care îl umplea aproape în toată întinderea lui.

Era un vecin neplăcut, a căruia piele avea o valoare comercială destul de urcată; din această pricină a fost vînat cu înverșunare, și a devenit din ce în ce tot mai rar în părașinile Americii de Nord. Din potrivă, în imensul basîn al Amazonului, abundă.

Există încă o specie de crocodil, specială Indiei, numită gadial.

Crocodilii, caimani, aligatorii sau gadiali, au toți același caracter. Sunt niște brute stupide, sălbatice și lacome, cu atât mai întreprinzătoare, cu cât creierul lor obtuz n'are nici cea mai mică conștiință a primejdiei.

În țările în care lipsa de comunicație ușoară, face imposibil comerțul cu pieile lor, crocodilii sunt evitați, căci carnea lor are un gust foarte rău.

Și cu toate acestea, unii dintre crocodilii sunt susceptibili de o educație, care să modifice ferocitatea instințelor lor și să-i facă inofensivi pentru om.

În această privință se poate cita vechiul Egipt, unde cultul crocodilului număra foarte multe sanctuare, servite de către preoți speciali.

Crocodilii sacri erau nutriți cu prăjituri și cu alimente speciale; ei veneau foarte supuși la chemarea preoților și se lăsați să fie conduși fără să se revolte.

Scriitorii contemporani povestesc toți aceste fapte, fără nici o contrazicere.

S'au găsit foarte mulți crocodilii; mulți dintre ei mai aveau încă în nări inelele cu care fuseseră ornamentați altă dată.

S'a tras concluzia că un crocodil bine hrănit nu mai avea nici un motiv să se arunce asupra omului; ferocitatea lui nu era provocată de cât de foame.

O discuție memorabilă dintre Cuvier și Geoffroy Saint-Hilaire, ținută la Academia de științe din Paris, a pus chestiunea pe un alt teren.

Geoffroy afirma că există două varietăți de crocodili: una mică, cu forma trupului perfect lungărească, pe care cei vechi o numeau «Suchus»; alta mai dezvoltată, cu forma trupului mai neregulată, constituind specia crocodilului ordinar, care se aruncă orbește asupra oricărui prăzi i-ar eși în cale. Cuvier, cu toată mândria sa, trebui să se plece în fața argumentelor pe care le aducea Geoffroy.

Din această constatare, rezultă că cultul egiptenilor nu era nici de cum lip-

sit de logică. Ei adorați acea specie de crocodil care nu ataca omul.

Se afirmă că crocodilul din Gange, sau gadialul posedă de asemenea două varietăți, diferite ca talie și caracter.

Din fotografia alăturată, cititorii vor putea constata cât de puțin primejdioase sunt unele specii de crocodili, și cât de lesne pot fi deprinse cu prezența omului.

Imblanzitorul se învârtăte fără nici o

grijă prin mijlocul acestor fiare respingătoare, și le deschide gura pentru a arăta publicului niște denturi enorme.

Maî observăm că în timpul unei relative a țărilor tropicale, crocodilii se înfundă în noroiul fluviilor, unde stau ascunși până la reîntoarcerea timpului frumos.

Alexandru.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Așa dar, măștile galbene aveau un mijloc sigur pentru a deschide orice ușa, cât de complicat ar fi fost sistemul întrebuit pentru închidere.

Dar care era mijlocul acesta?

Tânărul examină cheia cu cea mai mare atenție; nu putu să descopere nici cea mai mică urmă a unei ciocniri metalice.

După aceea examină zăvorul și se văzu nevoit să facă același constatare.

Lucrurile deveneau din ce în ce mai complicate.

La naiba!.. Acel blestematul cărî purta numele de «Măști galbene» nu putea să se bucure de privilegiul vrăjitorului din poveste, care deschidea ușile caselor și acelea ale lăzilor cu comori, numai suflând deasupra broaștei.

În poveștile feerice lucrurile inexplicabile sunt explicate printr-o trecere repede asupra lor.

Dar în viața reală, nu ne putem mulțumi cu atât de puțin.

— Voi deschide ușa, își zise romancierul; poate că de cealaltă parte voi descoperi ceva urme care să-mi explice afacerea.

Și zicând acestea, Max observă că cheia nu mai era la locul ei.

— Cheia a dispărut!

«Pe onoarea mea, mi se pare că înnebunesc. Dar eu însumi am avut-o în mână adineauri. Unde-am pus-o?

Romancierul privi în jurul lui și zări în fine cheia, pe care el însuși o pusese pe măsută, alături de revolver.

— Ah! am pus eu însumi pe masă. Dar e ridicul să-mi pierd cumpătul pentru un lucru atât de neînsemnat.

Și Max se apropie de masă, bău una dură altă câte-va înghițituri de cafea și murmură:

— Acuma mă simt mai bine.

— Cheia, pe care l'a început n'o zărise, era—după cum am spus—pe masă, alături de revolver.

Romancierul întinse mâna, pentru ca s'o apuce.

Dar de astă-dată, urmă o uimire și mai mare încă.

Cheia îi opunea rezistență; încercă din nou s'o apuce același rezultat.

Cheia aceasta părea lipită de țeava revolverului.

Apucă revolverul, îl ridică în sus; cheia rămase în aceeași poziție, și fu ridicată și ea.

— Pe onoarea mea! exclamă romancierul, am aerul de a-mi da eu însumi o lecție de prestidigitatie!

Nu mai că romancierul, ca orice mustru prestidigitator care se respectă, voi să înțeleagă care era puterea de atracție în virtutea căreia cele două obiecte erau legate între ele.

Apucă cheia și o trase cu putere sîlindu o să se deslipească de țeava revolverului.

După aceea veni mai aproape de lumina electrică și examină obiectul în toate felurile; examină de asemenea și revolverul. dar nu descoperi nimic care să-i poată explica fenomenul observat.

— Oh!... dar lucrul acesta este cu totul extra-ordinar!..

Și cum într'un mod conștient, apropiase cheia de țeava revolverului, cele două obiecte se uniră din nou, cu un zgomot ușor.

Un moment Max rămase perplex, neștiind ce să creadă.

Își trecu mâna prin păr, desfăcu cheia de revolver, le uni din nou și de odată figura i se ilumina:

— Dar cheia aceasta este magnetizată!.. exclamă dînsul.

Apoi, aproape îndată:

— Nu cum-va se va fi întâmplat, același fenomen și cu zăvorul?

Luă un creion de pe masă și se apropie de ușa.

Ghicise; zăvorul era de asemenea magnetizat. Și nu numai zăvorul, dar toată partea metalică a ușei.

— Dar domnii aceștia sunt cât se poate de abili!.. exclamă Max. Au întrebuit un magnet aplicat pe din afară, paralel cu zăvorul. Numai în modul acesta au putut deschide.

Dar după o pauză romancierul clătină din cap, și murmură.

— Nu... În cazul de față, era de învins o prea mare rezistență... Ar fi trebuit un magnet enorm... Și este evident că banditul n'ar fi îndrăznit să se pleumbe prin sălile hotelului, cu un obiect așa de mare în mână... Se expunea în fie-care moment să fie surprins de cine-va.

Trebuia deci, un aparat care să poată fi ascuns cu înlesnire... Concluzia aceasta era foarte ușoară, foarte logică, dar după câte știa Max până atunci, nu existau magneți, care sub un volum mic să întrunească o forță mare de atracție...

De odată, romancierul ridică ochii cu greu.

— Ba da, murnuie dânsul există.... Sunt magneții combinați cu electricitatea... electro-magneți.

Și încredințându-se tot mai mult, pe măsură ce vorbea.

— Da, așa trebuie să fie... A fost pus în joc curentul unui electro-magnet... Un aparat de soiul acesta poate întocmi în tot-d'a-una o forță mare, într'un volum destul de mic... O cutie cubică, cu laturile de câte zece centimetri, ar fi fost suficientă.

Romancierul se apropie de ușă, introduce cheia în broască și o deschise.

Aproape îndată, își frecă mâinile de bucurie, urma trecerii magnetului mai putea fi încă deosebită.

— Foarte ingenios procedeu, replică Max; din nenorocire, ferul rămâne magnetizat pentru cât-va timp, și în modul acesta am fost în măsură de a le descoperi repede șiretlicul... Pe viitor, voi purta la mine un zăvor instantaneu, care să poată fi aplicat într-o singură clipă... În modul acesta voi scăpa de influența tuturor electro-magneților din lume...

Dar, de odată fața tinărului se întunecă.

— În timp ce eu triumf ca un dobitoc, îți zise dânsul, mizerabilii aceia se vor fi atins poate de d-ra Violeta... A!..

Și își înăbuși un strigăt de mânie.

— Sărmana și generoasa Violeta!... Nu trebuie cu nici un preț să fie dânsa victimă; dânsa, care este așa de bună, de frumoasă și de nobilă.

Și luându-și cheia, încue ușă după dânsul și porni prin zigzagul întunecos al coridoarelor, cu inima cuprinsă de o neliniște de moarte.

CAP. IV

Hotelul Metropo turburat de apariția unei fringhii

Din câte-va sărituri, Max urcase treptele care conduceau la primul etaj, unde se afla apartamentul frumoasei englezoaice de a căreia liniște se îngrijia dânsul așa de mult.

Lămpile electrice învelite în pinze colorate, împrăștiu o lumină palidă în coridor și Max crezu că observă la extremitatea galeriei o siluetă omenească, care se dezlipise de lângă ușă aparta-

mentului englezei și se perduse într-o deschidere practică în cealaltă parte a coridorului.

În starea de turburare în care se afla, Max nu mai stătu la îndoială.

Una dintre Măștile galbene, era fără îndoială ocupată la ușa camerei blondei călătoare.

Apariția sa, îi întrerupsese operația și se retrăsese fără îndoială în una din camerele vecine, unde avea să aștepte ca dânsul să se îndepărteze, pentru ca apoi, să înceapă din nou.

Max strânse pumnii.

— Dacă domnul acesta crede că-l voi lăsa să-și exercite meseria în pace, murmura dânsul, se înșală amar!..

Ochii tinărului nu părăsiseră nici un singur moment locul în care se ascundea misteriosul personaj.

Într'acolo se îndreptă; era în adevăr o ușă, o cameră; dar fără îndoială că nu era intrarea unei camere de locuit.

Ușa aceasta se deschidea într'un local destinat, nu unei singure persoane, ci colectivității.

Foarte bine!.. Toată lumea va trebui să recunoască, că sunt unele momente în care chiar persoanele cele mai înclinate spre cel mai desăvârșit individualism, devin prin excelență colective, sau mai bine zis, sociabile; va trebui să recunoască lucrul acesta în fața acelei uși, pe al căruia pervaz superior, se puteau ceti pe o tăbliță neagră două litere albe, licăritoare: W. C.

Ușa era închisă, dar o dungă slabă de lumină care străbatea prin geamurile de sus, acoperite peste tot cu hârtie diafană, te făcea să ghicești că interiorul era luminat.

Pentru mai multă siguranță, Max apăsă clampa ușei; dar ușa era solid închisă.

— Bine!.. pungașul s'a refugiat aici!.. Îl voi aștepta cu răbdare.

Dar după câte-va clipe de cugetare, Max își zise:

— Dacă îl voi apostrofa la eșire, voi deștepta tot hotelul... Orî-ce explicație, ar avea ca prim rezultat s'o compromită pe tinăra «miss»... Și lucrul acesta nu-l voesc... Trebuie să găsesc alt-ceva mai potrivit.

Două-zeci de secunde trecură ast-fel; romancierul stătea absorbit de gândurile sale.

A!.. își zise dânsul de-o dată; la urma urmei, de ce nu?

Fără îndoială, imaginația sa bogată îi sugerase o idee, căci se îndreptă îndată spre fundul coridorului.

Era acolo un fel de dulap, în care servitorii țineau mătură, perii, fringhii necesare pentru tuburile «Vacunn Cleaner»; și alte mici lucruri trebuitoare la fie-care pas.

Ca de obicei, dulapul acesta era deschis.

Un moment, Max stătu aplecat, căutând; apoi se ridică, murmurând:

Iată ce-mi trebuia.

Și se întoarse aproape alergând spre ușa pe care am indicat-o mai sus.

Tinărul se întorcea cu o fringhie în mână.

— Acuma, murmură Max, pe a căruia figură era îngrădită o mare bucurie, acumă, te desfid de a mai eși, fără să deștepti întreg hotelul.

«În modul acesta, domnul meu, nu-ți vei putea relua planurile tale sinistre.

Ușa care purta pe dînsa inițialele W. C., se deschidea înăuntru. Max legă solid fringhia de clampa acestei uși și după ce o întinse bine, îi legă celalt capăt, tot atât de solid, de clampa unei alte uși, care era la oare-care distanță de apartamentul d-rei Violeta.

Fringhia era solidă; Max se sprijini cu toată greutatea corpului său de dînsa, pentru ca să-i asigure încă o dată tăria; și apoi, sigur de succes, cu surîsul pe buze, se întoarse spre camera sa.

Lăsă însă ușa culoarului întredeschisă; voia să audă și să ridă și dânsul de scena nostimă care avea să urmeze.

Câte-va momente trecură. Tăcerea cea mai completă domnia în hotel.

De o dată, o voce înspăimântată se auzi.

— Nu este voe!.. Nu este voe!..

Max murmură:

— Dar mi se pare că aud vocea unei femei!.. Ce naiba o fi însemnând asta?

În adevăr vocea care se auzise, aparținea fără îndoială unei persoane a celui grațios sex, căruia îi datorăm perdelea paradisului pămîntesc.

Dar aproape îndată, o voce mai gravă-mai sonoră, răspunse.

— Eu nu voesc să intru, ci să es.

— Atunci, nu-mi mai sguđuși ușa! răspunse cea-laltă voce, plină de mânie.

— Și d-ta nu mi-o mai ținea!

— Îndrăznești să spui că-ți țin eu ușa?...

— Îndrăznesc, pentru că văd bine că este așa.

Și vocile deveneau din ce în ce mai amețitoare, mai rădicate.

— Nu ți e rușine d-le, să înspăimânți o sărmană femeie, lipsită de apărare?

— Dacă ești temee lipsită de apărare, ce cauți în sală? Haide, destul odată cu asemenea farsă!

Uși se auziră deschizându-se cu sgomot.

În timpul acesta combatanții continuau.

— Dă-mi drumul său chem în ajutor!

— Du-te de la ușa mea, nerușinate!

— Proasto!

— Canalie!

— Creatură stupidă!

— Banditul!

Se auziră din nou uși deschise și închise cu sgomot. Apoi, un strigăt puternic.

— Săriți!.. Tălharul!.. Asasinul!..

Toți călătorii, și tot personalul hotelului, fură deșteptați.

Max crezu că sosise momentul să-și facă și dânsul apariția, și eși repede în culoar.

Ușile se deschideau acum din toate părțile; călătorii apăreau, înspăimântați, îmbrăcați în costume de noapte.

Își puneau întrebări unul altuia neliștiți, plini de groază.

— Am auzit strigându-se: «hoțul!»..

— Și e! «asasinul!»

— Atunci amândouă la un loc...

— S'a petrecut de sigur vre-o dramă!

— Dar unde?... Unde s'a petrecut?..

— Nu se mai aude nimica!

Ca și cum neliniștea generală nu era încă destul de mare, timp de câte-va clipe, domni cea mai complectă liniște.

Aproape îndată înă, se auziră bătăi violente într-o ușă, și o voce de bărbat strigând:

— «By devil!»! Să-ți trângă dracul gâtul!

— Ajutor!.. răspuse vocea femeiască.

— Dă-mi drumul, găscă ridicolă n'ai nici un motiv să chemi în ajutor.

— Nu te voi lăsa să intri!

— Eu vreau să es!.. Apoi un duo incântător de epitete frumoase și de strigăte furioase.

Era prea mult pentru nervii simțitori ai domnilor călători. Cu toții se îndreptară în spre partea din care porneau strigătele.

Max urmă și dânsul mișcarea.

La urma urmei, era tot așa de intrigat ca și ceilalți, de și se considera ca autor al micii afaceri.

Se așteptase însă la un simplu solo de strigăte; și acum, atât că se pomeni cu un duo admirabil.

Eroica trupă a călătorilor, înfiorată se îndreptă în spre culoarul catului de sus.

Strigătele deveneau din ce în ce tot mai puternice; s'ar fi zis că producătorii zgomotului își făceau un merit întrecându-se în urlete.

Dar de unde naiba porneau strigătele acelea?

Acuma, călătorii, bravi călătorii, a căroră trupă se mărise într'un mod considerabil, aveau impresia că cei doi combatanți erau despărțiți prin câte o ușă...

O voce bărbătească urla în stânga coridorului; cea-laltă se văita în dreapta.

Max înțese acum că fringhia sa tăcuse două victime.

Când prizonierul său voise să iasă, trăsese ușa.

Fringhia zguduise cea-laltă ușă, pe care romancierul, în graba lui, n'o considerase de cât ca un simplu punct de sprijin, fără să se preocupe cătu-și de puțin de persoana care ar fi putut să fie înăuntru.

Se înțelege restul; captivul — fără s'o știe — acționa prin storțările sale, două uși în același timp.

Camera de vis-à-vis era ocupată de o femeie; biata ființă fusese deșteptată din somn, și crezuse — cum era și natural — că avea de aface cu un hoț.

De aci pornise toată afacerea.

După cum lesne pot bănui cititorii noștri, romancierul nu putea să-și permită luxul de a lumina opinia publică, și bravi călătorii rămăseseră câte-va momente pe loc, căutând să pătrundă misterul.

— Ce se întâmplase oare?

În sfârșit, un cetățean, mai întreprinzător, mai curajos de cât ceilalți, făcu câțiva pași înainte, plin de bărbăție.

Dar, în elanul său, se lovi de frânghie, pe care n'o observase, și se întinse la pământ, în toată lungimea corpului său de cetățean respectabil.

Acuma, spectatorii erau în fața unui trio de strigăte.

Dar semnalul fusese dat; călătorii, sub puterea impulsiei exemplului pe care li-l dase tovasășul lor, se repeziră înainte, toți împreună, ca un singur om.

În fața unei forțe atât de superioare, fringhia se văzu nevoită să cedeze.

Ușa care purta pe dânsa inscripția: W. C., se văzu nevoită să cedeze.

Prizonierul, care se ținea strâns de dânsa, fu aruncat la oare-care distanță, într-o poziție nu tocmai comodă.

Max, care rămăsese cu modestie în rândurile din urmă, fu coprins de un râs zgomotos, un râs nebun.

În omul care se rostogolise la pământ, agitându-și cu disperare brațele, îl recunoscuse pe sir John Lobster!..

Nenorocosul gentilom, împins de un sentiment explicabil și de o dorință legitimă, găsise de cuviință să facă o mică explorare nocturnă prin coridorul apartamentului logodnicei sale presupuse.

Mai îl luase drept o mască galbenă, și-l tratase cum am văzut.

Fringhia dovedea toată nevinovăția gentilomului.

Dama din față fu liniștită, și toată lumea, de comun acord, pronunță cuvinte aspre de ocară împotriva temerarilor care îndrăzneau să turbure într'un mod atât de original, liniștea unui hotel, vestit prin confortul său cu totul modern.

Chiar Max se asocia la aceste invecive.

După ce toată lumea se sătură de discuție, fie-care se retrase în camera sa, rezervându-și dreptul de a relua din nou subiectul a doua zi.

Max constată că primele rase ale zorilor începeau să se iviască.

Ziua!.. Era asigurarea că dușmanii săi n'aveau să mai poată lucra.

Liniștit din partea d-rei Violeta, ca și din partea sa însăși, Max era satisfăcut, și nu simțea nici cel mai mic regret pentru răul pe care fără voie îl făcuse lui sir Lobster.

Așa e făcut omul.

Tot ce are mai bun, mițales într'insul, se îngămădește asupra unor singure persoane, pe când restul lumii este lăsat în prada celei mai mari indiferențe.

CAP. XV

Ceasul gărit arăta orele unu și 45 de minute.

Peste cinci-spre-zece minute, avea să plece trenul în spre Nisa și Vintimille.

Mașina era gata, înhamată la locul ei, în capătul șireagului de vagoane.

Vagoanele poștale și cele de bagaje, erau încărcate repede; din toate părțile se auzia sonorul strigat:

— La o parte, domnilor!..

Călătorii, nervoși, grăbiți, iritați, zăpăciți, se îngămădeau, alergau, se încurcau, strigau.

D-ra Violeta Fowler, frumoasă, cum mai frumoasă n'as putea în mintea mea să o socot, apărui, întovărășită de John Lobster, mai vesel de cât ori când și de Max Soleil, pe a căruia față era zugrăvită o melancolie lesne de înțeles.

Tânăra fată se îndreptă spre compartimentul ei.

John o urmă de aproape; voia să se ocupe el însuși cu aranjarea micilor obiecte ale elegantei englezoaice.

În timpul acesta, romancierul, care rămăsese pe peron, examina de aproape publicul călător și amplotiați.

Căută să ghicească cine era spionul, care dintre cei cari mișneau pe peron era Masca galbenă însărcinată cu urmărirea tinerei fete.

Căci, nu se mai îndoaia, planul pe care-l concepuise era cât se poate de bun... Trei măști galbene... Trei călători mergând în trei direcții diferite.... Fie-care călător trebuia să atragă după dânsul într'un mod fatal un satelit care să-l supravegheze.

Tot planul conceput de Max pentru a se putea înstărișit întâlni cu fugarele din casa Elleviouse se baza, acest punct: diviziunea în trei a spionilor cari le zădărniceau acțiunea.

Și chiar numai pentru a-și dovedi că raționase just, ar fi voit să-l «ghicească» pe inamic.

(Va urma)

DIVERSE

Mâncători de radium

Cine ar fi putut-o crede vre-o dată?... Suntem mâncători de radium!..

Cu toate că este corpul cel mai scump (valorează mai mult de cât diamantul), radiul este mult mai răspândit în natură, de cât cum se bănuia la început.

S'a dovedit că radiul se găsește în natură, de cât cum se bănuise la început.

S'a dovedit că radiul se găsește în cantități apreciabile mai în toate apele minerale, precum și în apa de ploaie.

Dar iată acum o constatare și mai bizară încă.

D. Thompson, un cunoscut profesor din Londra, a anunțat institutului regal de acolo că descoperise existența radiului în făina de grâu.

Îl este imposibil—spunea dînsul—să explice fenomenul acesta, dar nu mai î cape nici o îndoială că pâinea fabricată din făină de grâu, posedă proprietăți radio-active.

De alt-fel, de vreme ce s'a recunoscut prezența radiului în pământul vegetal, nu e de mirare că urmele acestui prețios metal se găsesc și în plantele cultivate într'un asemenea sol.

Înfinătatea timbrelor

Noi ne plângem adese ori că timbrele sunt prea scumpe.

Plătim 10 bani pentru scrisorile care circulă în interiorul orașelor, și cinci-spre-zece bani pentru cele care circulă în țară, și ni se pare mult.

E adevărat că sunt unele popoare privilegiate care plătesc mai puțin; dar sunt altele care plătesc mult mai mult.

De exemplu: Franța!.. Francezii n'au adoptat încă pînă acum marca de zece bani. Un parizian, care vrea să trimează o scrisoare pînă la capătul străzii în care locuiește, plătește 15 bani.

În schimb, în Anglia, lucrurile stau cu mult mai bine. Cetățeanul londonez care vrea să trimează o scrisoare în fundul Australiei, nu plătește de cât 10 bani. Pentru aceeași distanță, noi plătim 25 bani.

Ori cum, nu putem spune că suntem tocmai așa de mult năpăstuiți în privința sumptușiei timbrelor.

Un sfat pentru medici

În toate orașele Europei, doctorii cei tineri se agită așa de mult pentru a-și forma o clientelă, în cât credem că le facem un adevărat serviciu aducându-le la cunoștință că există o țară unde medicii sunt reclamați în gura mare.

Această țară fericită, acest pămînt al fagăduinței, este insula Terre-Neuve.

În satele de pescari împrăștiate pe coaste, medicii sunt așa de rari, în cât familiile celor bolnavi trebuie să străbată adese-ori câte cinci-zece de leghe pînă să găsească un medic.

Bolnavul are prin urmare înaintea sa tot timpul necesar pentru a muri, mai cu seamă că nici drumurile nu sunt tocmai excelente.

Situația a devenit atât de alarmantă, în cât guvernământul a început a se îngriji. În jurnalele din Statele-Unite se pot citi anunțuri prin care tinerii medici sunt rugați să se stabilească în insulă, guvernul asigurându-le o indemnizație de 2500 de franci pe an.

Ași dar, tinerii medici, doritori de a vă forma o carieră, puteți pleca în spre pământul fagăduinței!

Polițistii în Statele-Unite

Pentru ca un iankeu—și mai cu seamă un iankeu din Far-West—să se mire, să se uimească, trebuie cam mult; cu toate acestea, întîmplarea de mai la vale a răspândit o adîncă emoție în toată republica.

Un înalt funcționar al poliției federale, Henkel, a propus ca comisar de poliție pe un oare-care Masterson, cunoscut în toate părțile sub pseudonimul «Bat».

Domnul acesta este un adevărat om record; a ucis în duel nici mai mult, nici mai puțin de cât 28 persoane.

Toată lumea spera că propunerea aceasta nu va fi admisă. Dar președintele republicii are obiceiul să semneze aproape tot ce i se prezintă; așa în cât celebrul «Bat» a devenit comisar al poliției guvernamentale.

Nenorocire rău făcătorilor cari vor eși în calea revolverului lui Masterson!

De la Londra la Teheran în două minute

Nu e vorba aici despre un călător care ar fi străbătut această distanță colosală într'un timp așa de scurt; e vorba despre o telegramă. Ori-cum însă, rezezi-cunea transmițerii rămîne mereu prodigioasă.

Mulțumită dispozițiilor luate de către o companie telegrafică engleză, «Indo-European-Telegraph Comp.», un ziar din Londra a putut expedia în două minute o telegramă la Teheran.

Telegrama aceasta a mers și pe mare și pe uscat, străbătând orașele Berlin, Varșovia, Rowna, Odesa, mai multe lanțuri de munți și mai multe deșerturi.

Compania în chestiune afirmă că a făcut alte lucruri și mai prodigioase încă.

Așa de exemplu, după spusa ei, a transmis într'un singur moment o telegramă pentru Bombay.

Să nu fie oare nici o exagerare?

X. Y. Z.

CURIOSITĂȚI ARTISTICE

Un donjon-ceasornic

Orașul Gratz, capitala Sileiei, este o cetate cât se poate de drăguță, posedând numeroase monumente de utilitate publică sau de interes artistic. Orașul acesta este situat într-o vale largă, mărginită de virfurile Alpilor strieri, și udată de Muhr.

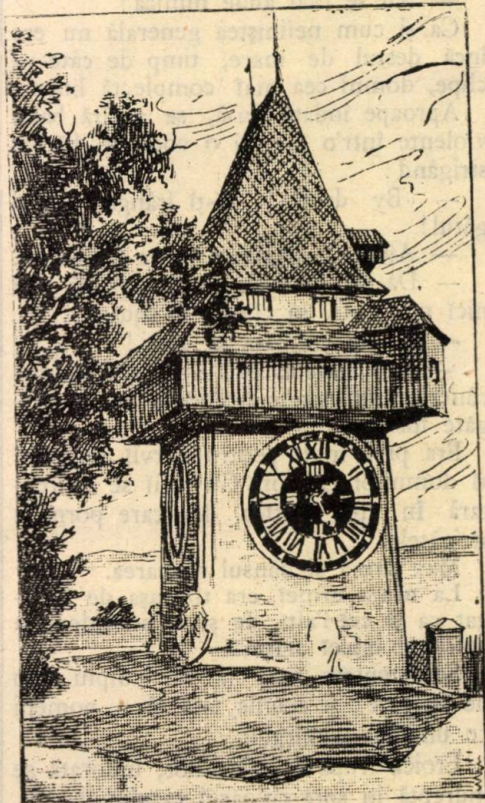
Orașul Gratz este mândru mai cu seamă de peisagiile care îl înconjoară, și care fac oare-cum parte chiar din cuprinsul orașului.

O colină vecină cu orașul, numită Schlossberg, înaltă de vre-o 130 de metri, oferă amatorilor un observatoriu, foarte potrivit pentru contemplarea frumuseților de care este plină valea Muhrului.

Pe colina aceasta a fost ridicată în veacul de mijloc o fortăreață, care a trecut prin toate accidentele la care pot fi expuse soiriile acestea de clădiri.

Asediată, cucerită, dărâmată, re construită, fortăreața a fost definitiv distrusă în anul 1809.

În locul ei s'a construit o terasă foarte frumoasă; de jur împrejur se întinde o grădină încântătoare.

Ceasornicul monumental al donjonului din Gratz

S'a păstrat însă din toată fortăreața, donjonul. Ar fi fost în adevăr o crimă să se distrugă acest monument de arheologie, care are săpat pe fie-care piatră o amintire scumpă, și un amănunt istoric.

Donjonul acesta mai posedă și un ceas frumos, de cea mai veche construcție, care cu toată întinderea nemăsurată a veacurilor pe care acele sale l'au străbătut, mai funcționează încă și astăzi destul de bine.

Donjonul acesta mai are și privilegiul de a posedea o galerie, de pe înălțimea căreia călătorul poate admira în voe toată splendida vale a Muhrului.

Prin urmare, toată lumea, și arheologii și profanii, poate să fie recunoscătoare municipalității din Gratz, care a avut prevederea de a înscrie donjonul printre monumentele de utilitate publică.

Jean

Pfaff-

I. J. RESSEL

BUCURESCI

Str. Carol No. 14

cel mai mare depozit de

Mașini de cusut

înzestrate cu aparatul de brodat, având mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile «de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit nichelat și emailat.

SĂBII se nichelează cu prețuri reduse. — Atelier special p ntru colțuit, gravat, plisat, soleil și evantail.

CAȘTIG MARE

Representanți capabili, funcționari, etc., își pot dobândi un frumos câștig accesoriu, scriind:

Agentiei de Publicitate „Presa” București pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica bucuros ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate redacțiunei «Ziarului Călătoriilor», str. Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerciului

Magazinul General de Muzică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

Gramofioane

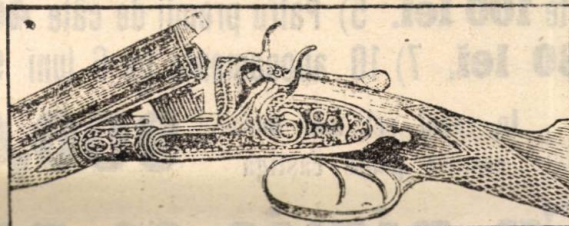
amer'cane

cu renumita marcă «The Har», și

INSTRUMENTE MUSICALE

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

MARELE MAGAZIN DE ARME

București

B. D. ZISMAN

Suc. Craiova

St. Unirii 48

Furnisor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specială de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție solidă și

PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, recomandabilă, lei	30
Model No. 236 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133 — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punându-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu banii gata. — Expedițiunii în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Dacă voiți să **CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?**

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◇◇◇◇◇ **Singurul ziar independent și impartial** ◇◇◇◇◇

Cu începere de la 1 Martie 1907, ziarul „UNIVERSUL” dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei.**
- 2) 2 premii de câte **250 lei.**
- 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599.
- 4) 5 premii de câte **100 lei.**
- 5) Patru premii de câte **40 lei.**
- 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.**
- 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.**
- 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

În cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

Răzbunătorul sau Vendetele Corsicane

Tipărit înadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de estime:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
2.60 " 1/2 " " "

Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână
— MARTEA —

O bandă de lupi apărură la o mică distanță. — (Vezi pag. 1704).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

In stepele Rusiei

Fiind droghist într'un orașel al distric-
tului Rosisk, amicul meu Teodor Vino-
gradoff era nevoit să facă preumblări
dese prin satele vecine pentru a primi
comenzi noi, și a le duce pe cele exe-
cute.

Pe la sfârșitul ernei, Vinogradoff făcu
imprudența de a porni la drum pe un
timp cât se poate de puțin favorabil.

Tata Maxim, vizitiul droghistului, se
încercă în zadar să-l facă pe stăpânul
său a-și schimba hotărârea.

Truda vizitiului fu în zadar; porniră
la drum, punându-și nădejdea în D-zeu.

Satul în care avea afaceri negustorul
siberian era la o distanță de vre-o trei-
zeci de kilometri, și cum calul era foarte
bun, socoteau să ajungă acolo în mai
puțin de trei ore.

Oribit de vârteturile de zăpadă care îl
loveau în față, tata Maxim nu mai pu-
tu să vadă nimica, chiar de la început.
Drumul, acoperit de vârteturile viscolului,
dispăru în curând. Sania se perdu în
imensitatea câmpiei de zăpadă. În cu-
rând calul nu mai putu să înainteze, și
se văzură nevoiți să se oprească.

Din fericire, viscolul care altă dată ți-
nea zile întregi, nu ținu acum de cât
câte-va ore. Peste puțin, cerul deveni
din nou senin.

Esit din toropeala în care căzuse, ca-
lul începu să necheze, pentru a i se da
obiceiuita porție de ovăz. După ce ani-
malul sfârși de mâncat, porniră înainte,
mergând la întâmplare, pentru că dru-
mul era cu totul pierdut.

Lupii

Câte-va momente trecură ast-fel; de
o dată, calul începu să dea semne vâ-
dite de neliniște. Porni într'un galop
nebun, ca și cum ar fi voit să scape de
o primejdie care venea din urmă.

Neliniștii, cei doi călători priviră în
urma lor. Pe întinderea nemărginită a
câmpiei de zăpadă se vedeau trei um-
bre negre, alergând într'o goană nebună.

Erau trei lupi.

— Suntem perduți! murmură Vino-
gradoff; n'avem nici o armă pentru a
ne apăra.

— Ne vom apăra cu buteliile pe care
le avem, răspunse vizitiul. În adevăr,
sania era plină de sticle de rachiu, pe
care avuseseră grija să le ia, la plecare.

Mai aveau din fericire cu dâșii și o
sticlă de vitriol, care fusese comandată
droghistului de către un notar. Vitriolul
acesta îl scăpă pentru moment din în-
cercătură.

În adevăr, câte-va momente după a-
ceia, calul, nemaî putând înainta, căzu
în genuchi, și se rostogoli pe zăpadă.

Peste o clipă, lupii erau lângă dâșii.

Dar sticla de vitriol își făcu efectul;
două lupi căzură la pământ cu fețele
oribil arse și al treilea avu craniul zdro-
bit de una dintre sticlele vizitiului.

Situația rămânea încă, mereu dispe-
rată. Erau singuri, noaptea, în mijlocul
unei câmpii fără margini. În fie-care mo-
ment, alți lupi puteau să răsară.

În cele din urmă, se hotărîră să pără-
sească sania, și să pornească la întâm-
plare.

Salvarea

Spre norocul lor, erau aproape de ca-
lea ferată siberiană.

În adevăr, peste puțin auziră șueratul
unei locomotive.

Se repeziră înainte ca niște nebuni;
semnele lor disperate, strigățile nebune
pe care le scoteau, atraseră atenția me-
canicului.

Din fericire, trenul mergea cu viteză
scăzută, căci alt-fel, totul ar fi fost în
zadar.

Mecanicul opri trenul. Era și timpul;
în același moment, la o mică distanță
apăru o droaie de lupi.

Fiarele mirosiră prada, și veneau în-
tru întâmpinarea ei.

Încă un singur moment de întârziere,
și cei doi oameni ar fi fost perduți.

Vetor.

OMUL ȘI NATURA

Ochiul unei muște este format din-
tr'o infinitate de mici fațete. La micros-
cop, s'a putut număra pînă la pa-
tru mii.

În California, d. Dias, posedă a-
proape de San Jore de Lcreto, un câmp
imens, plantat cu perii. Recolta anuală a
acestui teren aduce 1.250.000 câștig.

La Roma, nu ninge aproape nici o
dată. Apariția zăpezii este salutată de că-
tre societatea înaltă cu cel mai mare
entuziasm. Se dau mese și banch etc., care
se prelungește pînă la ore foarte tirzii
din noapte.

Memoria omenească a fost de cu-
rînd calculată de către un savant ger-
man.

Un copil poate ține minte 500 de
cuvinte; un adult, 20.000. S'a remar-
cat casuri excepționale, cum este de
pildă acela al profesorului Osa Gray
care-și amintește numele a 25 000 de
plante.

Sunt uni indieni care pot recita, fără
să se oprească, cele zece mii de versuri
din «Rig-Veda». Chinezii și câșii-va șefi
ai triburilor polineziene, au o memorie
tot așa de extra-ordinară.

Cât despre muzicanți, toată lumea știe
că mulți dintre ei pot cânta o zi în-
treagă, bucăți diferite, fără să se servia-
că de note.

* * *

Florile se conservă mai multă vre-
me dacă se face în tulpina lor o tăetură
longitudinală, de vre-o cinci centimetri,
care să plece de la bază. Dacă o floare
este vestejită din pricina drumului pe
care l'a parcurs mai înainte de a-și că-
dea în mână, cufundă-i capătul tulpinei
în apă clocotită. După aceea, taie partea
opărită, faci tăetura menționată mai sus,
și pui floarea într'un vas cu apă rece.

* * *

Extensibilitatea materiei. — În-
tinzând metalul conținut în două pietre
de aur de câte două-zeci de franci, poți
obține un fir metalic lung de două sute
de kilometri.

Pentru a auri obiectele, se reduce me-
talul într'o dungă așa de subțire, în cât
aurul conținut într'un napoleon ar fi su-
ficient pentru a furniza aurială unei tră-
surii întregi.

Bumbacul de asemenea, este foarte
extensibil; cu o livră de bumbac se poate
face un fir lung de 140 kilometri.

* * *

Un mecanic regal. — Spre cea
mai mare uimire a înaltei societăți spa-
niolo, tinărul duce de Saragossa, care are
rangul de «Mare duce de Spania», s'a fă-
cut mecanic la drumul de fier.

De două ori în fie-care săptămână, îl
poate vedea ori-cine, condncînd expre-
sul de la Madrid la Saint-Sebastien,
îmbrăcat ca toți cei-l'alți mecanici, trăind
în intimitate cu dîșii, uitător de titlul
său ducal, și de imensa avere pe care o
posedă.

De anul trecut deja, ducele ceruse în-
găduiala de a conduce un expres, în
urma unui pariut pe care-l pusese. Anul
acesta a trecut examene în regulă, și a
fost numit, oficial, mecanic al drumuri-
lor de fier Spaniole.

* * *

Liniiile telegrafice s'a dezvoltat
foarte mult în ultimii ani. Lungimea fi-
relor din lumea întreagă este de aproape

2.000.000 kilometri, ceea ce reprezintă dublul lungimeii căilor ferate.

Iată repartitia pentru unele state :

Statul	Lung. liniilor în km.	Lung. firelor în km.
Rusia	174.911	541.058
Franța	119.866	571.242
Germania . .	134.072	477.021
Anglia	78.977	770.226
Italia	43.513	138.788
Suedia	9.566	29.116
etc. etc.		

* * *

Exportul Japoniei, după mărturia ultimelor statistice, este repartizat cum urmează : mătase brută, 89.000.000 de yens; hatubac 38 mil.; fire de bumbac 30 de mil.; cărbuni 15 mil., cea 10.000.000; articole diverse : chibrituri, porțelanuri, ironii 110.000.000 de yens.

Industria japoneză se silește acum să transporte produsele mai cu seamă pe piețele asiatice. Principalele sale clientele sunt în adevăr : Ghina, Coreia și Indiile engleze.

Japonia exportă în Asia mărfuri în valoare de 134.000.000 de yens; în Statele-Unite de 101.000.000 și în Europa de 72 milioane.

* * *

Limba engleză. — «The Standard Dictionary» dă definiția «a 350.000 de cuvinte engleze sau anglicisme; dar nu este nevoie să cunoști nici a zecea parte din aceste cuvinte, pentru a fi un adevărat savant. Așa, de exemplu, marele Shakespeare, nu întrebuințează în operele sale de cât 16.000 de cuvinte. Milton s'a servit de vre-o 8000 de cuvinte, și un om instruit, nu întrebuințează de obicei de cât 3000 sau 4000 de cuvinte.

Oamenii mai puțin culti se mulțumesc să întrebuințeze 500 de cuvinte și prin unele părți de la țară, întâlnești indivizi, cari nu întrebuințează de cât vre-o 200 de expresiuni. Pentru a ceti un jurnal sau o carte oare-care, n'ai nevoie să cunoști de cât vre-o două mii de cuvinte.

X. X. Z.

Lăcustele călătoare

Se știe că în Algeria de multe ori lăcustele au fost un adevărat flagel. Nu de multă vreme o nouă invazie de lăcuste a căzut pe capul acestei țări. Lăcustele acestea par a fi venit dinspre ținutul Marocului.

Se imprimăvarăse. D'odată, peste întregul ținut al Algeriei, năvăliră — întocmai ca un uragan — aceste insecte. Cât ai clipi din ochi câmpiile se încărcară de lăcuste. Sub pașii căilor și al cătărilor, aceste insecte mișunau într-un roi înghozitor și sfârșeau prin a se ridica în

sus în forma unui nor, care înconjura și pe cai și pe călăreți.

În câte-va ore acest flagel distruse totul : vii, portocali, curmalii, măslini și grâne. Întregul verde al câmpului se transformă dintr-o dată într-o masă neagră și aridă! Ceea ce este mai grozav, e faptul că aceste insecte nu se mulțumesc numai să distrugă totul în urma lor, căci dacă s'ar întâmpla ast-fel, locuitorii ar considera asta ca o calamitate a cerului și ar avea speranțe în anul viitor. De fapt însă nu se petrece așa. După ce lăcustele distrug grânele, își depun ouăle în cantități considerabile. Depunerea ouălor se întâmplă în primăvară și tocmai mai târziu ies micile insecte. Larvele sunt mici, de o culoare brună și fără aripi la început. Aceste larve, mărindu-se, iau numirea generală de lăcuste. Ele cu cât se măresc mai mult, cu atât se adună între ele, sfârșind prin a forma niște adevărate mase, cari se îndreaptă în spre nord. Cu cât insectele cresc mai mult, cu atât masele se mișcă mai repede.

Lăcomia lăcustelor e de nedescris. Din cauza pagubelor făcute, arabii s'a tem de lăcuste ca de foc; de aceea chiar le-a dat denumirea de «nahr».

Moisi a zis : «Voi face ca lăcustele să vie în țara voastră și ele vor acoperi ast-fel pământul, că nu se va mai vedea nici un colț al lui, iar grânele vor fi distruse toate. Câmpiile voastre, ale servitorilor voștri și ale egiptenilor vor fi acoperite de lăcuste».

Spunând ast-fel Moisi, n'a făcut de cât o profeție. Cuvintele lui se împliniră. Cea d'a opta plagă care căzu pe capul Egiptului, fu lăcustele. Trecând p'acolo, ele își lăsară ouăle și în urmă calamitatea fu de nedescris.

Cele mai frecvente invazii de lăcuste se văd în Algeria, pe coastele Africii, în Asia Mică, în Grecia și în Italia. Sfântul Augustin amintește de o teribilă ploaie de lăcuste, care s'a întâmplat pe vremea lui și cari lăcuste pe lângă că au distrus grâne și fructe, dar au omorât și un mare număr de oameni.

«Lăcustele erau așa de numeroase — zice el — în cât distruseră toate grânele. Un vânt puternic le duse în spre mare și apoi le aruncă din nou pe țărm. Corpurile lor, distruse, făcură să se exale groaznicul microb al ciumei, care numai în regatul Numidiei ucise 800.000 de suflete».

Cititorul poate auzit că acum un secol și jumătate lăcustele au pustiit groaznic Transilvania, Muntenia și Moldova. Carol al XII, mergând să cucerească Polonia, își văzu, la un moment dat, armata asediată, înconjurată și oprită de un nor de lăcuste călătoare. În anul 1799, de la Mugador la Tanger, întreg ținutul fu acoperit de aceste insecte aducătoare de nenorociri. Asemenea orașele Marsilia și Arles suferiră acest flagel al lăcustelor la anul 1813; aceste două orașe se văzură nevoite să plătească 450.000 de lei

pentru distrugerea a 90.000 kilograme de ouă.

Distrugerea ouălor acestor insecte pare a fi adevăratul mijloc d'a scăpa de îngrozitorul flagel. Poate că odată se va izbăvi să se poată fixa exact pe hartă diferitele centre de producție ale acestor insecte, ca în urmă să se distrugă de specialiști și ouă și insecte.

Am văzut că lăcustele la început sunt lipsite de aripi și înaintază în mase compacte. Ele distrug și merg în spre nord : aceasta e calea care o fac lăcustele. Acest obicei d'a merge spre nord și d'a distrage totul în urmă, lăcustele îl urmează cu regularitate matematică. Nimic n'ar putea să le oprească de la această lege naturală. Lăcusta care moare în acest drum în spre nord, este imediat mâncată de cele care o urmează; ba ceva mai mult, e de ajuns ca una din ele să fie numai rănită, pentru ca cele din spatele ei s'o mănânce.

În această călătorie în spre nord, lăcustele trec prin diferite transformări, cari se fac oră cu oră și care durează vre-o trei-zece zile. După acest timp lăcustele capătă aripi. În urma acestor ultime metamorfoze, locustele își iau zborul. Ca o furtună, masa de lăcuste o pornește în spre nord. În această goană infinită flagelul se perpetuiază mereu. Din spre deșerturi îi vin mereu forțe noi și masa de lăcuste devine mai distrugătoare, mai periculoasă.

Pentru toate aceste motive, singurul mijloc d'a scăpa de ele este a le distruge ouăle. Aceasta este singura scăpare.

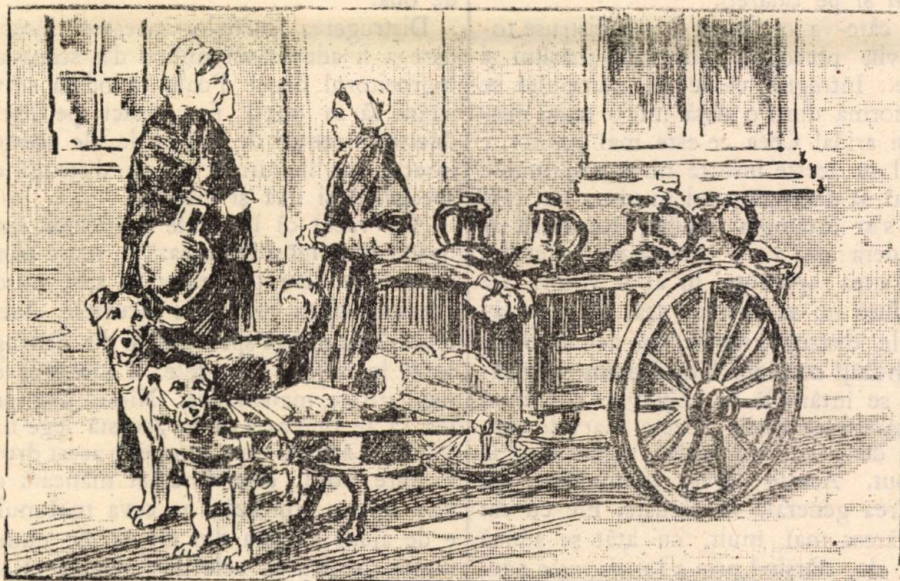
Dimineața în Olanda

Dacă pleci noaptea cu un tren în Olanda și te deștepți a doua zi fără să fi văzut nimic în timpul nopții, spectacolul care ți se desfășoară în fața ochilor e cu totul deosebit de cel care l'ai putea vedea în oricare altă țară a Europei. Pe străzi vezi casele înșiruindu-se în culorile lor roșii închise sau roz deschise. La ziduri cu greu poți observa tencueli. Zidul din față se ridică până la coperiș ascunzându-l și luând forma unui triunghi ale cărui laturi sunt tăiate în formă de policioară. De multe ori zidul ia forma unei clopotnițe sau a unor pavilioane conice. Aceste fațade nu au de obicei mai mult de două ferestre pentru fie-care etaj și casele nu au obiceiuit mai mult de două etaje.

Niște ornamente ciudate, cari de multe ori iau forma unor arabescuri grosolane, înconjoară ferestrele și ușile. Privite de departe, casele au înfățișarea unor edificii de carton destinate pentru ori și ce, afară de locuință. Casele cu toate acestea sunt foarte locuite, iar străzile mișună de lume.

În lumina din ce în ce mai pronun-

Dimineața în Olanda

țată a soarelui, vezi pretutindenți servitoare cu coșnița subsuoară ducându-se în spre piață. Costumele cari se obișnuiesc aci în Olanda sunt foarte dragălașe. În ținutul de la Rotterdam la Groningue, de la Nimègue la Harlem, toate servitoarele au un costum de o culoare liliachie deschisă și presărat cu floricele, steluțe sau cruciulițe.

Când se pun la curățat — care în Olanda joacă un mare rol — servitoarele își acoperă capul cu bonetă ca acelea care le poartă bolnavii, iar în picioare încălță niște ghetete mari albe. Să nu se creadă că aceste costume uniforme ar fi consecința dispozițiilor unei corporații a servitoarelor, cari s'ar fi făcut statute și uniformă la fel. Nu. Acest lucru nu se datorește de cât modei și știm că moda a fost și va fi în tot-d'a-una mai presus de orî și ce. Capetelor blonde și rotunde și corpurilor bine făcute ale olandezilor le convin foarte mult culorile vii. Știm că maestrul Rubens de multe ori a redat pe pânzele lui albul și roșul îmbrăcămintei femeilor olandeze.

Cu mânele sumese, cu gâtul descoperit, servitoarele aleargă încolo și încocoace și sfârșesc prin a se opri la câte un gang unde se obișnuiește să se scrie p'o hârtie starea sanitară a cartierului.

În apropierea acestor femei tinere și pline de viață, se văd din când în când și bătrânele, care înaintează cu un pas trăgănat, legănându-se în dreapta și în stînga și oprindu-se de vorbă cu lăptăresele cari trec. În Olanda, lăptăresele își duc laptele — tocmai ca și în Belgia și Germania — în niște vase mari de metal, așezate într-o mică cărucioară trasă de niște câini d'o inteligență rară.

În mijlocul femeilor cari furnică în toate direcțiile, făcând să strălucească culorile aprinse ale îmbrăcămintei lor, fac un contrast frumos bărbații cu hainele lor închise, cu mersul lor grăbit și făcând mereu să iasă, cu o regularitate matematică, fumul alb al țigărilor.

«Un olandez — scrie Diderot — este un alambic care trăește». De fapt, atât cei mici, cât și cei mari, cu toți fumează în Olanda. Pentru fie-care locuitor țigara este «al șaselea deget de la mână» și «fumul o a doua respirație». Fumatul este una din manile cele mai accentuate din Olanda și societățile contra fumatului nu-și au rostul aci, căci nu se văd de loc consecințele grave ale nicotinei, cu tot abuzul de tutun care se face. Olandezii sunt foarte sănătoși și foarte inteligenți.

CETATEA TORTURILOR

ROMAN DE AVENTURI

Herman se aplecă așa de mult, deasupra victimelor sale, în cât nu-l mai vedeam acuma de cât linia imensă a spatelui.

— Și pe urmă? mă întreabă dînsul.

— Ochiul dragonului erau formați de două smaralde minuscule, care erau încrustate în diamant cu o artă infinită.

— Inelul însuși, avea forma unui șarpe încolăcit?

— Perfect! Așa dar, ai auzit și d-ta vorbindu-se despre inelul acesta, Herman?...

— Spune-mi, cam câtă vreme este de când a dispărut lady Rhead?

— Sunt vre-o trei ani. Îmi amintesc

foarte bine că era în Octombrie. Afacerea a făcut un sgomot imens. Dar cu toate cercetările făcute, nu s'a putut ajunge la nici un rezultat; și cu toate acestea te asigur că multă lume și-a dat osteneala să pătrundă misterul, chiar în afară de lumea oficială. Au răscolit cerul și pământul.

— Cerul, poate; dar pământul...

— Ce voești să spui?

— S'a știut cel puțin, într'un mod pozitiv, în ce împrejurări a dispărut Lady Rhead?

— Dacă a fost la mijloc o răpire, fără îndoială că au venit s'o caute acasă la dînsa. Servitorii ei declarați toți că n'o văzuseră eșind în oraș în ziua aceea. Mai mult de cât atîta, când a venit poliția să percheziționeze, s'a găsit în apartamentele ei, urmele unei mari dezordini ca și cum ar fi fost luptă și rezistență desperată.

— Și cu toate acestea, servitorii n'au auzit nimica?

— Nimic.

— Și spuneai că s'au descoperit în casa ei urmele unui furt?

— N'am spus lucrul acesta. Lăzile sere-tarele, banii ei, au fost găsiți neatinși. Numai că, s'a presupus premeditarea furtului, și aceasta din pricina bijuteriilor pe care le purta de obicei d-na Rhead, și mai cu seamă din pricina inelului despre care îți vorbiam odinioară. În fapt, nu putea cine-va s'o răpească pe d-na Rhead, fără să-i răpească și inelul, pentru că îmi aduc aminte că am auzit-o o dată, spunînd că purtase în tot-d'a-una inelul acela și că nici nu putea să-l scoată din deget.

«Mă întreb însă, ce ar fi putut să facă tâlharul cu o asemenea bijuterie, care era cunoscută de toată lumea?

— Și nu s'a descoperit nici un indiciu?

— Nici unul. Ah!.. ba îmi aduc aminte unul... S'a găsit o bucată de stofă, smulsă dintr'o haină care părea să fi aparținut unui chinez!

— Atunci?

— Atunci, natural, cartierul chinezesc a fost cercetat cu deamărunț. Locuitorii au fost interogați unul câte unul. De alt-fel, mai pe urmă, s'a descoperit că bucata de stofă bănuită, făcea parte dintr'o cuvertură așternută pe un divan. Dar d-ta, trebuie să ai mai multe amănunte în această privință, de vreme ce îmi vorbeai odinioară despre inel.

— Înaintea d-tale n'am mai auzit pe nimeni vorbindu-mi despre inelul acesta.

— Și cu toate acestea, d-ta însuși îl descriai adinioară, în același timp cu mine.

— Îl descriam, pentru că 'l vedeam.

— Cum asta, pentru că 'l vedeai?

— Sau mai bine zis, pentru că 'l ved.

— Unde asta?

— Aici, pe masa mea.

— Ce spui, Herman?

— Am găsit inelul despre care îmi

vorbea d-ta, în stomachul acestui guzgan.

Am făcut o singură săritură până la masa lui Herman, și m'am dat îndărăt, înlemnit de oroare. Pe masă era inelul. Frumoasa bijuterie mai strângea încă în spirala ei de aur, o bucată de carne sângerândă. Recunoscu un deget omeneșc!

Emoțiunea pe care am resimțit-o fu așa de puternică, în cât am rămas câte va momente incapabil de a pronunța vre-un cuvânt. Herman privea inelul, plin de liniște. În cele din urmă l'am întrebat:

— Dar cum îți explici d-ta?..

— Ah!.. iartă-mă, răspunse dânsul; eu nu-mi explic nimica. Constat numai.

«Să restabilim faptele. Iată un guzgan, care a fost capturat astăzi dimineață, în zorii, aproape de Stanley-Range. Dar se poate foarte bine ca guzganul acesta să vie de mult mai departe... Bucata de carne n'a fost de mult înghițită, de vreme ce abia a fost atacată de sucurile gastrice...

D-ta știi bine că acesta este inelul d-nei Rhead?..

— Nu sunt două inele ca acesta în toată lumea... Trebuie să înștiințăm poliția, fără întârziere.

— Eu sunt de părere să lăsăm poliția în pace. Dânsa nu va face alt-ceva, de cât să încurce lucrurile; și mie mi se pare că și așa, sunt destul de încurcate.

— Răspunde-mi: Bucata de carne pe care o avem în fața noastră, este, sau nu, un deget de femeie?

— După toate aparențele, răspunse eu, așa este. Dar dacă voești să tragi concluzia că degetul acesta a fost smuls de la mâna d-nei Rhead, cred că este de datoria mea să-ți spun că te înșeli.

Această femeie avea niște mâini demne de inelul ei; niște mâini aristocratice și curate, ca acelea ale unei statui. Și bucată aceasta de carne nu pare de loc să fi avut asemenea glorioasă origină... Și, apoi, cum îți spuneam, inelul strângea foarte bine degetul; nu se putea mișca de loc. Privește cum joacă acum.

Lucrul acesta nu ne dovedește nimica, răspunse Herman. În trei ani, mâna unei femei se poate schimba foarte mult, mai cu seamă în condițiile prezente.

— Așa dar, d-ta pari a crede următorul lucru: d-na Rhead a fost răpită și asasinată într'un mod laș. După trei ani, guzganul acesta, răscolind pământul, a dat peste un rest din cadavrul ei?

— Eu n'am vorbit nici de cum despre cadavru. Un cadavru nu singerează nicădată așa.

— Cum? Femeia aceasta este?

— Vie!... Da, sunt sigur, sau cel puțin era vie azi dimineață.

— Vie! Dar cum asta? Unde?

— Nu știu. Dar dacă raționamentele mele sunt adevărate, de trei ani, femeia aceasta trebuie să fi îndurat cele mai grozave chinuri!

— Dar nu e cu putință! Mi se pare

că înnebunesc! Cum voi putea oare să aflu vre-o dată?

— Ești gata la oră-ce?

— La oră-ce, Herman.

— Atunci, întoarce-te acasă. Înarmeză-te bine. Nu spune nici un cuvânt, nimănuia. La nevoe, să fii gata să faci chiar sacrificiul vieții. Să vii să mă găsești aici, mâine, înainte de a se lumina de ziua.

Toată noaptea nu m'am culcat. Mi se părea că trăiesc în mijlocul unui vis spaimintător. Îmi treceam din nou prin minte evenimentele de dimineață, și toate mi se păreau de neînțeles.

Cum se făcea că bucată aceea de carne rămăsese neatinsă?

Da, știu bine, e foarte adevărat că s'au găsit adese-oră în stomahul guzganilor animale vii, insecte agitându-se, pești ale căror urechi mai palpitau încă.

Dar urmele acestei femei, pe care voim s'o regăsim vie după trei ani! Și apoi, cum ai îndrăznit șoareci s'o atace?

Cum de nu s'a apărât dînsa?

Cum de s'a lăsat să fie roasă ast-fel, fără să se zbată, fără să cheme în ajutor, fără să urle de durere și de groază?

Unde era dînsa? În ce închisoare așa de neagră fusese închisă, pentru ca să poată fi lăsată pradă unor asemenea torturi?

Cine o hrănise? Si din ce cauză era ținută prizonieră și chinuită ast-fel?

În timpul nopții, m'am echipat. Mi-am pus două revolve în buzunar, am luat cartușe destule, și am eșit pentru a mă duce la Heman.

Când am străbătut cartieul Chinezesc, mi s'a întâmplat pentru întâia oară să-l găsesc deșert.

De o dată mi se păru că am călcat pe ceva, și avui o mișcare de groază când am văzut că era un guzgan. În clipa aceia, o umbră mare, care stătea înghemuită îndărătul unor panere, se ridică și veni spre mine. Era un cerșetor chinez. Nenorocitul râdea.

Am vrut să-l arunc o monedă; dar când am întors capul, dînsul dispăruse.

Mi se păru că îl recunosc. Oare unde mai văzusem figura aceia?.. Dar, îmi spuneam eu, toți Chinezii seamănă între ei.

În timpul acesta am ajuns la ușa lui Herman; am sunat și mi s'a deschis îndată.

Profesorul stătea trântit într'un fotoliu, în fața unei mese bine garnisite. Tocmai, își puneă șervetul la gât.

Cum mă văzu mă întrebă:

AI mâncat?

Mărturisii că nici nu mă gândeam la așa ceva.

— Trebuie să mănânc, îmi zise el. Vom avea nevoe de toate puterile noastre. Ia loc și servește-te, ca la d-ta acasă.

— Ei bine?.. îl întreba eu, după o pauză; te-ai mai gândit? Căți sunt con-

cluziile pe care le-ai mai tras de er până azi?.. Ce vom face astăzi? În ce mod socoți să lucrezi? Mi se pare imposibil să...

— Incetșor, incetșor! Ascultă-mă. Cred că îți închipuși și d-ta că am găsit cu ce să îmi timpul timpul de er până azi.

— Și ai descoperit ceva?

— Nici de cum; n'am descoperit nimica. M'am mulțumit să cuget. Vom face îndată o mică preumblare în Scrub, în partea de est. Cred că acolo vom ajunge la un prim rezultat. În caz contrariu, ne vom gândi la alt-ceva.

— Și ce socoți d-ta să descoperi astăzi dimineață?

— Îți voi spune când vom fi acolo, sfârșește de mâncat și fii gata de plecare.

În curte am găsit trei cai înșeuai.

— Așa dar, nu mergem pe jos? Întreba eu.

— Vom merge călări până în pădure. Trebuie să ne silim a câștiga cât mai mult timp. Un servitor va veni cu noi și se va întoarce cu caii. Noi ne vom continua drumul.

Ești înarmat?

— Hm, două revolve.

— Ia și pumnalul acesta. Câte-odată armele care fac cel mai puțin zgomot, sunt cele mai folositoare. Așa. Acuma să pornim la drum.

Când am ajuns în mijlocul câmpiei, se zăreau primele raze ale aurorei. Ziua care era aproape să apară, mă impresionă într'un mod dureros. Câte-va stele mai licăreau încă, ici și colo, dar se stîfseră și acestea, una câte una.

Când se lumină bine de ziua, eram foarte departe de oraș.

La marginea pădurii, am descălecat! Servitorul s'a întors singur cu caii, și noi ne am văzut înainte de drum.

Herman mergea înainte. El avea în mână o hartă a regiunii, pe care făcuse mai multe semne cu un creion roșu. De mai multe ori se opri, și lipindu-și urechea de pământ, rămăsese în ascultare. Apoi își vedea înainte de drum.

Toată dimineața o petrecuserăm ast-fel. Mă simțiam enervat. Pe la amiază, ne-am oprit și am dejunat în grabă.

Apoi, vînătoarea aceia mută începu din nou. Nu înțelegeam nimica.

Herman rămânea mereu tăcut. Eu renunșasem de a-l mai pune întrebări, pentru că știam bine că nu-l voi putea scoate din mutismul său.

Cu toate acestea seara începea să se apropie, Herman începu să-și manifeste supărarea; nu găsise încă nimica. Eram foarte departe de Semo. Herman consultă din nou harta.

— Acuma nu mai suntem departe de puturile dela Copper Spring, zise el. Va trebui să mergem pînă acolo...

— Bine, zise eu, să mergem.

Am mai mers înainte, încă o oră. De o dată, Herman se opri și-mi apucă bra-

tul. Apoi se aplecă, își lipi urechea de pământ și ascultă.

— Ascultă și d-ta, îmi zise dînsul; n'auzi nimica?

Un sgomot înăbușit, pe care l'am confundat la început cu zvăcnitul propriilor mele tîmple, ajunsese până la mine... Puțin câte puțin, am distins un zgomot de pași, un murmur neînțeles de voci... Mi se păru chiar că un strigăt ascuțit rupse tăcerea câmpiei... Apoi, din nou, murmure înăbușite, un zgomot vag ca acela al unei marș mulțimii în mers, dar departe, foarte departe.

Herman se ridică de la pămînt. Mi s'a părut chiar că observ oare-care paliditate pe figura sa.

— Aici este furnicarul, zise dînsul, și furnicele sunt la lucru!... Nu ne mai rămâne acum de cât să descoperim intrarea... Pînă atunci, e vorba acum să fixăm bine punctul în care ne aflăm.

Am fixat cu precizie locul în care ne aflam și apoi am continuat vînaștoarea aceia bizară și misterioasă, care începea să mă pasioneze.

Cum începea să înopteze, am pornit pe drumul care ducea la puțurile de la Copper-Spring.

Mergeam foarte repede. Mai încolo, am întâlnit un om în zdrențe, care mergea aplecat. L'am lăsat în urmă. Era un cerșetor chinez. Mi s'a părut că-l recunosc pe acela care-mi ceruse de pomană de dimineață.

Mergea mușcând cu pottă dintr'o bucată de pește uscat, pe care-l ținea în mână.

Rîdea singur și părea că nici nu ne văzuse. În curînd îl lăsarăm departe în urma noastră.

Când ajunserăm la puțurile de la Copper-Spring, Herman se opri și privi în jurul său.

Împrejurul puțurilor se ridicase un sat. Cele mai multe case erau de fermieri și de coloni. Întîlniaș de asemenea și mulți păstori, sau mai bine zis, păzitori de boi, cow-boy. Uneori, treceau negustori chinezi, negustori de orez și de papuci mai cu seamă.

Foarte arare-ori numai, și se întîmpla să întîlnești câte o trăsură condusă de un englez, care organizase împreună cu invitații săi o vînaștoare mai mare. Se îndreptau în spre pădurile de eucaliptus.

În piața satului erau instalate câte-va prăvălii mici. Una dintre ele era o fierărie; ciocanele cădeau fără întrerupere, producând un zgomot enorm. Alături obloanele unei prăvălii de cereale erau pe jumătate în jos. Un negustor chinez stătea în prag.

Din când în când hamali chinezi, purtând panere în spate, intrau în această prăvălie.

În stradă trecătorii erau foarte rari.

Herman se întoarse de odată spre mine.

— Vorbești chinezește? mă întrebă dînsul.

— Destul de binișor.

— Ai fi în stare să susții o corvorbire?

— Așa cred.

— Atîta ne va fi de ajuns... Ai mereu pîntenii cu d-ta?

— Uite!.. e adevărat... Am uitat să mi-i scot când am descălicat.

— Rupe unul din ei.

— Cum asta?

— Rupe unul dintre pîtenii; dar fă lucrul acesta ca din nebagare de seamă.

Am încercat să ascult sfatul savantului. Cu oare-care sfortăre, am reușit să rup în două unul dintre pîtenii.

— Bine, zise Herman; acum ia amîndouă bucățile și du-le fierarului să le repare.

Australianul căruia îi întinsesem bucățile pîntenului, le luă, le examină cu atenție și zise:

— Ne trebuie cel puțin o jumătate de oră pentru ca să reparăm pîntenul acesta.

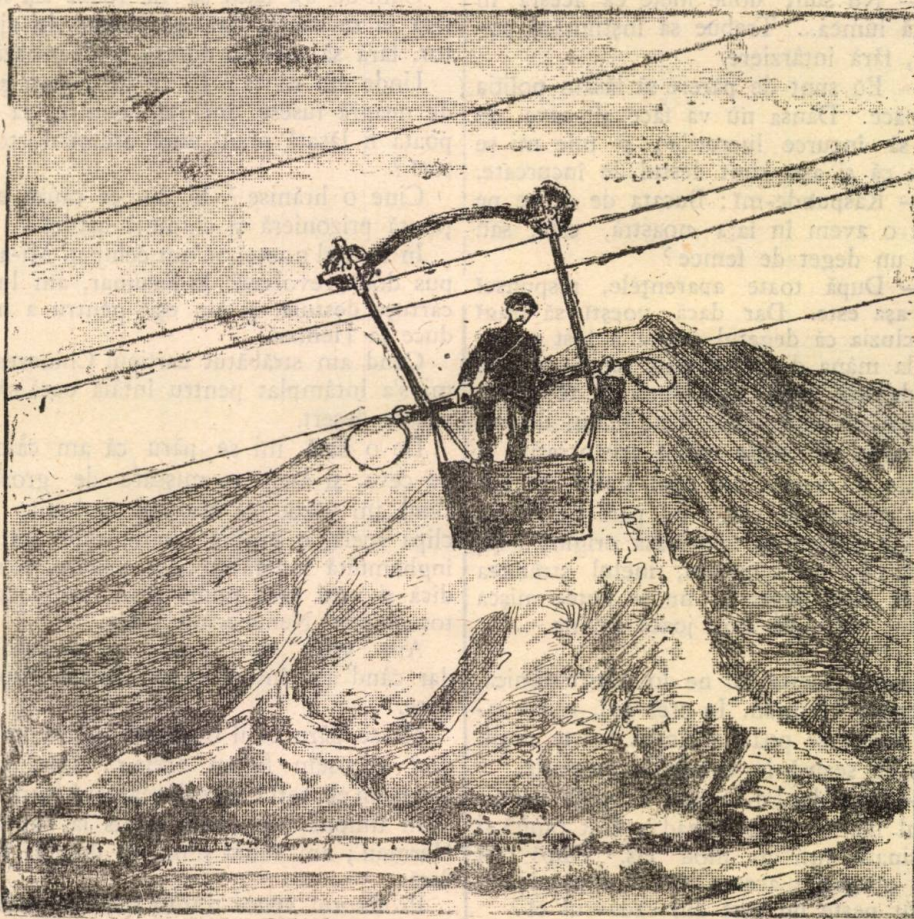
— Bine, zise Herman cu voce tare. Dar te rog să lucrezi repede; caii noștri sunt departe și am dori să plecăm pînă nu înoptează.

În timp ce meșteșugarul își aprindea cărbuni, Herman mă trase de o parte și îmi zise:

— Du-te de te așează aproape de prăvălia negustorului de grîne; aprinde o țigară și ia atitudinea unui om care nu observă nimic din câte se petrec în jurul său. Să ascuți tot ce se va spune, să privești tot ce se va petrece. Să nu-ți scape nici un amănunt, ori cât de puțin important ar fi.

În timp ce eu mă grăbeam să-l ascult, Herman intră în prăvălia chinezului.

Negustorul îl salută cu multă ceremonie și-l întrebă în limba chineză ce dorea. (Va urma)

Piramidă de ascensiune.

ÎN MUNȚI

Accidente anului trecut

În fie-care an, statisticianii conștiincioși ne aduc cifra accidentelor petrecute în munți.

Un italian ne asigură că în 1906 au

fost 161 de accidente, dintre care 65 mortale. Iată o cifră destul de exagerată, cu toate că se aplică tuturor munților din Europa.

D. Bazella observă că, alpinisti loviți de nenorocire, sunt în majoritatea cazurilor elvețieni sau germani.

Explicarea acestui fapt este cât se poate